

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Vzdelávacia oblasť **Jazyk a komunikácia**

Podoblasť vyučovania slovenského jazyka ako druhého jazyka

Metodická príručka pre
1. stupeň (1. a 2. cyklus)
a 2. stupeň (3. cyklus) ZŠ s VJM

NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Metodická príručka pre 1. stupeň (1. a 2. cyklus)
a 2. stupeň (3. cyklus) ZŠ s VJM

Mgr. Andrea Döményová
PaedDr. Anita Halászová
Mgr. Monika Hamarová
Mgr. Anita Horváth
PaedDr. Klaudia Kováč
Mgr. Marta Szabóová

Obsah

<u>Úvod</u>	4
<u>1 Špecifiká vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry</u>	5
<u>Hodinová dotácia</u>	6
<u>2 Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry</u>	9
<u>2.1 Výkonový štandard</u>	9
<u>2.1.1 Recepčia – počúvanie s porozumením</u>	9
<u>2.1.2 Recepčia – čítanie s porozumením</u>	10
<u>2.1.3 Produkcia – ústny prejav</u>	11
<u>2.1.4 Produkcia – písomný prejav</u>	12
<u>2.1.5 Ústna interakcia</u>	13
<u>2.1.6 Písomná interakcia</u>	14
<u>2.2 Obsahový štandard</u>	14
<u>2.2.1 Funkcie jazyka</u>	14
<u>2.2.2 Jazykové prostriedky</u>	15
<u>2.2.3 Sociolingválna zložka</u>	16
<u>2.2.4 Tematické okruhy</u>	16
<u>2.2.5 Druhy textov</u>	17
<u>3 Metódy, techniky a organizačné formy vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry</u>	19
<u>3.1 Odporúčané metódy a prístupy na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry</u>	19
<u>3.1.1 Aktivizujúce metódy</u>	21
<u>3.1.2 Audiolingválna metóda</u>	21
<u>3.1.3 Audiovizuálna metóda</u>	22
<u>3.1.4 Metóda odpovede celým telom (Total Physical Response – TPR)</u>	23
<u>3.1.5 Demonštračné metódy</u>	24
<u>3.1.6 Diagnostické a klasifikačné metódy</u>	25
<u>3.1.7 Diferenciácia</u>	26
<u>3.1.8 Kooperatívne učenie</u>	27
<u>3.1.9 Slovná metóda</u>	28

<u>3.2 Vyučovacie techniky</u>	29
<u>3.2.1 Riadené (kontrolované) techniky</u>	29
<u>3.2.2 Čiastočne riadené (kontrolované) techniky</u>	30
<u>3.2.3 Voľné (neriadené/nekontrolované) techniky</u>	30
<u>3.3 Organizačné formy</u>	31
4 Metodické listy	33
<u>Metodický list č. 1 – 1. ročník</u>	34
<u>Metodický list č. 1 – 2. ročník</u>	53
<u>Metodický list č. 1 – 3. ročník</u>	69
<u>Metodický list č. 2 – 1. ročník</u>	83
<u>Metodický list č. 2 – 2. ročník</u>	92
<u>Metodický list č. 2 – 3. ročník</u>	105
<u>Metodický list č. 1 – 4. a 5. ročník</u>	121
<u>Metodický list č. 2 – 4. a 5. ročník</u>	137
<u>Metodický list – 6. a 7. ročník</u>	156
<u>Metodický list – 8. a 9. ročník</u>	169
<u>Odporúčaná literatúra</u>	188

Úvod

Metodická príručka bola vytvorená ako podporný materiál na pomoc učiteľom slovenského jazyka a slovenskej literatúry pri implementácii nového kurikula. Jej cieľom je podporiť kvalitné jazykové vzdelávanie, ktoré rešpektuje jazykovú identitu žiakov a zároveň im otvára cestu k aktívnemu a sebavedomému používaniu slovenského jazyka.

Metodická príručka poskytuje metodické východiská, odporúčania a konkrétne námety na aktivity, ktoré podporujú rozvoj komunikačných jazykových činností (počúvanie, hovorenie, čítanie, písanie) žiakov.

Vychádza z overených skúseností autorov a rešpektuje vývinové špecifiká žiakov, ktorých materinským jazykom je prevažne maďarský jazyk. Publikácia je určená učiteľom, ktorí hľadajú efektívne spôsoby, ako viesť žiakov k aktívnemu používaniu slovenského jazyka, rozvíjať ich komunikačné kompetencie a zároveň rešpektovať ich jazykové schopnosti.

Dokument sa zameriava aj na podporu čitateľskej gramotnosti a tvorivosti žiakov. Obsahuje prehľad a charakteristiku výkonového a obsahového štandardu, odporúčané metódy, techniky, organizačné formy a konkrétne metodické listy pre všetky cykly základného vzdelávania.

Metodické listy obsahujú:

- didaktické ciele a odporúčané postupy pre vyučovanie jednotlivých tém,
- pracovné listy a úlohy na rozvoj jazykových zručností,
- aktivity podporujúce komunikáciu a tvorivosť,
- prepojenie s literárnymi textami a medzipredmetovými vzťahmi,
- tipy na diferenciaciu a individualizáciu výučby podľa jazykovej úrovne žiakov.

Príručka má za cieľ vytvoriť pozitívne, bezpečné a motivujúce prostredie na učenie slovenského jazyka a podnietiť učiteľov k využívaniu inovatívnych metód a aktivít na rozvoj jazykových zručností žiakov.

1

Špecifiká vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry (ďalej SJSL) v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej VJM) predstavuje špecifickú oblasť pedagogickej praxe. Žiaci si slovenský jazyk osvojujú ako nematerinský jazyk, často bez prirodzeného jazykového prostredia mimo školy. Preto je nevyhnutné, aby učitelia pristupovali k výučbe s citlivosťou, metodickou dôslednosťou a tvorivosťou.

Východiskom je komunikatívne poňatie jazykového vzdelávania, ktoré kladie dôraz na praktické používanie jazyka v reálnych komunikačných situáciách. Slovenský jazyk sa vyučuje ako druhý jazyk, pričom sa rešpektujú vývinové osobitosti žiakov, ich jazykové zázemie a individuálne schopnosti.

Cieľom výučby je rozvíjať komunikačné jazykové činnosti (počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie) a stratégie v súlade s princípmi výučby cudzích jazykov. Komunikačné jazykové kompetencie sa formujú postupne, v jednotlivých cykloch vzdelávania, s prihliadnutím na jazykové prostredie školy, vek žiakov a ich osvojený jazykový kód. Výučba sa opiera o maďarský jazyk ako prirodzený komunikačný základ, pričom sa využíva systematická konfrontácia gramatických javov oboch jazykov. Tento prístup umožňuje žiakom lepšie porozumieť štruktúre slovenského jazyka a efektívnejšie si ho osvojiť.

Žiaci sa na vyučovacích hodinách oboznamujú s pôvodnými slovenskými literárnymi textami, učia sa ich interpretovať, analyzovať a hodnotiť. Rozvíjajú estetické vnímanie, literárnu komunikáciu a čitateľské návyky, ktoré sú nevyhnutné pre hlbšie porozumenie umeleckému textu. Výučba literatúry zároveň podporuje formovanie etického a morálneho cítenia žiakov.

Vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa osobitný dôraz kladie na:

- budovanie pozitívneho vzťahu k slovenskému jazyku,
- vytváranie bezpečného a podnetného prostredia pre komunikáciu,
- využívanie hier, piesní, riekaniek a dramatizácie ako nástrojov jazykového rozvoja,
- postupné zavádzanie jazykových štruktúr a vetných modelov,
- praktické využitie jazykových spôsobilostí,
- činnostne zameraný prístup, ktorý vníma žiakov ako aktívnych účastníkov učenia,
- podporu porozumenia prostredníctvom vizuálnych pomôcok a obrázkového materiálu.

Metodika výučby zdôrazňuje názornosť, tvorivosť a prepájanie jazykového vzdelávania s inými vzdelávacími oblasťami. Učители sú vedení k tomu, aby využívali každodenné situácie ako príležitosti na jazykový rozvoj, podporovali ústny prejav žiakov a vytvárali prostredie, v ktorom sa slovenský jazyk stáva prirodzenou súčasťou školského života.

Hodinová dotácia

Súčasťou štátneho vzdelávacieho programu (ďalej ŠVP) sú rámcové učebné plány (ďalej RUP). Tie určujú minimálny počet vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti alebo predmety a stanovujú celkový počet disponibilných hodín pre každý vzdelávací cyklus v základnej škole. Dôležitou zmenou v RUP je, že povinné a disponibilné hodinové dotácie sú určené pre jednotlivé cykly súhrnne. Pri tvorbe učebných osnov je rozhodujúca týždenná hodinová dotácia uvedená v učebnom pláne. Každá škola ju stanovuje podľa svojich podmienok. Aby sa dosiahli ciele predmetu a zvýšila efektivita vyučovania SJSJL v školách s VJM, je potrebné **zabezpečiť každodenný kontakt žiakov so slovenským jazykom**. Pri plánovaní hodinovej dotácie je vhodné **zohľadniť jazykové prostredie školy** a úroveň jazykových kompetencií žiakov.

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny Štátneho vzdelávacieho programu vymedzuje na vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry spolu **38 povinných vyučovacích hodín** v troch cykloch. Tabuľka 1 uvádza povinnú hodinovú dotáciu SJSJL a počet disponibilných hodín v jednotlivých cykloch.

Tabuľka 1: Povinná hodinová dotácia zo SJSJL a disponibilné hodiny

Hodinová dotácia zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre jednotlivé cykly	Disponibilné hodiny pre jednotlivé cykly vrátane všetkých vyučovacích predmetov
1. cyklus – 12 hodín týždenne	7 disponibilných hodín týždenne
2. cyklus – 10 hodín týždenne	3 disponibilné hodiny týždenne
3. cyklus – 16 hodín týždenne	11 disponibilných hodín týždenne
spolu 38 hodín	spolu 21 hodín

Vzdelávacie štandardy zo SJSJL sú koncipované tak, aby bolo možné učivo prebrať v rámci určenej povinnej hodinovej dotácie.

V Tabuľke 2 uvádzame odporúčaný počet povinných vyučovacích hodín SJSJL pre jednotlivé ročníky.

Tabuľka 2: Odporúčané rozloženie povinných hodín SJSJL v rámci jednotlivých cyklov

1. cyklus	1. ročník	2. ročník	3. ročník	
	4 hodiny týždenne	4 hodiny týždenne	4 hodiny týždenne	
2. cyklus	4. ročník		5. ročník	
	5 hodín týždenne		5 hodín týždenne	
3. cyklus	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	4 hodiny týždenne	4 hodiny týždenne	4 hodiny týždenne	4 hodiny týždenne

V nasledujúcich tabuľkách uvádzame **návrh hodinovej dotácie SJSL podľa jazykového prostredia**, v ktorom sa škola nachádza. Jazykové prostredie sme rozdelili na tri druhy podľa toho, v akom pomere sa používa slovenský, resp. maďarský jazyk.

Pre vyučovací predmet SJSL je pre **prvý cyklus** vymedzených **dvanásť** povinných vyučovacích **hodín** súhrnne, ktoré treba rozdeliť do troch ročníkov. Počet hodín je možné navýšiť zo siedmich disponibilných hodín, ktoré sú však vymedzené v rámci cyklu pre všetky vyučovacie predmety.

Pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdelenie povinnej týždennej hodinovej dotácie do ročníkov, ako aj jej navýšenie z disponibilných hodín, je v plnej kompetencii školy.

Tabuľka 3: Odporúčané rozloženie vyučovacích hodín v 1. cykle s využitím disponibilných hodín

Ročník	Vyvážené používanie slovenského a maďarského jazyka	Prevaha používania maďarského jazyka	Prevaha používania slovenského jazyka	Disponibilné hodiny spolu v 1. cykle
1. ročník	5	5	4	7
2. ročník	5	6	4	
3. ročník	4	5	4	

V jazykovom prostredí s prevahou používania maďarského jazyka sa posilňuje vo všetkých ročníkoch 1. cyklu komunikácia v slovenskom jazyku a zároveň sa v 2. roku učenia sa jazyka kladie dôraz na čítanie a písanie.

V jazykovom prostredí s vyváženým používaním slovenského a maďarského jazyka v 1. roku učenia sa jazyka sa vyučovanie zameriava na rozvoj počúvania s porozumením a hovorenia. V 2. roku sa dôraz kladie na čítanie a písanie v slovenskom jazyku.

Tabuľka 4: Odporúčané rozloženie vyučovacích hodín v 2. cykle s využitím disponibilných hodín

Ročník	Vyvážené používanie slovenského a maďarského jazyka	Prevaha používania maďarského jazyka	Prevaha používania slovenského jazyka	Disponibilné hodiny spolu v 1. cykle
4. ročník	5	6	5	3
5. ročník	5	6	5	

V 2. cykle je potrebné zamerať sa na všetky **komunikačné jazykové činnosti**, aby sa u žiakov utvrdzovali komunikačné jazykové kompetencie získané v nižších ročníkoch. Preto v jazykovom prostredí s prevahou používania maďarského jazyka v oboch ročníkoch 2. cyklu odporúčame navýšiť týždennú hodinovú dotáciu využitím disponibilných hodín.

Tabuľka 5: Odporúčané rozloženie vyučovacích hodín v 3. cykle s využitím disponibilných hodín

Ročník	Vyvážené používanie slovenského a maďarského jazyka	Prevaha používania maďarského jazyka	Prevaha používania slovenského jazyka	Disponibilné hodiny spolu v 1. cykle
6. ročník	4	5	4	11
7. ročník	4	5	4	
8. ročník	5	5	4	
9. ročník	5	5	4	

V záujme efektivity vyučovania SJSJ by bolo potrebné zabezpečiť každodenný kontakt žiakov so slovenským jazykom. V 3. cykle preto odporúčame posilniť vyučovanie SJSJ predovšetkým v jazykovom prostredí s prevahou používania maďarského jazyka, a tiež v 8. a 9. ročníku v jazykovom prostredí s vyváženým používaním slovenského jazyka. V 3. cykle sa okrem systematického rozvíjania čitateľských kompetencií kladie dôraz na rozvoj slovnej zásoby, komunikačných zručností a funkčnej gramotnosti. Cieľovou kľúčovou kompetenciou je komunikácia v slovenskom jazyku, t. j. schopnosť vyjadriť svoje myšlienky, pocity a informácie v slovenskom jazyku ústne i písomne a zapojiť sa do komunikácie v rozličných sociálnych kontextoch.

2

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry

2.1 Výkonový štandard

Vzdelávacia podoblasť slovenský jazyk ako druhý jazyk, teda aj vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra, zahŕňa **tri** základné **komponenty**, ktoré sú navzájom prepojené a tvoria celok s názvom **Komunikačné jazykové činnosti**:

- **receptcia** – porozumenie počúvanému a čítanému textu, získavanie a spracovanie informácií,
- **produkcia** – tvorba hovorených a písaných textov rôznych žánrov,
- **interakcia** – aktívna ústna a písomná komunikácia, vyjadrovanie myšlienok, pocitov, potrieb a názorov, kladenie otázok, aktívne počúvanie a čítanie.

Zdôrazňuje sa uplatňovanie metód a techník vyučovania cudzích jazykov, aktívne a zmysluplné používanie jazyka, pri ktorom sa rozvíja počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie s porozumením a písanie. Uvedené činnosti sú prítomné na každej vyučovacej hodine a navzájom sa dopĺňajú – napríklad pri diskusii žiak počúva (receptcia), reaguje (produkcia) a udržiava interakciu.

2.1.1 Receptcia – počúvanie s porozumením

Charakteristika

Počúvanie s porozumením zahŕňa schopnosť vnímať hovorený jazyk, rozumieť jeho obsahu a interpretovať význam slov, viet a kontextu. Je to základ pre rozvoj ďalších jazykových kompetencií – hovorenia, čítania a písania. Vo vyučovaní jazyka ide o aktívny proces, ktorý si vyžaduje pozornosť, sústredenie a jazykové zručnosti.

Tabuľka 6: Príklady aktivít na rozvoj počúvania s porozumením

Téma	Typ aktivity	Popis
Rodina	Počúvanie opisu osoby	Žiaci počúvajú nahrávku o členovi rodiny a vyplňajú pracovný list.
Nakupovanie	Dialóg v obchode	Žiaci počúvajú rozhovor medzi zákazníkom a predavačom, odpovedajú na otázky.
Cestovanie	Hlasová správa o výlete	Žiaci počúvajú správu a zakresľujú trasu na mape.
Škola	Rozvrh hodín	Žiaci počúvajú informácie o rozvrhu a dopĺňajú chýbajúce údaje.
Príbeh	Rozprávka alebo krátky príbeh	Žiaci počúvajú príbeh a zoradia obrázky podľa deja.

Metodické odporúčania

- Používanie autentických aj upravených nahrávok – prepojenie reálneho jazyka s pedagogicky upraveným obsahom.
- Príprava žiakov na počúvanie – aktivácia predchádzajúcich vedomostí, vysvetlenie kľúčových slov.
- Voľba rôznych typov úloh – výber správnej odpovede, doplňovanie, párovanie, tvorba otázok.
- Zabezpečenie vizuálnej podpory – obrázky, gestá, mimika, pracovné listy.
- Počúvanie rozdeliť na etapy – najprv globálne porozumenie, potom detailné informácie.
- Podpora opakovaného počúvania – umožniť žiakovi počúvať nahrávku viackrát.
- Reflexia aktivity – nechať žiakov zhodnotiť, čo im išlo dobre a čo bolo náročné.

2.1.2 Recepčia – čítanie s porozumením

Charakteristika

Čítanie s porozumením zahŕňa schopnosť dekodovať text, porozumieť jeho obsahu, interpretovať význam slov, viet i kontextu a aplikovať získané informácie. Je základom pre rozvoj ďalších jazykových kompetencií – hovorenia a písania. V jazykovom vyučovaní ide o aktívny proces, ktorý si vyžaduje pozornosť, sústredenie a jazykové zručnosti. Čítanie s porozumením zahŕňa:

- porozumenie slovnej zásoby a gramatiky,
- identifikáciu hlavnej myšlienky a detailov,
- analýzu štruktúry textu (odseky, nadpisy, logické väzby),
- kritické myslenie – hodnotenie, porovnávanie, tvorba záverov,
- prepojenie s vlastnými skúsenosťami.

Pre žiakov v školách s vyučovacím jazykom maďarským je dôležitá:

- podpora jazykového porozumenia (vysvetlenie slov, prípadne preklad),
- práca s kontextom,
- vizualizácia obsahu (obrázky, grafy, schémy).

Tabuľka 7: Príklady aktivít na rozvoj čítania s porozumením

Téma	Typ aktivity	Popis
Prírodovedný text	Vyhľadávanie informácií	Žiak vyhľadá v texte názvy zvierat a určí ich prostredie.
Literárny text	Analýza postáv	Žiak identifikuje hlavné postavy a opíše ich zmenu v priebehu deja.
Práca s nadpismi	Predvídanie obsahu	Žiak podľa nadpisu a obrázka predpovedá obsah textu a porovná s realitou.

Metodické odporúčania

- Používanie autentických aj upravených textov – prepojenie reálneho jazyka s pedagogicky upraveným obsahom.
- Príprava žiakov na čítanie – aktivácia predchádzajúcich vedomostí, vysvetlenie kľúčových slov.
- Voľba rôznych typov úloh – výber správnej odpovede, doplňovanie, párovanie, tvorba otázok.
- Zabezpečenie vizuálnej podpory – obrázky, grafy, pracovné listy.
- Čítanie rozdeliť na etapy – najprv globálne porozumenie, potom detailné informácie.
- Podpora opakovaného čítania – umožniť žiakovi čítať text viackrát.
- Reflexia aktivity – nechať žiakov zhodnotiť, čo im išlo dobre a čo bolo náročné.

Odporúčania pri čítaní

- Pred čítaním:
 - aktivizácia slovnej zásoby (slovník nových slov),
 - predvídanie obsahu (diskusia, obrázky).
- Počas čítania:
 - čítanie po častiach, zastavovanie na otázky,
 - používanie grafických organizérov (myšlienkové mapy, tabuľky).
- Po čítaní:
 - diskusia o texte,
 - tvorivé úlohy (napíš pokračovanie príbehu, nakresli scénu).
- Diferenciácia:
 - pre slabších žiakov: jednoduchšie texty, viac vizuálnej podpory,
 - pre pokročilých: otázky vyššej úrovne (analýza, hodnotenie).

2.1.3 Produkcia – ústny prejav

Charakteristika

Ústny prejav zahŕňa schopnosť formulovať myšlienky v hovorenom jazyku, správne používať slovnú zásobu a gramatiku, dodržiavať komunikačné normy a prispôbiť prejav situácii a poslucháčovi. Pre žiakov je dôležitý rozvoj slovnej zásoby, nácvik výslovnosti a intonácie, podpora sebadomia pri hovorení a využívanie vizuálnych pomôcok.

Tabuľka 8: Príklady aktivít na rozvoj ústneho prejavu

Téma	Typ aktivity	Popis
Rodina	Opis osoby	Žiak opíše člena rodiny podľa obrázka (vzhľad, záľuby).
Nakupovanie	Rolová hra	Žiaci hrajú dialóg medzi zákazníkom a predavačom.
Cestovanie	Rozprávanie zážitku	Žiak rozpráva o výlete, učiteľ pomáha s otázkami.
Škola	Prezentácia	Žiak predstaví svoj rozvrh hodín alebo obľúbený predmet.
Príbeh	Dokončenie rozprávky/príbehu	Žiak vymyslí koniec príbehu a povie ho pred triedou.

Metodické odporúčania

- Príprava na hovorenie – aktivizácia slovnej zásoby, krátke jazykové cvičenia.
- Používanie modelov – ukážka správneho prejavu (učiteľ, nahrávka).
- Podpora vizuálnymi pomôckami – obrázky, kartičky, prezentácie.
- Postupné zvyšovanie náročnosti – od jednoduchých opisov k voľným prejavom.
- Práca vo dvojiciach a skupinách – znižuje stres, podporuje komunikáciu.
- Hodnotenie formou povzbudenía – zameranie na obsah, nie na chyby.
- Reflexia – diskusia o tom, čo bolo ľahké a čo náročné.

2.1.4 Produkcia – písomný prejav

Charakteristika

Písomný prejav zahŕňa schopnosť vyjadriť myšlienky v písanej forme, správne používať slovnú zásobu, gramatiku a pravopis, dodržiavať štruktúru textu a prispôbiť štýl cieľu komunikácie. Pre žiakov je dôležitý rozvoj slovnej zásoby, pravopisných návykov, podpora tvorby jednoduchých viet a postupné rozširovanie na súvislý text, využívanie vzorov i šablón a vizuálna podpora.

Tabuľka 9: Príklady aktivít na rozvoj písomného prejavu

Téma	Typ aktivity	Popis
Rodina	Opis osoby	Žiak napíše opis člena rodiny podľa obrázka (vzhľad, záľuby).
Nakupovanie	Krátky dialóg	Žiak napíše rozhovor medzi zákazníkom a predavačom.
Cestovanie	Pohľadnica	Žiak napíše pohľadnicu z výletu (kde bol, čo videl a pod.).
Škola	Osobný list	Žiak napíše list kamarátovi o svojom obľúbenom vyučovacom predmete.
Príbeh	Dokončenie rozprávky/príbehu	Žiak vymyslí koniec príbehu a zapíše ho.

Metodické odporúčania

- Príprava na písanie – aktivizácia slovnej zásoby, brainstorming.
- Používanie vzorov – ukážka správneho textu (učiteľ, pracovný list).
- Podpora vizuálnymi pomôckami – obrázky, osnovy, tabuľky.
- Postupné zvyšovanie náročnosti – od krátkych viet k súvislým textom.
- Práca vo dvojiciach – spoločné písanie, kontrola textu.
- Hodnotenie formou povzbudenía – zameranie na obsah, nie na chyby.
- Reflexia – diskusia o tom, čo bolo ľahké a čo náročné.

2.1.5 Ústna interakcia

Charakteristika

Ústna interakcia zahŕňa schopnosť aktívne sa zapájať do rozhovoru, reagovať na partnera, klásať otázky a odpovedať, vyjadriť súhlas alebo nesúhlas a dodržiavať pravidlá zdvorilej komunikácie. Pre žiakov je dôležitý rozvoj funkčnej slovnej zásoby, tréning spontánnych reakcií, podpora sebedovania pri komunikácii a využívanie rolových hier a autentických situácií.

Tabuľka 10: Príklady aktivít na rozvoj ústneho prejavu

Téma	Typ aktivity	Popis
Rodina	Dialóg o rodine	Žiaci sa pýtajú na rodinných príslušníkov a odpovedajú.
Nakupovanie	Rolová hra	Žiaci simulujú rozhovor medzi zákazníkom a predavačom.
Cestovanie	Plánovanie výletu	Žiaci pripravujú podrobný plán výletu.
Škola	Rozhovor o obľúbenom vyučovacom predmete	Žiaci zdôvodnia, prečo majú najradšej vybraný vyučovací predmet.
Príbeh	Spoločné tvorenie príbehu	Žiaci striedavo pridávajú vetu do príbehu.

Metodické odporúčania

- Príprava na interakciu – aktivizácia slovnej zásoby, modelové dialógy.
- Používanie autentických situácií – obchod, škola, cestovanie.
- Podpora vizuálnymi pomôckami – obrázky, kartičky s otázkami.
- Postupné zvyšovanie náročnosti – od jednoduchých otázok k voľným rozhovorom.
- Práca vo dvojiciach a skupinách – znižuje stres, podporuje komunikáciu.
- Hodnotenie formou povzbudení – oceňovať snahu, nielen správnosť.
- Reflexia – diskusia o tom, čo bolo ľahké a čo náročné.

2.1.6 Písomná interakcia

Charakteristika

Písomná interakcia zahŕňa schopnosť vymieňať si informácie písomnou formou, reagovať na správy, otázky alebo podnety, dodržiavať jazykové a štylistické normy a prispôbiť text adresátovi a situácii. Pre žiakov je dôležitý rozvoj funkčnej slovnej zásoby, tréning jednoduchých písomných reakcií, používanie vzorov i šablón (e-mail, četa, krátky list) a podpora vizuálnymi pomôckami.

Tabuľka 11: Príklady aktivít na rozvoj písomnej interakcie

Téma	Typ aktivity	Popis
Rodina	Krátky četa	Žiak napíše správu kamarátovi o rodinnom výlete.
Nakupovanie	E-mail objednávka	Žiak napíše jednoduchý e-mail s objednávkou tovaru.
Cestovanie	SMS správa	Žiak napíše SMS o tom, kde sa nachádza a kedy príde.
Škola	Otázky a odpovede	Žiaci si vymieňajú otázky o rozvrhu hodín.
Príbeh	Spoločné písanie príbehu	Žiaci si postupne dopisujú vety do príbehu.

Metodické odporúčania

- Príprava na písanie – aktivizácia slovnej zásoby, ukážka vzorových textov.
- Používanie autentických situácií – čet, e-mail, krátke správy.
- Podpora vizuálnymi pomôckami – obrázky, komunikačné kartičky.
- Postupné zvyšovanie náročnosti – od jednoslovných odpovedí k súvislým vetám.
- Práca vo dvojiciach – vzájomná výmena správ, kontrola textu.
- Hodnotenie formou povzbudenía – oceňovať snahu, nielen správnosť.
- Reflexia – diskusia o tom, čo bolo ľahké a čo náročné.

2.2 Obsahový štandard

Obsahový štandard pozostávajúci z piatich častí je potrebné vnímať ako jeden celok. Jeho jednotlivé časti spolu súvisia, sú neoddeliteľné a navzájom úzko prepojené. Tieto vzájomné väzby vytvárajú predpoklad na to, aby si žiak prostredníctvom využívania rôznych druhov textov a činností osvojoval slovenský jazyk a bol schopný jednoducho komunikovať.

2.2.1 Funkcie jazyka

Charakteristika

Funkcie jazyka v jazykovom vzdelávaní predstavujú základné aspekty, ktoré určujú, ako a prečo sa jazyk používa. Sú prostriedkom na dosiahnutie zmysluplnej komunikácie. Ich poznanie pomáha učiteľom efektívne plánovať výučbu a žiakom lepšie porozumieť významu jazyka v rôznych kontextoch. Slovná zásoba a jazykové prostriedky sa používajú podľa jazykových schopností žiakov. Vyučovanie a precvičovanie jazykových funkcií prispieva k rozvoju komunikačných zručností žiakov, ich sebadôvery, sebahodnotenia i sebavedomia.

Tabuľka 12: Hlavné funkcie jazyka a ich význam vo vzdelávaní

Funkcia jazyka	Opis	Využitie vo výučbe
Komunikačná	Jazyk ako prostriedok dorozumievania medzi ľuďmi.	Rozhovory, dialógy, diskusie, interakcia v triede.
Kognitívna	Jazyk ako nástroj myslenia, poznávania a učenia.	Pomenovanie javov, opis procesov.
Expresívna (vyjadrovacia)	Jazyk ako prostriedok vyjadrenia emócií, postojov a názorov.	Písanie slohov, vyjadrenie názoru, tvorba umeleckých textov.
Estetická	Jazyk ako nositeľ umeleckej hodnoty.	Práca s literárnymi textami, tvorba štvorverší, prípadne kratších básní, dramatizácia.
Regulatívna	Jazyk ako nástroj ovplyvňovania správania druhých.	Pokyny, pravidlá, argumentácia, presvedčanie.
Identifikačná	Jazyk ako súčasť identity jednotlivca alebo skupiny.	Diskusia o jazykovej identite, porovnávanie jazykov, bilingvizmus.
Metajazyková	Jazyk ako predmet samotného skúmania.	Analýza jazykových javov, gramatika, pravopis, štylistika.

Pedagogický význam funkcií jazyka

- Pomáhajú rozvíjať komplexné jazykové kompetencie.
- Umožňujú diferencované prístupy k výučbe podľa potrieb žiakov.
- Podporujú interkultúrne porozumenie a jazykovú citlivosť.
- Posilňujú motiváciu žiakov tým, že jazyk vnímajú ako živý nástroj.

2.2.2 Jazykové prostriedky

Jazykové prostriedky sú prvky jazykového systému, ktoré slúžia na vyjadrenie myšlienok, pocitov a informácií. Zahrňajú slovnú zásobu, výslovnosť a gramatické javy. Ich správne používanie je základom efektívnej komunikácie. Osvojovanie gramatických javov prebieha prostredníctvom aktívneho objavovania jazykových zákonitostí v rôznych komunikačných situáciách, opakovaného používania i aktívneho precvičovania slovných spojení a jednoduchých viet v konkrétnych, zmysluplných situáciách v rámci stanovenných tematických okruhov. Cieľom je, aby bol žiak schopný aktívne využívať osvojenú slovnú zásobu a gramatické štruktúry v komunikácii.

Tabuľka 13: Príklady – jazykové prostriedky podľa komunikačných situácií

Komunikačná situácia	Slovná zásoba	Gramatické javy
V obchode	nákup, cena, zľava, pokladňa	otázky, slovesá, predložky, podstatné mená, prídavné mená
U lekára	bolesť, choroba, liek, recept	opytovacie a oznamovacie vety, prídavné mená, zámená, príslovky
V škole	učiteľ, úloha, trieda, známka	časovanie slovies, spojky, prídavné mená, predložky, vetná stavba
Doma	rodina, jedlo, izba, televízor	prítomný čas slovies, zámená, podstatné mená, prídavné mená, predložky, opisné vety
Na výlete	príroda, cesta, batoh, mapa	minulý čas slovies, predložky, prídavné mená, opis deja
Diskusia o obľúbenom filme	názvy filmov, hodnotiace slová	prítomný čas slovies, stupňovanie prídavných mien
Opis obľúbeného miesta	opisné prídavné mená, názvy objektov	prídavné mená, zhoda podstatných mien s prídavnými menami

Metodické odporúčania

- Zdôrazňovať funkčné používanie jazykových prostriedkov v komunikácii.
- Pracovať s autentickými textami na rozpoznávanie jazykových prostriedkov.
- Zaradiť tvorivé aktivity (napr. tvorba vlastných textov s rôznymi štýlmi).
- Používať porovnávacie cvičenia na rozlíšenie spisovných a nespisovných foriem.
- Rozvíjať schopnosť žiakov analyzovať jazykové prostriedky v umeleckých textoch.

2.2.3 Sociolingválna zložka

Charakteristika

Sociolingválna zložka sa zaoberá vzťahom medzi jazykom a spoločnosťou. V kontexte výučby slovenského jazyka v školách s VJM má táto zložka mimoriadny význam. Zahŕňa jazykové varianty (spisovný jazyk, nárečia, slang), jazykovú situáciu v spoločnosti (bilingvizmus), jazykovú identitu a postoje žiakov, ako aj komunikačné normy v rôznych spoločenských situáciách.

Ciele sociolingválnej zložky vo výučbe

- Rozvíjať jazykovú citlivosť žiakov voči rôznym formám slovenského jazyka.
- Učiť žiakov primerane používať jazyk v rôznych komunikačných kontextoch.
- Posilňovať jazykovú kompetenciu v rámci interkultúrneho prostredia.
- Podporovať pozitívny vzťah k slovenskému jazyku ako štátnemu jazyku.

Tabuľka 14: Príklady aktivít zameraných na sociolingválne aspekty

Aktivita	Slovná zásoba	Gramatické javy
Porovnávanie jazykových variantov	Žiaci porovnávajú spisovný jazyk s nárečím alebo slangom.	Rozvoj jazykovej citlivosti.
Dialóg v rôznych situáciách	Tvorba rozhovorov v škole, obchode, u lekára.	Upevnenie komunikačných noriem.
Diskusia o jazykovej identite	Rozhovor o tom, aký jazyk používajú doma, v škole, v obchode, s kamarátmi.	Posilnenie jazykového sebedomia.
Práca s autentickými textami	Analýza reklám, rozhovorov, médií.	Vnímanie jazyka v spoločenskom kontexte.

Metodické odporúčania

- Využívať interaktívne metódy (diskusie, rolové hry, projekty).
- viesť žiakov k reflexii vlastného jazykového správania.
- Zohľadňovať jazykové prostredie žiakov – rešpektovať ich materinský jazyk a podporovať bilingvizmus.
- Poskytovať jazykové modely z reálneho života (napr. rozhovory, médiá, verejné prejavy).

2.2.4 Tematické okruhy

Charakteristika

Tematické okruhy predstavujú obsahové rámce, ktoré umožňujú žiakom používať jazyk v praktických, zmysluplných a kontextových situáciách. Sú navrhnuté tak, aby podporovali komunikačné zručnosti, jazykové kompetencie a zároveň prepájali jazyk s ostatnými vzdelávacími oblasťami.

Funkcie tematických okruhov vo výučbe

- Vytváranie komunikačných situácií: žiaci sa učia používať jazyk v rôznych životných kontextoch (škola, rodina, obchod, médiá).
- Tvorba textov na základe medzipredmetových vedomostí: žiaci využívajú poznatky z dejepisu, biológie, matematiky či etiky pri tvorbe textov.
- Rozvoj slovnej zásoby a gramatiky v kontexte: jazykové javy sa nevyučujú izolovane, ale v rámci konkrétnych tém.
- Podpora prierezových gramotností: tematické okruhy umožňujú rozvíjať čitateľskú, digitálnu, finančnú, environmentálnu či občiansku gramotnosť.
- Uplatnenie medzipredmetových vzťahov: jazyk sa prepája s ostatnými vyučovacími predmetmi – žiaci píšú slohové práce na biologické témy, diskutujú o historických udalostiach a pod.

Tabuľka 15: Príklady na tematické okruhy a ich využitie

Tematický okruh	Možné aktivity	Prepájanie s predmetmi
Rodina a vzťahy	opis člena rodiny, rozhovor o hodnotách	etická výchova, dejepis, maďarský jazyk a literatúra, občianska náuka
Príroda a ekológia	výklad o ekosystéme, úvaha o ochrane prírody	geografia, fyzika, biológia, chémia
Zdravie a životný štýl	diskusia o zdravom stravovaní, návod na cvičenie	biológia, telesná a športová výchova, maďarský jazyk a literatúra
Médiá a technológie	recenzia aplikácie, úvaha o vplyve médií	informatika, občianska náuka, maďarský jazyk a literatúra
Kultúra a umenie	rozprávanie o obľúbenom filme, opis výstavy	maďarský jazyk a literatúra, dejepis, výtvarná výchova, hudobná výchova

Metodické odporúčania

- Využívať autentické materiály a situácie, ktoré sú blízke žiakom.
- Podporovať tvorivosť a kritické myslenie pri práci s témami.
- Zohľadňovať jazykovú úroveň žiakov – diferencovať úlohy.
- Viesť žiakov k reflexii a hodnoteniu vlastného jazykového prejavu.

2.2.5 Druhy textov

Charakteristika

Druhy textov v jazykovom vzdelávaní predstavujú priestor na aplikáciu jednotlivých komunikačných činností a stratégií. Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov (autentické, prípadne upravené vecné a literárne texty, texty z médií na primeranej úrovni náročnosti) v printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme. Výber textov je potrebné prispôbiť jazykovej úrovni, veku a záujmom žiakov. Texty slúžia na rozvoj porozumenia, slovnej zásoby, tvorivosti a emocionálneho prežívania.

Tabuľka 16: Druhy textov a ich charakteristika

Druh textu	Špecifikácia textu	Príklady
Súvislé a nesúvislé texty	Texty osobného charakteru	blahoželania, pozvánky, krátke správy (SMS, e-mail, čet), poznámky a odkazy, komentáre
	Jednoduchý opis osoby/predmetu, činnosti, pracovného postupu	jednoduchá charakteristika, návody, ilustrované návody, inštrukcie, postupy, pravidlá hry, recepty
	Texty spojené so školským prostredím	jednoduché náučné texty z populárno-náučných časopisov a encyklopédií s vizuálnou podporou, formuláre (preukazy, poštové služby, objednávky, žiadosti a pod.), jednoduché osobné dotazníky, pozvánky, štruktúrovaný životopis
	Reklamné texty	letáky, katalógy, brožúry, plagáty, programy, jedálny a nápojový lístok, reklama
	Publicistické texty v novinách alebo na internete	inzeráty, krátke správy, jednoduché rozhovory, interview, komiksy, predpoveď počasia
	Verejné nápisy a tabule	informačné a smerové tabule, bežné nápisy na verejných priestranstvách, plány, mapy, výstrahy, piktogramy, cestovné poriadky
	Nové digitálne žánre a texty generované AI	infografiky, komentáre, podcasty, blogy, vlogy, audioknihy, e-knihy
Literárne texty	Poézia a próza z tvorby slovenských autorov pre deti a mládež	rozprávky, poviedky, povesti, báj, bájka, balada, novela, dráma, báseň, texty populárnych piesní
	Krátke formy ľudovej slovesnosti	riekanky, vyčítanky, hádanky, žarty, príslovia, porekadlá, pranostiky, ľudové piesne

Metodické odporúčania

- Vyberať texty podľa jazykovej úrovne žiakov (primeraná téma, dĺžka, slovná zásoba, štruktúra).
- Zaradiť autentické texty alebo didakticky upravené texty so zachovaním pôvodného komunikačného zámeru.
- Vybrať zrozumiteľné, prehľadné a vizuálne podporné texty (obrázky, piktogramy, grafické prvky).
- Uvedomovať si rozdiely medzi rôznymi textami (reklamou a digitálnym obsahom, populárno-náučným a literárnym textom a pod.)
- Pracovať s jazykovými javmi v prirodzenom kontexte (slovná zásoba, slovosled, väzby).
- Uprednostňovať literárne texty so silným dejom, jasnými postavami a jednoznačným posolstvom.
- Vyberať texty, ktoré umožňujú jednoduchú interpretáciu či základné estetické vnímanie (bájka, poviedka, povesť, báseň).

3

Metódy, techniky a organizačné formy vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry

3.1 Odporúčané metódy a prístupy na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Pri plánovaní a príprave na vyučovanie zohráva učiteľ kľúčovú úlohu: plánuje, rozhoduje o priebehu hodiny, riadi edukačný proces a hodnotí. Učiteľ rozhoduje, ako vyberie učivo zadefinované v ŠVP, akým spôsobom ho podá, aké metódy, techniky a organizačné formy využije a ako zohľadní vývinové špecifiká žiakov.

Vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa zdôrazňuje uplatňovanie metód a techník vyučovania cudzích jazykov, ktoré podporujú porozumenie, komunikáciu, tvorbu jazykových štruktúr a aktívne používanie jazyka v rôznych situáciách.

Na hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským sa používajú metódy, ktoré zohľadňujú špecifiká bilingválneho prostredia – najmä potrebu rozvíjať jazykové kompetencie v slovenčine u žiakov, ktorých materinský jazyk je spravidla maďarský jazyk. Metódy kombinujú tradičné postupy s technikami, ktoré podporujú porozumenie, komunikáciu a kultúrne súvislosti. V tabuľke uvádzame niekoľko často využívaných metód.

Tabuľka 17: Prehľad odporúčaných metód

Druh textu	Špecifikácia textu	Príklady
Komunikatívna metóda	Zameriava sa na rozvoj komunikačných zručností v reálnych situáciách.	Dialógy, rozhovory, simulované situácie, diskusie.
Audiolingválna metóda	Opakovanie a dril jazykových štruktúr na základe počúvania a hovorenia.	Precvičovanie viet, počúvanie nahrávok, opakovanie fráz.
Audiovizuálna metóda	Podporiť porozumenie cez obraz a zvuk.	Pozeranie krátkeho videa a následná diskusia o obsahu.
Slovné metódy	Využívajú hovorené alebo písané slovo ako hlavný prostriedok výučby.	Výklad, rozhovor, čítanie s porozumením, opis, rozprávanie, diskusia.
Demonštračné metódy	Využívajú názornosť a ukážky na podporu porozumenia a zapamätania, na lepšie pochopenie učiva.	Práca s ilustráciami, obrázkami, prezentáciami, videonahrávkami, ukážka správneho prednesu, prehratie zvukovej nahrávky.
Kontrastívna metóda	Porovnávať slovenské a maďarské jazykové javy s cieľom identifikovať rozdiely a podobnosti, ktoré môžu žiakom spôsobiť ťažkosti pri učení.	Porovnávanie gramatických javov, slovnej zásoby, slovosledu či vetných štruktúr maďarského a slovenského jazyka.

Druh textu	Špecifikácia textu	Príklady
Aktivizujúce metódy	Podporujú aktívnu účasť žiakov, samostatné myslenie a tvorivosť.	Brainstorming, dramatizácia, projektové vyučovanie, diskusia.
Prekladová metóda	Upevniť význam slov a fráz.	Preklad krátkého textu z maďarčiny do slovenčiny a naopak.
Diskusná metóda	Podporiť vyjadrovanie názoru.	Diskusia o obľúbenej knihe alebo postave, o výstave, o filmovom alebo divadelnom predstavení.
Projektová metóda	Žiaci pracujú na komplexnej úlohe, ktorá prepája jazyk s reálnym životom.	Tvorba prezentácií, plagátov, príbehov, jednoduchý výskum.
Interaktívna metóda	Využíva digitálne nástroje a interaktívne aktivity na učenie.	Online cvičenia, aplikácie, interaktívne hry.

Metodické odporúčania

- Využívať metódy, ktoré podporujú aktívne používanie jazyka v kontexte.
- Zohľadňovať jazykovú úroveň žiakov.
- Kombinovať rôzne metódy podľa cieľov hodiny a potrieb žiakov.
- Podporovať motiváciu žiakov prostredníctvom zážitkového učenia.
- Vytvárať bezpečné prostredie pre jazykovú produkciu.

Okrem vyššie uvedených metód na hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry odporúčame aplikovať aj metódy podľa fáz vyučovacej hodiny, ktoré uvádzame v Tabuľke 18.

Tabuľka 18: Odporúčané metódy podľa fáz vyučovacieho procesu

Názov metódy	Stručný opis	Cieľ	Príklad
Motivačné metódy	Vzbudzujú záujem a aktivizujú žiakov pred učením.	Pripraviť žiakov na učenie, zvýšiť ich vnútornú motiváciu.	rozhovor, problémová otázka, hra, brainstorming, didaktická hra, práca s obrázkom/videom
Expozičné metódy	Sprostredkujú nové učivo a vysvetľujú poznatky.	Prezentovať nové informácie a uľahčiť ich pochopenie.	výklad, demonštrácia, práca s textom, audiovizuálne metódy, riadený rozhovor, metóda objavovania
Fixačné metódy	Upevňujú a precvičujú osvojené poznatky a zručnosti.	Zabezpečiť trvalé zapamätanie a praktické využitie učiva.	opakovanie, práca s pracovným listom, myšlienková mapa, cvičenia, riešenie tvorivých úloh, rolové hry, diskusia
Diagnostické metódy	Overujú úroveň osvojenia učiva a schopností žiakov.	Zistiť vedomosti, zručnosti a pripravenosť žiakov.	test, ústne odpovede, kvíz, diktát, slohová práca, prezentácia, projekt, diskusia, pozorovanie, sebahodnotenie

3.1.1 Aktivizujúce metódy

Charakteristika

Aktivizujúce metódy predstavujú didaktické postupy, ktoré aktívne zapájajú žiaka do procesu učenia. Ich cieľom je podporiť samostatné myslenie, tvorivosť, spoluprácu, komunikáciu a praktické využitie vedomostí. V jazykovom vzdelávaní sú obzvlášť dôležité, pretože pomáhajú žiakom efektívne rozvíjať jazykové kompetencie.

Ciele aktivizujúcich metód

- Rozvíjať jazykové zručnosti v kontexte reálnych situácií.
- Podporovať motiváciu a záujem o učenie.
- Umožniť diferenciaciu výučby podľa schopností žiakov.
- Posilniť spoluprácu a komunikáciu medzi žiakmi.

Tabuľka 19: Príklady aktivizujúcich metód

Názov metódy	Opis	Príklady aktivít
Diskusia	Výmena názorov na danú tému, rozvíja argumentáciu a vyjadrovanie.	Debata o ekologických problémoch, úvaha o hodnotách.
Rolová hra	Žiaci sa vžívajú do rolí, komunikujú v simulovaných situáciách.	Rozhovor v obchode, u lekára, na stanici, v bufete a pod.
Projektová práca	Dlhodobá aktivita s konkrétnym výstupom, často tímová.	Tvorba prezentácie o správnej životospráve, o regióne, o športoch a pod.
Didaktická hra	Učenie formou hry, podporuje spontánnosť a zapamätanie.	Jazykové bingo, hádanky, kartičky so slovami.
Tvorivé písanie	Žiaci tvoria vlastné texty, rozvíjajú fantáziu a štylistické zručnosti.	Písanie rozprávky, štvorveršia, krátkej básne, dennikového zápisu.
Práca s autentickým textom	Texty z reálneho života – médiá, reklamy, rozhovory.	Analýza článku, tvorba odpovede na inzerát.
Kooperatívne učenie	Práca v skupinách, kde každý člen má svoju úlohu.	Spoločné riešenie úloh, jazykové hry v tímoch.

Metodické odporúčania

- Vytvárať bezpečné prostredie, kde sa žiaci neboja komunikovať.
- Zohľadňovať jazykovú úroveň žiakov – ponúkať podporu a vizuálne pomôcky.
- Kombinovať aktivizujúce metódy s tradičnými formami výučby.
- Hodnotiť nielen výsledok, ale aj proces učenia a spoluprácu.

3.1.2 Audiolingválna metóda

Charakteristika

Audiolingválna metóda je založená na počúvaní a opakovaní modelových viet a vzorových textov. Metóda vychádza z behavioristickej teórie učenia, podľa ktorej sa jazyk osvojuje prostredníctvom drilu, imitácie a automatizácie. Žiaci v 1. cykle si osvojujú modelové vety a krátke vzorové texty bez explicitného vysvetľovania gramatiky, predovšetkým prostredníctvom počúvania a hovorenia.

Ciele metódy

- Rozvíjať sluchové vnímanie jazyka.
- Automatizovať jazykové štruktúry prostredníctvom opakovania.
- Zlepšiť výslovnosť a plynulosť reči.
- Osvojiť si základné komunikačné modely.

Princípy metódy

- Učenie sa jazyka ako zvukového systému – prioritne počúvanie a hovorenie.
- Drilové opakovanie viet a fráz.
- Používanie dialógov a vzorových rozhovorov.
- Minimálne používanie materinského jazyka.
- Gramatika sa učí implicitne – cez modelové vety, nie cez pravidlá.

Tabuľka 20: Príklady aktivít

Forma aktivity	Opis
Opakovanie viet	Učiteľ prednesie vetu, žiaci ju opakujú – zameranie na výslovnosť a intonáciu.
Dialóg v dvojiciach	Žiaci nacvičujú rozhovor podľa vzoru – napr. v obchode, u lekára.
Počúvanie s dopĺňaním	Žiaci počúvajú nahrávku a dopĺňajú chýbajúce slová do textu.
Drilové cvičenia	Opakovanie gramatických štruktúr v rôznych vetách bez vysvetľovania pravidiel.
Imitácia nahrávky	Žiaci napodobňujú výslovnosť a rytmus hovoreného prejavu.

Metodické odporúčania

- Používať kvalitné zvukové nahrávky a autentické dialógy.
- Zabezpečiť dostatok opakovania a priestoru na hovorenie.
- Kombinovať audiolingválnu metódu s vizuálnou podporou (obrázky, gestá).
- Zohľadňovať jazykovú úroveň žiakov – začínať jednoduchými vetami.
- Podporovať pozitívnu atmosféru a motiváciu k hovorenému prejavu.

3.1.3 Audiovizuálna metóda

Charakteristika

Audiovizuálna metóda je didaktický prístup, ktorý využíva zrakové a sluchové podnety na podporu učenia. V jazykovom vzdelávaní je veľmi účinná najmä v 1. cykle, pretože umožňuje žiakom vnímať jazyk v kontexte, spájať slová s obrazmi a situáciami, rozvíjať porozumenie aj bez úplnej jazykovej kompetencie.

Ciele audiovizuálnej metódy

- Rozvíjať počúvanie s porozumením.
- Podporovať vizuálne vnímanie jazyka – gestá, mimika, kontext.
- Uľahčiť osvojovanie slovnej zásoby a fráz.
- Motivovať žiakov prostredníctvom zážitkového učenia.
- Prepojiť jazyk s reálnym svetom a kultúrou.

Tabuľka 21: Formy využitia a príklady aktivít

Forma	Opis	Príklady aktivít
Video	Krátke filmy, reportáže, rozhovory, animácie.	Pozeranie rozprávky a následná diskusia o deji a postavách.
Zvuková nahrávka	Dialógy, rozprávky, podcasty, piesne.	Počúvanie rozhovoru a odpovedanie na otázky.
Prezentácia	Kombinácia textu, obrázkov a zvuku.	Tvorba prezentácie o obľúbenej téme.
Interaktívne aplikácie	Digitálne nástroje na precvičovanie jazyka.	Práca s aplikáciou na slovnú zásobu alebo gramatiku.
Filmové ukážky	Úryvky z filmov alebo seriálov.	Analýza postáv, opis deja, tvorba dialógu.

Metodické odporúčania

- Vyberať jazykovo primerané materiály – zrozumiteľné, vizuálne bohaté.
- Kombinovať audiovizuálne podnety s verbálnou a písomnou aktivitou.
- Viesť žiakov k reflexii obsahu – čo videli, počuli, čo si zapamätali.
- Využívať zastavenie videa na vysvetlenie, opakovanie, otázky.
- Podporovať tvorbu vlastných audiovizuálnych výstupov – napr. nahrávky, prezentácie.

3.1.4 Metóda odpovede celým telom (Total Physical Response – TPR)

Charakteristika

Metóda odpovede celým telom (TPR) je založená na prepojení jazyka s telesným pohybom. Žiaci reagujú na pokyny učiteľa fyzickou aktivitou, čím si prirodzene osvojujú slovnú zásobu a jazykové štruktúry. Metóda je mimoriadne vhodná pre žiakov 1. cyklu, pretože umožňuje učenie bez nutnosti okamžitej verbálnej produkcie.

Ciele metódy

- Rozvíjať porozumenie slovenskému jazyku prostredníctvom pohybu.
- Umožniť učenie bez stresu z hovorenia.
- Podporiť zapamätanie slov a fráz pomocou fyzickej aktivity.
- Aktivovať žiakov a zvýšiť ich motiváciu.

Princípy metódy

- Učiteľ dáva pokyny v cieľovom jazyku, ktoré žiaci vykonávajú.
- Žiaci najprv počúvajú a konajú, hovorenie prichádza neskôr.
- Učenie prebieha v prirodzenom, hravom prostredí.
- Opakovanie a rytmus sú kľúčové pre zapamätanie.

Tabuľka 22: Príklady aktivít

Forma	Opis
Ukáž mi...	Učiteľ povie: „Ukáž mi pero.“ Žiaci ukazujú na predmet.
Dotkni sa...	Učiteľ povie: „Dotkni sa stola.“ Žiaci vykonajú pokyn.
Pohybové inštrukcie	„Postav sa, sadni si, otoč sa, zatlieskaj.“
Hra Šimon hovorí	„Šimon hovorí: dotkni sa hlavy.“ – žiaci reagujú, len ak sa veta začína „Šimon hovorí“.
Triedna rozcvička	Učiteľ vedie krátku rozcvičku v slovenčine – „Natiahni ruky, zhlboka sa nadýchni...“

Metodické odporúčania

- Používať jasné, jednoduché pokyny.
- Začať s konkrétnymi predmetmi a činnosťami.
- Využívať opakovanie a rytmus.
- Kombinovať TPR s vizuálnymi pomôckami.
- Postupne prechádzať od fyzickej reakcie k verbálnej produkcii.

3.1.5 Demonštračné metódy

Charakteristika

Demonštračné metódy sú založené na názornom predvádzaní učiva, ktoré umožňuje žiakom lepšie pochopiť jazykové javy prostredníctvom vizuálnych, auditívnych alebo praktických ukážok.

Ciele metódy

- Zlepšiť porozumenie jazykovým javom pomocou názornosti.
- Podporiť zapamätanie učiva prostredníctvom vizuálnych a praktických podnetov.
- Aktivizovať žiakov pri osvojovaní si nových poznatkov.
- Prepojiť teóriu s praktickým použitím jazyka.

Tabuľka 23: Formy demonštrácie a príklady aktivít

Forma	Opis	Príklady aktivít
Vizuálna demonštrácia	Použitie obrázkov, schém, tabuliek na vysvetlenie učiva.	Ukážka slovných druhov pomocou farebných kartičiek; ilustrácia deja literárneho textu.
Auditívna demonštrácia	Využitie zvukových nahrávok, výslovnosti, diktátov.	Počúvanie správnej výslovnosti slov; diktát s následnou kontrolou.
Praktická demonštrácia	Predvádzanie jazykových javov učiteľom alebo žiakmi.	Učiteľ predvedie tvorbu otázky; žiaci ukazujú správne používanie predložiek v priestore.
Multimediálna demonštrácia	Použitie videí, prezentácií, interaktívnych nástrojov.	Prezentácia o tvorbe prísloviak; video s ukážkou rozhovoru v rôznych situáciách.

Metodické odporúčania

- Využívať názornosť pri vysvetľovaní nového učiva.
- Kombinovať demonštračné metódy s aktivizujúcimi formami práce.
- Prispôbiť formu demonštrácie veku a jazykovej úrovni žiakov.
- Podporovať spätnú väzbu a diskusiu po ukážke.
- Zabezpečiť, aby názorné ukážky boli jazykovo primerané a zrozumiteľné.
- Využívať technické pomôcky (interaktívna tabuľa, prezentácie, audio/video).
- Po demonštrácii umožniť žiakom praktické precvičenie učiva.

3.1.6 Diagnostické a klasifikačné metódy

Diagnostické metódy

Slúžia na zistenie aktuálneho stavu vedomostí a zručností žiaka. Umožňujú identifikovať silné a slabé stránky, jazykové nedostatky, porozumenie učivu a pripravenosť na ďalšie učenie.

Ciele diagnostických metód

- Zistiť úroveň jazykových kompetencií.
- Identifikovať oblasti, ktoré si vyžadujú podporu.
- Prispôbiť výučbu individuálnym potrebám žiakov.
- Monitorovať pokrok v učení.

Tabuľka 24: Príklady diagnostických metód

Forma	Opis
Vstupný test	Zisťovanie predchádzajúcich vedomostí pred začiatkom tematického okruhu.
Pozorovanie	Sleduje sa jazykové správanie žiaka počas aktivít.
Rozhovor	Učiteľ zisťuje porozumenie a schopnosť vyjadrovať sa.
Sebahodnotenie	Žiak reflektuje vlastné schopnosti a pokrok.
Práca s textom	Analýza porozumenia vecnému alebo literárnemu textu.

Klasifikačné metódy

Slúžia na hodnotenie a klasifikáciu výkonu žiaka. Výsledkom je známka alebo iné formálne vyjadrenie úrovne zvládnutia učiva.

Ciele diagnostických metód

- Objektívne zhodnotiť výkon žiaka.
- Poskytnúť spätnú väzbu žiakovi a zákonným zástupcom.
- Motivovať žiaka k ďalšiemu učeniu sa.
- Dokumentovať pokrok a výsledky vzdelávania.

Tabuľka 25: Príklady klasifikačných metód

Forma	Opis
Písomná práca	Test, diktát, slohová práca, pracovný list.
Ústna odpoveď	Prezentácia, rozhovor, interpretácia textu.
Projektová práca	Tvorba prezentácie, plagátu, príbehu.
Portfólio	Súbor prác žiaka, ktoré dokumentujú jeho pokrok.
Hodnotiaca škála	Kritériá na hodnotenie konkrétnych jazykových zručností.

Metodické odporúčania

- Kombinovať diagnostické a klasifikačné metódy pre komplexný pohľad na žiaka.
- Zohľadňovať jazykové prostredie žiaka.
- Využívať formy hodnotenia, ktoré podporujú rozvoj, nielen kontrolu.
- Poskytovať spätnú väzbu zrozumiteľne a motivujúco.

3.1.7 Diferenciácia

Charakteristika

Je pedagogický prístup, ktorý zohľadňuje rôznorodosť žiakov – ich jazykové schopnosti, štýly učenia, záujmy, tempo práce, kultúrne pozadie či úroveň ovládania vyučovacieho jazyka. Cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí na učenie a podporiť individuálny rozvoj každého žiaka.

Formy diferenciácie

- Diferenciácia podľa obsahu
- Diferenciácia podľa procesu učenia
- Diferenciácia podľa výstupu
- Diferenciácia podľa prostredia

Tabuľka 26: Príklady diferenciácie podľa úrovne žiakov

Téma	Začiatocníci	Mierne pokročilí	Pokročilí
Moja rodina	Dopĺňajú mená do rodokmeňa, tvoria jednoduché vety.	Píšu krátky opis člena rodiny.	Vytvárajú príbeh o rodinnom výlete.
Nakupovanie	Triedia obrázky potravín a pomenúvajú ich.	Vytvárajú nákupný zoznam.	Tvoria dialóg medzi predavačom a zákazníkom.

Metodické odporúčania

- Diagnostikovať úroveň žiakov na začiatku školského roka pomocou testov a pozorovania.
- Vytvárať flexibilné skupiny, ktoré sa môžu meniť podľa témy a pokroku žiakov.
- Pripravovať rôznorodé úlohy, ktoré zohľadňujú štýly učenia a jazykovú úroveň.
- Poskytovať individuálnu spätnú väzbu a vytvárať podporné prostredie.
- Využívať vizuálne, auditívne a interaktívne pomôcky na podporu porozumenia.

3.1.8 Kooperatívne učenie

Charakteristika

Kooperácia v jazykovom vzdelávaní je pedagogický prístup, ktorý podporuje spoluprácu medzi žiakmi pri osvojovaní si jazykových zručností. V prostredí, kde sa slovenský jazyk učí ako druhý jazyk, má kooperatívne učenie mimoriadny význam – pomáha odbúravať jazykové bariéry, zvyšuje motiváciu a rozvíja komunikačné schopnosti.

Tabuľka 27: Príklady kooperatívnych aktivít v jazykovej výučbe

Forma	Opis	Príklady aktivít
Opis osoby	Práca vo dvojiciach	Jeden žiak opisuje osobu, druhý kreslí podľa opisu. Potom si úlohy vymenia.
Rozprávanie príbehu	Skupinové rozprávanie	Každý člen skupiny pridá vetu do príbehu. Výsledný príbeh sa prezentuje ostatným v triede.
Slovné druhy	Hra Gramatický detektív	Skupiny hľadajú v texte konkrétne slovné druhy a vysvetľujú ich použitie.
Dialógy	Rolové hry	Žiaci hrajú scény (napr. v obchode, na stanici) a učia sa praktické jazykové frázy.
Písanie slohu	Spoločné plánovanie a písanie	Skupina vytvorí osnovu, rozdelí si časti textu, potom ich spojí do jedného celku.

Metodické odporúčania

- Vytvárať heterogénne skupiny – zo žiakov rôznych úrovní, aby sa mohli navzájom učiť.
- Definovať jasné úlohy a ciele – každý žiak by mal vedieť, čo má robiť a čo sa od neho očakáva.
- Podporovať pozitívnu interakciu – učiť žiakov, ako majú spolupracovať, počúvať sa a rešpektovať sa.
- Striedať formy spolupráce – dvojice, trojice, malé skupiny, celá trieda.
- Reflektovať spoluprácu – po aktivite nechať žiakov zhodnotiť, čo sa im podarilo a čo by zlepšili.
- Využívať vizuálne a interaktívne pomôcky – kartičky, obrázky, digitálne nástroje na podporu komunikácie.

3.1.9 Slovná metóda

Charakteristika

Je tradičná didaktická metóda, ktorá využíva verbálny prejav učiteľa alebo žiaka ako hlavný nástroj učenia. Je založená na sprostredkovaní poznatkov prostredníctvom hovoreného alebo písaného slova.

Ciele slovnej metódy

- Sprostredkovať nové poznatky.
- Rozvíjať jazykové a komunikačné kompetencie.
- Podporovať logické myslenie a vyjadrovanie.
- Upevňovať vedomosti prostredníctvom opakovania a vysvetľovania.

Tabuľka 28: Formy slovnej metódy

Forma	Opis	Príklady aktivít
Výklad	Učiteľ systematicky vysvetľuje učivo.	Výklad o slovných druhoch, vysvetlenie literárneho pojmu.
Rozhovor	Dialóg medzi učiteľom a žiakmi na danú tému.	Diskusia o prečítanom texte, otázky a odpovede.
Opis	Verbálne zachytenie vlastností osoby, predmetu alebo javu.	Opis postavy z literárneho diela, opis miesta.
Vysvetľovanie	Objasňovanie významu slov, viet, gramatických javov.	Vysvetlenie pravopisného pravidla, významu slov.

Metodické odporúčania

- Kombinovať slovnú metódu s aktivizujúcimi metódami.
- Využívať vizuálne pomôcky na podporu porozumenia.
- Zohľadňovať jazykovú úroveň žiakov.
- Podporovať spätnú väzbu a aktívne zapojenie žiakov.

3.2 Vyučovacie techniky

3.2.1 Riadené (kontrolované) techniky

Riadené (alebo kontrolované) techniky sú pedagogické postupy, pri ktorých má učiteľ dominantnú úlohu v riadení procesu učenia. Na rozdiel od voľných techník sú presne štruktúrované, s jasne stanovenými pravidlami, postupmi a cieľmi. Ich cieľom je zabezpečiť systematické osvojovanie učiva, disciplínu a kontrolu nad priebehom vyučovania. Tieto techniky sú vhodné najmä pri nácviku základných zručností, upevňovaní učiva a kontrole vedomostí, ale menej podporujú tvorivosť a samostatnosť.

Tabuľka 29: Odporúčané riadené (kontrolované) techniky

Typ techniky/činnosti	Príklad v praxi
Uvedenie žiakov do jazyka, rozcvička, uvoľnenie	Spoločný spev ľudovej piesne, jazykolamy na artikuláciu, rytmické opakovanie slovných spojení.
Zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, sústredenie pozornosti	Učiteľ položí otázku: „Čo si predstavíte pod pojmom <i>hrdina</i> ?“ – úvod k čítaniu textu o hrdinovi.
Navodenie situácie	Učiteľ prehrá zvukovú nahrávku dažďa pred čítaním básne o jeseni.
Práca s učebnicou, obrázkami, zvukovou nahrávkou	Upozornenie na ilustráciu v učebnici pred čítaním rozprávky; počúvanie nahrávky rozprávky s následným rozhovorom.
Vysvetlenie nového učiva	Učiteľ vysvetľuje pravidlá písania veľkých písmen na tabuli s príkladmi.
Rolové hry, prezentácia dialógu alebo rozprávania	Učiteľ rozdelí úlohy a vedie nácvik dialógu medzi dvoma postavami z čítaného textu.
Pasívna recepcia – predčítanie, počúvanie nahrávky	Učiteľ predčíta úryvok z knihy, žiaci počúvajú a odpovedajú na otázky.
Hlasné čítanie	Žiaci čítajú nahlas po odsekoch, učiteľ koriguje výslovnosť a intonáciu.
Kontrola žiackych prác, ústnych prejavov	Učiteľ kontroluje slohové práce a poskytuje spätnú väzbu; hodnotí ústne odpovede podľa kritérií.
Otázky – odpovede	Učiteľ kladie otázky k textu: „Prečo sa <i>hlavná postava rozhodla odísť</i> ?“
Opakovanie učiva	Učiteľ vedie opakovanie pomocou prezentácie a otázok: „ <i>Kedy píšeme veľké písmeno</i> ?“
Testovanie – meranie učebných výsledkov	Písomný test na pravopis, diktát, krátky kvíz v aplikácii (napr. Kahoot).

3.2.2 Čiastočne riadené (kontrolované) techniky

Čiastočne riadené (kontrolované) techniky predstavujú kompromis medzi voľnými a riadenými technikami. Učiteľ má stále vedúcu úlohu, ale žiakom poskytuje určitú mieru slobody pri riešení úloh, výbere postupov alebo organizovaní práce. Cieľom je kombinovať systematickosť s tvorivosťou a samostatnosťou.

Tabuľka 30: Odporúčané čiastočne riadené (kontrolované) techniky

Typ techniky/činnosti	Príklad v praxi
Vyrozprávanie krátkych príbehov žiakmi na základe textov	Žiaci po tichom čítaní úryvku rozprávajú jeho obsah vlastnými slovami.
Otázky a odpovede	Učiteľ kladie otázky k textu, žiaci odpovedajú a diskutujú o význame postáv.
Vyjadrenia	Žiaci vyjadrujú svoj názor na konanie postavy v príbehu.
Refazový dialóg/rozdvíjanie dialógu podľa obrázkov	Každý žiak pridá vetu do dialógu podľa obrázkového sledu.
Prenášanie a výmena informácií	Žiaci si v skupinách vymieňajú informácie o prečítanom texte a vytvárajú spoločné zhrnutie.
Príprava učenia sa žiakov	Učiteľ pomáha žiakom naplánovať, ako sa naučia báseň naspamäť.
Tiché čítanie	Žiaci si samostatne čítajú text a podčiarkujú kľúčové slová.
Samostatná práca s učebnicou, pracovným zošitom	Žiaci riešia úlohy v pracovnom zošite podľa pokynov učiteľa.
Príprava na prednes vo dvojici	Žiaci si vo dvojiciach nacvičujú prednes básne s dôrazom na intonáciu.
Brainstorming	Žiaci navrhujú slová a myšlienky k téme Priateľstvo pred písaním slohu.
Prezentácia príbehu	Žiaci prezentujú vlastný príbeh pred triedou, učiteľ poskytuje spätnú väzbu.
Príprava počúvania s porozumením	Učiteľ zadá otázky pred prehratím nahrávky, žiaci si ich zapisujú a hľadajú odpovede počas počúvania.

3.2.3 Voľné (neriadené/nekontrolované) techniky

Voľné techniky sú pedagogické postupy, ktoré dávajú učiteľovi a žiakom väčšiu slobodu pri organizovaní vyučovania, než tradičné frontálne metódy. Ich cieľom je podporiť aktivitu, tvorivosť a samostatnosť žiakov. Typicky sa využívajú v moderných koncepciách vzdelávania, ako je projektové vyučovanie, skupinová práca či zážitkové učenie. Ich hlavný prínos je v tom, že rozvíjajú kritické myslenie, komunikáciu a spoluprácu, čo sú kľúčové kompetencie v súčasnom vzdelávaní. Tieto techniky sú veľmi vhodné, pretože umožňujú kombinovať tvorivé písanie, analýzu textu a diskusiu s jasne stanovenými cieľmi.

Tabuľka 31: Odporúčané voľné (neriadené/nekontrolované) techniky

Typ techniky/činnosti	Príklad v praxi
Rolové hry (hranie roly)	Žiaci si sami rozdelia úlohy a zahrajú scénu zo života – napr. rozhovor medzi knihovníkom a čitateľom.
Jazykové hry	Hra Slovné domino – žiaci vytvárajú reťaz slov, kde každé nové slovo začína poslednou slabikou predchádzajúceho.
Dramatizácia	Žiaci si vyberú literárny úryvok a samostatne pripravia jeho dramatizáciu vrátane scenára a hereckého prejavu.
Riešenie problému	Skupinová diskusia: Ako by sa zachovala postava v inej situácii? – žiaci navrhujú alternatívne riešenia.
Kompozícia	Žiaci píšu vlastný príbeh na tému Nečakané stretnutie bez obmedzení formy či štýlu.
Diskusia	Voľná diskusia na tému: Je čítanie kníh v digitálnej dobe stále dôležité? – žiaci si sami určujú pravidlá.
Simulácia	Simulácia rozhovoru v tržnici – žiaci si pripravia dialóg medzi zákazníkom a predavačom.
Interakčné aktivity	Žiaci vytvoria kvíz pre spolužiakov, ktorý si navzájom riešia v skupinách.

3.3 Organizačné formy

Charakteristika

Organizačné formy vo vyučovaní predstavujú spôsoby, akými sa realizuje vyučovací proces. Pomáhajú efektívne činnosť učiteľa a žiakov, podporujú spoluprácu a rozvoj kompetencií.

V školách s vyučovacím jazykom maďarským je dôležité zohľadniť špecifiká bilingválneho prostredia, jazykové potreby žiakov a kultúrne odlišnosti. V Tabuľke 32 uvádzame odporúčané organizačné formy na hodinách SJSJL.

Tabuľka 32: Odporúčané organizačné formy

Názov organizačnej formy	Popis	Metodické odporúčania
Frontálne vyučovanie	Učiteľ vedie vyučovanie pre celú triedu naraz. Žiaci sú prevažne pasívni prijímatelia informácií.	Používať pri prezentácii nového učiva, kombinovať s otázkami na aktivizáciu žiakov.
Skupinová práca	Žiaci pracujú v menších skupinách na riešení úloh alebo projektoch. Podporuje spoluprácu.	Zabezpečiť jasné zadanie, rozdeliť úlohy, kontrolovať spoluprácu a zapojenie všetkých členov.
Práca vo dvojici	Dvaja žiaci spolupracujú na úlohe, čo podporuje komunikáciu a vzájomné učenie.	Podporovať aktívne učenie, komunikáciu, kritické myslenie a zodpovednosť za vlastnú prácu. Rozdeliť úlohy, vybrať dvojice, poskytnúť spätnú väzbu.

Názov organizačnej formy	Popis	Metodické odporúčania
Individuálna práca	Každý žiak pracuje samostatne podľa pokynov učiteľa.	Prispôbiť úlohy schopnostiam žiaka, poskytnúť spätnú väzbu a podporu pri problémoch.
Kooperatívne vyučovanie	Žiaci spolupracujú na riešení problémov v tímoch, učia sa prostredníctvom vzájomnej spolupráce a diskusie.	Podporovať komunikáciu, schopnosť argumentovať, rozdelenie rolí a hodnotenie tímovej práce.
Exkurzia	Realizuje sa mimo priestorov školy – v múzeách, galériách, prírodných lokalitách alebo iných inštitúciách.	Pripraviť plán exkurzie, zabezpečiť bezpečnosť žiakov, prepojiť obsah s učivom.
Projektové vyučovanie	Žiaci počas dlhšieho obdobia riešia komplexné úlohy, ktoré prepájajú viaceré predmety. Výsledkom je konkrétny výstup.	Definovať ciele projektu, poskytnúť zdroje, sledovať priebeh a hodnotiť výsledky.
Online vyučovanie	Realizácia výučby prostredníctvom digitálnych platforiem.	Používať interaktívne nástroje, kontrolovať zapojenie žiakov, poskytovať spätnú väzbu.

Všeobecné metodické odporúčania

- Zohľadňovať jazykovú úroveň žiakov a postupne rozvíjať ich slovnú zásobu.
- Využívať vizuálne a audiovizuálne pomôcky.
- Podporovať komunikáciu v slovenskom jazyku prostredníctvom hier a diskusií.
- Prepojiť obsah s kultúrnym kontextom oboch jazykov.
- Pravidelne hodnotiť pokrok žiakov a poskytovať spätnú väzbu.

Kapitola ponúka námety na aktivity, ktoré pomôžu pri plánovaní a realizácii vyučovacích hodín v jednotlivých cykloch. Metodické listy poskytujú učiteľom usmernenia – odporúčané metódy, techniky, organizačné formy a postupy práce s pracovnými listami. Majú jednotnú štruktúru a sú spracované pre tematický okruh *Človek a príroda* vo všetkých cykloch – od 1. až po 9. ročník. Prezentujú gradáciu a možnú adaptáciu výkonových štandardov s priradeným potrebným obsahovým štandardom.

Ciele vyučovacích jednotiek stanovuje pedagóg podľa vekových a kognitívnych schopností žiakov, ako aj podľa obsahového, didaktického a metodického zamerania predmetu SJSL v súlade so školským vzdelávacím programom. Námety na aktivity uvedené v metodických listoch môže učiteľ upraviť podľa podmienok školy/triedy/skupiny. Pracovné listy sú prakticky orientované, učiteľ ich môže využiť priamo alebo v modifikovanej verzii na vyučovacej hodine. Pre každý cyklus sú vypracované dva metodické listy v 1. cykle s prílohami, v 2. a 3. cykle s pracovnými listami.

Pri plánovaní vyučovacej jednotky zameranej na konkrétny tematický okruh je veľmi dôležitý aj výber vhodných textov. Na hodinách SJSL sa využívajú súvislé aj nesúvislé vecné a literárne texty primerané rozsahom a slovnou zásobou pre danú vekovú skupinu. Odporúča sa vybrať také texty, ktoré umožňujú porozumenie a tvorbu textov, zároveň aj osvojovanie si a používanie jazykových prostriedkov prostredníctvom rôznych aktivít žiakov. Texty používané v ukázkach sa nenachádzajú v platných učebniciach, autorky si ich vybrali so zámerom prezentovať aj možnosti používania iných textov v rámci tematického okruhu. V metodických listoch uvádzajú ich použitie na počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, resp. na tvorbu textu.

Praktické ukážky demonštrujú, ako môže pedagóg pracovať s výberom výkonových štandardov pre daný tematický okruh v jednotlivých cykloch. Zároveň približujú konkrétny spôsob práce s novým vzdelávacím štandardom a ponúkajú jeho aplikáciu v praxi.

Metodické listy obsahujú:

- didaktické ciele a odporúčané postupy pre vyučovanie jednotlivých tém,
- pracovné listy a úlohy na rozvoj jazykových zručností,
- aktivity podporujúce komunikáciu a tvorivosť,
- prepojenie s literárnymi textami a medzipredmetovými vzťahmi,
- tipy na diferenciaciu a individualizáciu výučby podľa jazykovej úrovne žiakov.

Metodický list č. 1 – 1. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	Ročné obdobia – jeseň
Časová dotácia	1 vyučovacia jednotka – 90 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Tabuľa, projektor, obrázkové karty, farebné kruhy (ten, tá, to), kruh z výkresu rozdelený na štvrtiny (v prílohe), štipce, lepidlo
Ciele pre 1. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Vytvorí si pozitívny vzťah k učeniu sa slovenského jazyka. – Porozumieť základným slovám, pokynom a jednoduchým textom primeraným veku. – Viesť krátky rozhovor, klásť otázky a primerane reagovať. – Orientovať sa v jednoduchých obrazových a písaných textoch.
Medzipredmetové vzťahy	<p>Maďarský jazyk a literatúra – tematický okruh: Príroda okolo nás (komunikačná interakcia, hovorená produkcia)</p> <p>Hudobná výchova – hudobno-pohybové vyjadrenie hudby</p> <p>Výtvarná výchova – tvorenie kolektívnych prác</p>
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiaci vedia správne a presne opakovať jednoduché vety po učiteľovi. – Primerane reagujú na bežné pokyny učiteľa v slovenskom jazyku. – Majú osvojené základné výrazy – činnosti na vyučovacej hodine. – Vedia pomenovať základné farby. – Vedia pracovať v skupine. – Používajú farebné rozlíšenie rodov pomocou ukazovacích zámen ten, tá, to s najfrekvencovanejšími podstatnými menami v rámci tematického okruhu Človek a príroda (ročné obdobia).
Prierezové gramotnosti	<p>Sociálna a emocionálna gramotnosť</p> <p>Environmentálna gramotnosť</p> <p>Digitálna gramotnosť</p> <p>Čitateľská a vizuálna gramotnosť</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdravy, odpovedať na pozdravy, oslovenia, lúčiť sa.</p> <p>Opis: jednoducho opísať predmet.</p> <p>Vyjadrenie názoru: vyjadriť, či je tvrdenie pravda/nepavda, vybrať si z ponúkaných možností.</p> <p>Reagovanie na príbeh: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči.</p>	<p>Pojmové okruhy <i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom čase. <i>Vyjadrenie:</i> farba (biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá, fialová, oranžová). <i>Vyjadrenie vlastníctva:</i> sloveso mať v prítomnom čase.</p> <p>Zvuková stránka reči: správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy, správna artikulácia slovenských foném.</p> <p>Morfológia Používanie rodu a čísla najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov.</p> <p>Syntax: jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet (oznamovacie, opytovacie) s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka.</p> <p>Vetné modely Pomenovanie vecí: všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok. Pomenovanie vlastnosti vecí: podmet – slovesno-menný prísudok.</p>	<p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.</p> <p>Pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov.</p>	<p>Človek a príroda: ročné obdobia, premena prírody podľa ročných období.</p>	<p>Literárne texty: poézia pre deti od slovenských autorov.</p>

Výkonový štandard	
Recepcia	
<p>Počúvanie s porozumením Porozumieť významu vybraných pojmov, bežným príkazom, pokynom, pozdravom a zdvorilostným prejavom. Presne porozumieť hlavným častiam vypočutého prejavu. Reagovať na otázky.</p>	<p>Čítanie s porozumením</p>
Produkcia	
<p>Ústny prejav Primerane a s porozumením reagovať na bežné pokyny a pozdravy v slovenskom jazyku. Požiadať a odpovedať na žiadosť o informáciu. Tvorí jednoduché otázky a odpovede v rámci tematických okruhov.</p>	<p>Písomný prejav</p>
Interakcia	
<p>Ústna Neverbálne alebo jednoduchým verbálnym spôsobom vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie textu súvisiacimi s osvojenými témami.</p>	<p>Písomná</p>
Odporúčaný postup	
<p>Úvodná časť vyučovacej jednotky</p> <p><i>Úvod a motivácia</i> Na úvod učiteľ privíta žiakov so slovami: „Dobrý deň!“ Naznačí a skúsi získať odpoveď (Dobrý deň!) od celej triedy a potom predstaví tému vyučovacej hodiny: „Dnes sa budeme učiť o ročných obdobiach. Zopakujeme si aj farby a povieme si, či je niečo ten, tá alebo to.“ Na interaktívnej tabuli učiteľ ukáže štyri stromy: „Pozrite sa na tieto stromy – každý strom znázorňuje jedno ročné obdobie. Rok má štyri ročné obdobia: jar, leto, jeseň, zima.“ Učiteľ zadá pokyn a pritom ukazuje na obrázky: „Žiaci, opakujte po mne: jar, leto, jeseň, zima.“ Žiaci opakujú názvy ročných období po učiteľovi viackrát. Učiteľ potom postupne rozširuje vetu a žiaci ju vždy zopakujú, až kým sa nedopracujú k celej vete: Rok má štyri ročné obdobia: jar, leto, jeseň, zima.</p>	<p>Poznámky</p> <p>Učiteľ sa od prvej chvíle snaží dodržiavať monolingválny charakter vyučovania.</p> <p>Na vysvetlenie pokynov a pojmov využíva neverbálne prostriedky, ako sú mimika a gestikulácia.</p>

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Učiteľ žiakom pomáha s otázkami:

- „Aké ročné obdobia poznáme?“ (jar, leto, jeseň, zima)
- „Koľko ročných období má rok?“

Žiaci počítajú po jednom po učiteľovi. (jeden, dva, tri štyri, Rok má štyri ročné obdobia.)

K názvom jednotlivých ročných období učiteľ priradí ukazovacie zámená: „*tá jar, to leto, tá jeseň, tá zima.*“ Žiaci opakujú ročné obdobia s ukazovacími zámenami po učiteľovi: „*Opakujte po mne: tá jar, to leto, tá jeseň, tá zima.*“ K obrázkom učiteľ pridá aj farebné rozlíšenie gramatických rodov: mužský rod – modrá farba, ženský rod – červená farba, stredný rod – žltá farba. „*Ku každému ročnému obdobiu pridáme aj farebný kruh: ročné obdobia jar a zima označíme červeným kruhom, jeseň červeným kruhom a leto žltým kruhom.*“

Artikulačné cvičenia

Cieľ aktivity: zlepšiť výslovnosť, pohyblivosť rečových orgánov a zrozumiteľnosť reči.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do vyučovacieho jazyka, rozcvička, uvoľnenie.

Metóda: metóda odpovede celým telom (TPR).

Artikulačné cvičenia vykonávajú žiaci podľa ročných období. Učiteľ uvedie ročné obdobie a krátko ho priblíži napr. „*Teraz si predstavíme jar, keď sa zobúdžajú včielky a cvrčky.*“ Potom predvedie zvuk (napr.: zzz zzz). Žiaci zopakujú zvuk spolu s učiteľom, rytmizovane, v rôznych tempách a hlasitosti. Učiteľ môže vyzvať jednotlivých žiakov, aby zvuk predviedli individuálne alebo v menších skupinách.

Jar: „*Deti, predstavte si, že lieta včielka. Ako bzučí? Skúste spolu so mnou: zzz zzz zzz!*“ (precvičujú hlásku Z)

„*A teraz si predstavte cvrčka, ktorý cvrčí v tráve. Poďme: ccc ccc ccc!*“ (hláska C)

Leto: „*Po poli ide traktor. Počujete, ako duní? Skúste: tdd tdd tdd!*“ (hlásky T,D)

Jeseň: „*Lístie šušťí pod nohami. Poďme si to vyskúšať: ššš ššš ššš!*“ (hláska Š)

„*A teraz sova húka v lese. Všetci spolu: hu hu hu!*“ (hláska H)

Zima: „*Je nám zima, fúkame si na ruky. Skúste: ch ch ch ch!*“ (ako keď nám je zima)

„*A teraz padajú snehové vločky. Poďme: p p p p!*“ (hláska P)

Poznámky

Maďarský jazyk používa iba vtedy, keď sa pokyn alebo pojem nedajú žiakom jednoznačne vysvetliť. Dôležité je si uvedomiť, že ako si žiak zvykne, tak to bude preňho prirodzené.

Priradovanie farebných kruhov k obrázkom na rozlíšenie gramatických rodov slúži na to, aby žiaci mohli aj vizuálne vnímať rozdiely medzi rodmi podstatných mien.

Pri artikulačných cvičeniach dbať na správne držanie tela, hlásky vyslovovať pomaly a zreteľne.

Nemali by sme preťažovať hlasivky – ak cvičenia zahŕňajú hlasnejšie zvuky, je dobré ich striedať s tichšími.

Učiteľ počas artikulačných cvičení môže cielene využívať aj jednoduché pohybové prvky (napr. mávanie rukami ako včielka, šuchot rukami ako lístie, fúkanie na ruky), aby podporil rozvoj jemnej a hrubej motoriky detí a zároveň prispel k ich uvoľneniu.

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Poznámky

Motivačný rozhovor

Po artikulačných cvičeniach žiakom učiteľ prečíta báseň o jeseni: „*Teraz vám prečítam báseň Prvý šarkan. Počúvajte pozorne.*“

Báseň učiteľ prednesie aspoň dvakrát, výrazne a bezchybnou spisovnou slovenčinou. Dbá na správnu artikuláciu, intonáciu aj tempo, dynamiku a rytmus prednesu.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Cieľ aktivity: podporiť porozumenie obsahu pohybom, rozvíjať dynamiku a rytmus.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do vyučovacieho jazyka, opakovanie ústnou formou.

Metódy: metóda odpovede celým telom (TPR), lingvomotorická metóda.

Učiteľ zadá pokyn žiakom: „Budeme recitovať verše básne. Opakujte po mne časti básne nahlas a zároveň sledujte moje pohyby. Vašou úlohou je napodobniť ich spolu so slovami básne.“

Púšťa si slniečko veselo od rána,
(dáme si ruky nad hlavu a „kreslíme“ slnko krúživým pohybom, potom sa usmejeme a rozpažíme ruky, akoby sme vítali nový deň)
na nebi vysokom prvého šarkana.

(ruky zdvihneme vysoko nad hlavu a napodobňujeme lietajúceho šarkana – vlníme rukami zo strany na stranu)

Slniečko zasvieti,
(dáme si ruky nad hlavu a „kreslíme“ slnko krúživým pohybom)

Vetříček povieva,
(mávame rukami jemne zo strany na stranu, ako keď fúka vánok)

Pieseň o jeseni
(položíme si ruky na srdce a jemne sa kolíšeme do strán, akoby sme spievali)

Šarkan im zaspieva.
(ruky si opäť dáme nad hlavu, napodobňujeme šarkana, ktorý sa vznáša a „spieva“)

Otázky na porozumenie

Cieľ aktivity: overiť porozumenie, rozvíjať aktívne počúvanie a vyjadrovanie sa.

Vyučovacie techniky: čiastočne kontrolované techniky – otázky a odpovede, vyjadrenia, príprava počúvania s porozumením.

Metódy: komunikatívna metóda.

Po nácviku básne učiteľ kladie žiakom jednoduché otázky podľa jej obsahu. Každú otázku vyslovuje hlasno, zreteľne a bezchybnou spisovnou slovenčinou. „Teraz vám položím otázky k básni. Najprv odpovedzte jedným slovom, potom celou vetou.“

„Kto púšťa šarkana?“ (Slniečko)

„Púšťa slniečko šarkana v noci?“ (Nie.)

„Púšťa slniečko šarkana od rána?“ (Áno.)

„Kde lieta šarkan?“ (na nebi)

„Čo robí slniečko?“ (zasvieti)

„Čo robí vetříček?“ (povieva)

„Kto spieva pieseň o jeseni?“ (Šarkan)

Poznámky

Pohybové aktivity podporujú dlhodobú pamäť – žiaci si lepšie zapamätajú verše, keď sú spojené s gestom alebo pohybom, pritom sa učia rytmus, intonáciu, dôraz a melódiu jazyka.

Globálne porozumenie básne podporíme pohybmi, ktoré žiaci napodobňujú – pohyb je most medzi textom a porozumením.

Žiakom je umožnené vyjadrovať sa podľa vlastných schopností – menej zdatní žiaci sa zapoja jednoslovne, zatiaľ čo pokročilejší môžu tvoriť celé vety. Vytvárame bezpečné prostredie pre komunikáciu.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Didaktická hra: kartičky na chrbte

Cieľ aktivity: podporiť spoluprácu medzi deťmi, rozvíjať vzájomnú komunikáciu, rozvíjať schopnosť triediť podľa spoločných znakov.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – organizačné techniky, identifikácia bez jazykovej produkcie.

Metóda: audiovizuálna metóda.

Činnosť: Žiaci hľadajú svoju skupinu podľa obrázka.

Žiakom učiteľ pripne obrázkov na chrbát. Ich úlohou je zistiť, ku ktorému ročnému obdobiu patria, a nájsť si svoju skupinu. Keď si myslia, že sú správne, skontrolujú si to navzájom.

Učiteľ zadá žiakom pokyn: „Každému z vás pripnem obrázkov na chrbát. Vašou úlohou je zistiť, ku ktorému ročnému obdobiu patríte, a nájsť si svoju skupinu. Každá skupina má názov jedného ročného obdobia. Keď si budete myslieť, že ste správne, skontrolujte si to navzájom.“

Práca v skupinách

Cieľ aktivity: vedieť roztriediť podstatné mená podľa farebného rozlíšenia rodov, rozvíjať spoluprácu v skupine, rozvíjať schopnosť pozorovať, pomenovať, triediť a tvoriť.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, identifikácia bez jazykovej produkcie.

Metódy: audiovizuálna metóda, komunikatívna metóda.

Činnosť: Žiaci triedia obrázky. Majú k dispozícii tabuľku s farebným rozlíšením rodov: mužský rod – modrá farba, ženský rod – červená farba, stredný rod – žltá farba.

Učiteľ vyzve žiakov, aby sa pozreli na svoje obrázky. Spoločne ich roztriedia do troch skupín: „na čo ukazujeme ten“, „na čo ukazujeme tá“, „na čo ukazujeme to“. Pomôcť im môže pripravená tabuľka. Keď budú hotoví, každý žiak povie vetu, napríklad: „To je slnko. Slnko svieti.“

Pokyn pre žiakov: „Pozrite sa na svoj obrázok a dajte ho do správnej skupiny: ten, tá alebo to.“

Pomôžte si tabuľkou s farbami. Keď budete hotoví, každý z vás povie vetu o svojom obrázku.“

Hra na počúvanie s porozumením

Cieľ aktivity: rozvíjať slovnú zásobu a komunikačné zručnosti žiakov.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – mechanický dril, otázky – odpovede, prejav.

Metódy: audiolingválna metóda, komunikatívna metóda, audiovizuálna metóda.

Činnosť: Žiaci sa navzájom vyhľadávajú podľa obrázka.

Poznámky

Pri skupinovej práci by mal učiteľ dbať na jasné zadanie úlohy, rovnomerné zapojenie detí a podporu spolupráce. Vždy sledovať, aby sa žiaci rešpektovali navzájom, vyzdvihnúť aktívnu spoluprácu.

Skupinová práca rozvíja diskusiu a argumentáciu, rozvíja pozornosť, porozumenie a schopnosť reagovať v komunikácii.

Učiteľ pre každú skupinu pripraví jednoduchú tabuľku s farebnými kruhmi na rozlíšenie rodov podstatných mien.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Učiteľ požiada žiakov, aby si sadli na koberec do kruhu. Na spestrenie činnosti začne hru Ja mám slnko.

Kto má šarkana? Keď niekto má šarkana, ten odpovedá: Ja mám šarkana. Kto má...? Hra sa takto plynule presúva od jedného žiaka k druhému.

Pokyn učiteľa: „Každý z vás má svoj obrázok. Sadnite si do kruhu na koberec. Budeme hrať hru: jeden z vás povie: „Ja mám slnko. Kto má šarkana?“ Ten, kto má obrázok šarkana, odpovie: „Ja mám šarkana. Kto má...?“ Takto sa hra presúva od jedného k druhému.“

Diskusia: priradovanie k ročnému obdobiu

Cieľ aktivity: rozvíjať komunikačné schopnosti žiakov, rozvíjať poznatky o ročných obdobiach, podporiť aktívne počúvanie a vyjadrovanie sa v slovenskom jazyku.

Vyučovacie techniky: čiastočne kontrolované techniky – otázky a odpovede, vyjadrenia, príprava počúvania s porozumením.

Metódy: komunikatívna metóda.

Pokyn učiteľa: „Budeme ďalej pracovať s obrázkami. Odpovedajte na moje otázky jedným slovom alebo celou vetou. Kto sa cíti jazykovo zdatnejší, môže skúsiť položiť otázku aj ostatným.“

Učiteľ sa pýta, napríklad:

- „Kedy je sneh?“ (v zime.)
- „Kedy kvitne narcis?“ (na jar) ... atď.

Tvorivá aktivita: kruh ročných období

Cieľ aktivity: posilniť tímovú prácu, rozvíjať schopnosť vytvoriť spoločný výstup.

Vyučovacie techniky: riadená technika – identifikácia bez jazykovej produkcie.

Metódy: audiovizuálna metóda .

Činnosť: Žiaci tvoria vizuálny výstup, nalepujú obrázky.

Učiteľ požiada skupiny, aby si nalepili svoje obrázky do jednej časti (štvrtiny) kruhu. Potom ich spoločne spoja – vznikne kruh roka.

Učiteľ zadá žiakom pokyn: „Každá skupina nalepí svoje obrázky do jednej časti kruhu. Keď budú všetky časti hotové, spojíme ich a vznikne nám kruh roka so štyrmi ročnými obdobiami.“

Poznámky

Žiakom je umožnené vyjadrovať sa podľa vlastných schopností – jazykovo menej zdatní žiaci sa zapoja jednoslovné, zatiaľ čo pokročilejší môžu tvoriť celé vety. Je to umožnené preto, aby sa do činnosti mohli zapojiť všetci žiaci bez ohľadu na úroveň ich jazykových schopností.

Odporúčaný postup

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Záverečná reflexia a opakovanie básne

Cieľ aktivity: upevniť poznatky z vyučovacej hodiny, podporiť sebahodnotenie a posilniť pamäťové schopnosti žiakov.

Vyučovacie techniky: riadená technika – opakovanie ústnou formou.

Metódy: lingvomotorická metóda, komunikatívna metóda.

Pokyn pre žiakov: „*Žiaci, povedzte, čo ste sa dnes naučili a čo ste robili. Potom si spolu ešte raz zopakujeme báseň o šarkanovi.*“

Učiteľ sa pýta: „*Čo ste sa dnes naučili? Čo ste robili?*“ (učili sme sa básničku, lepili sme, pracovali sme spolu... atď.)

Vyjadrenie pocitov

Cieľ aktivity: rozvíjať sebahodnotenie a rozvíjať rešpektovanie názoru každého.

Vyučovacie techniky: riadená technika – identifikácia bez jazykovej produkcie.

Metódy: metóda odpovede celým telom (TPR).

Na konci hodiny učiteľ sa žiakov opýta, ako sa cítili: „*Ukážte, ako sa dnes cítite: palec hore znamená – páčilo sa mi, palec dolu – nepáčilo sa mi, roztvorené ruky – neviem alebo nerozumiem.*“

Žiaci svoje emócie vyjadrujú gestami:

- palec hore: páčilo sa mi
- palec dolu: nepáčilo sa mi
- roztvorené ruky: neviem/nerozumiem

Hodnotenie žiakov učiteľom

Učiteľ zhodnotí aktivitu žiakov: „*Dnes ste pracovali veľmi usilovne. Naučili ste sa novú básničku, triedili ste obrázky a spolupracovali v skupinách. Páčilo sa mi, že ste sa zapájali, odpovedali na otázky a pomáhali si navzájom. Vaša aktivita bola výborná a som rád/rada, že sme spoločne vytvorili kruh roka.*“

Pred odchodom z triedy sa učiteľ rozlúči so žiakmi : „*Dovidenia!*“ Žiaci opakujú a lúčia sa: Dovidenia!

Poznámky

Záverečná reflexia a hra s gestami pomáha rozvíjať emocionálnu inteligenciu žiakov, podporiť ich schopnosť rozpoznať a vyjadriť svoje vlastné pocity.

Učiteľ hodnotí jednotlivé aktivity aj priebežne, aby žiaci dostávali okamžitú spätnú väzbu, vedeli, čo robia správne, a mohli sa ďalej zlepšovať. Učiteľ by mal hodnotiť pozitívne tak, aby žiaci cítili podporu a motiváciu pokračovať v učení sa.

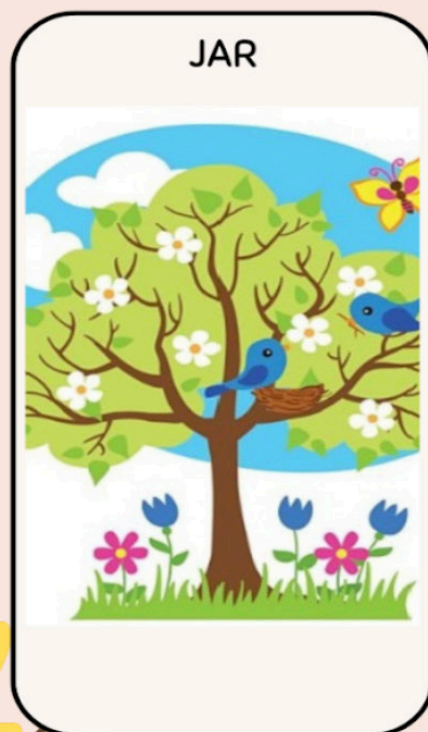
Jana Belašičová: Prvý šarkan

Púšťa si slniečko
veselo od rána,
na nebi vysokom
prvého šarkana.

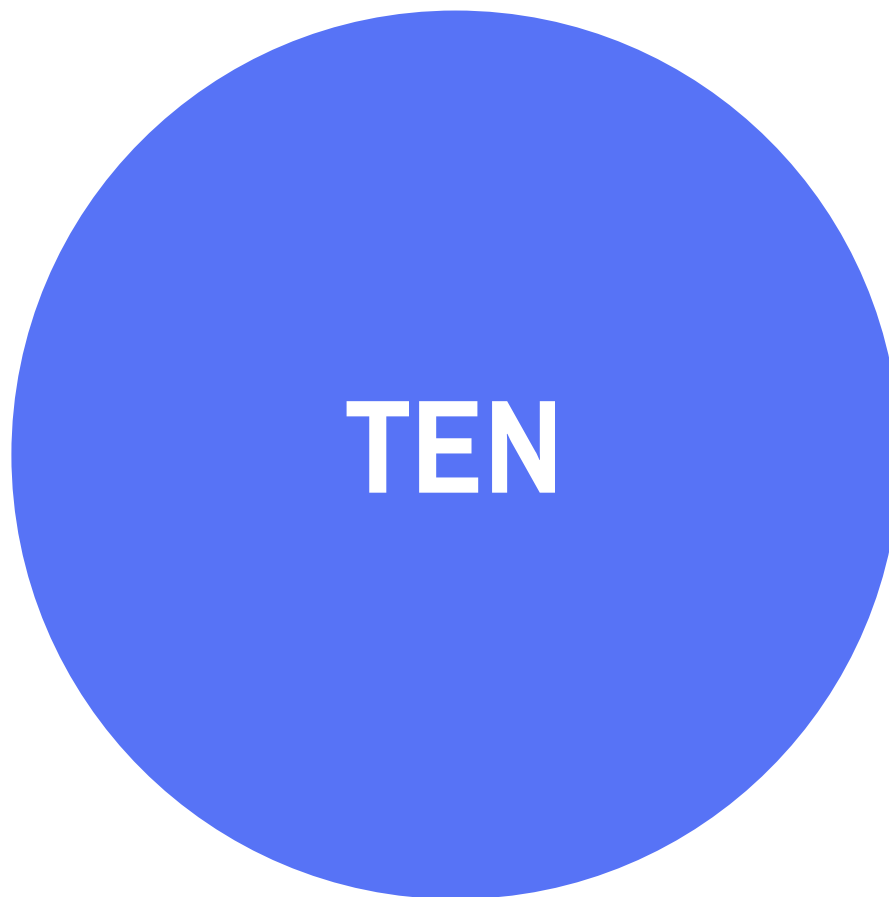
Slniečko zasvieti,
vetríček povieva,
pieseň o jeseni
šarkan im zaspieva.

Zdroj: Jana Belašičová. 2018. Prvý šarkan. In: Vrabček. roč. 20, september 2018, č. 1, s. 2. ISSN 1335-5163

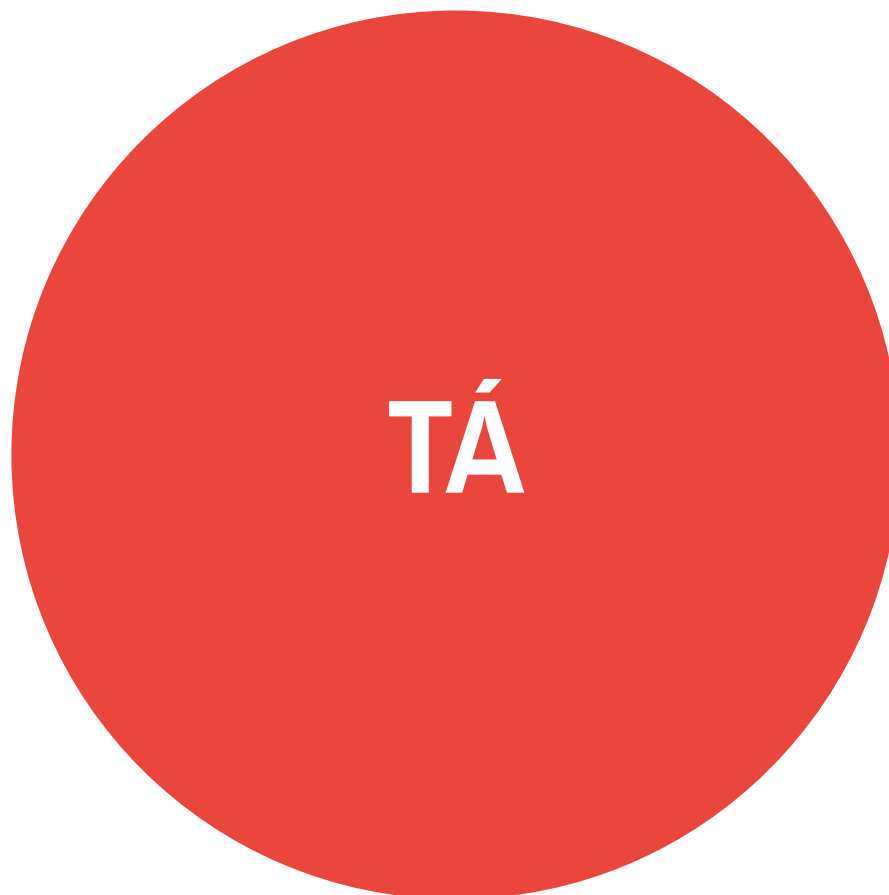
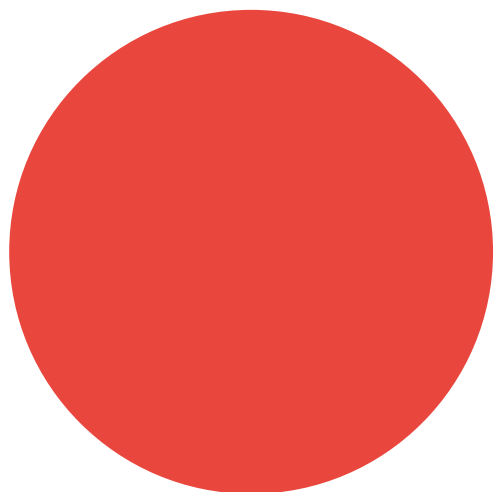
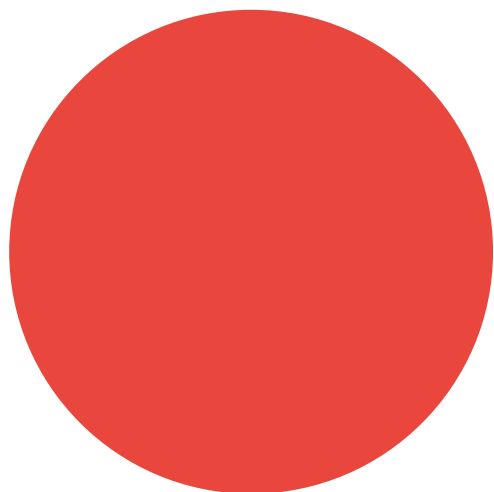
Ročné obdobia

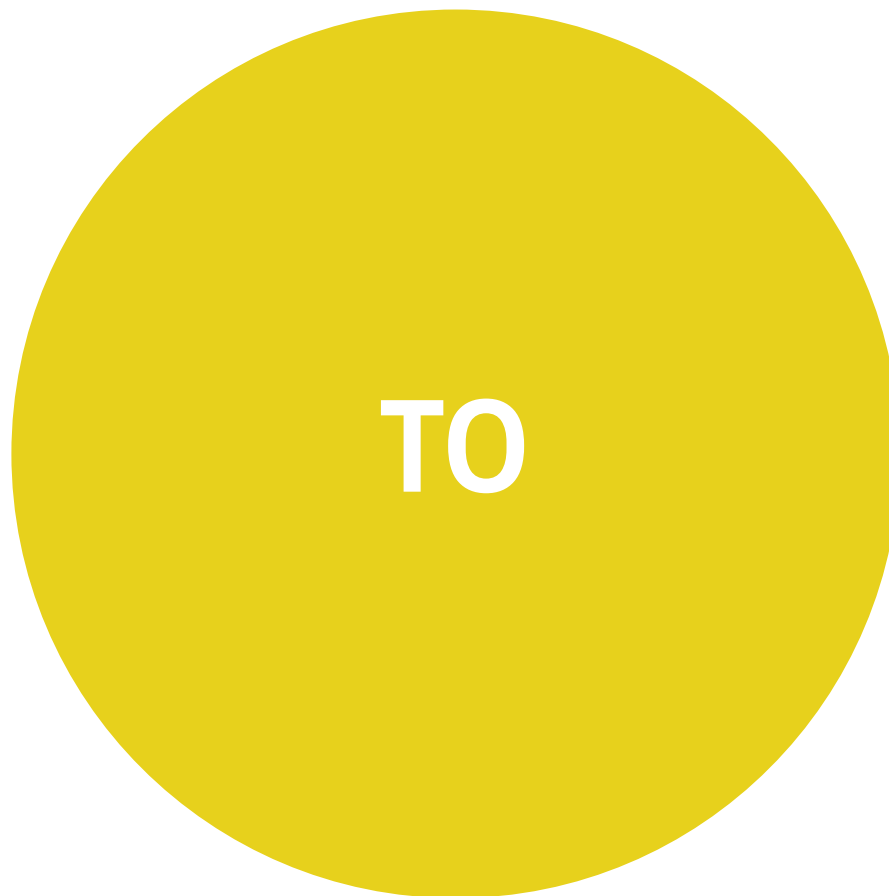
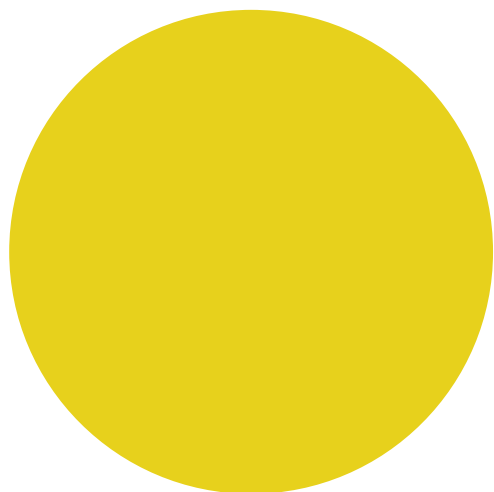
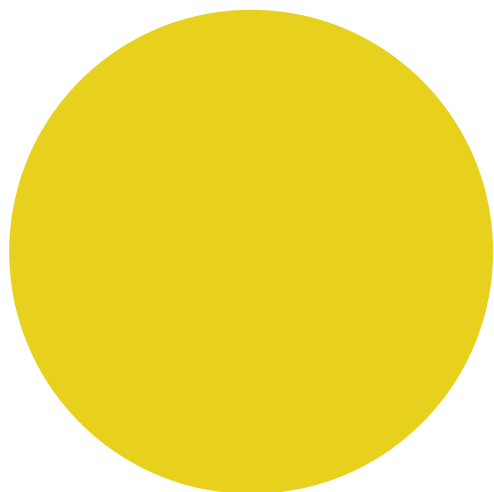
Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

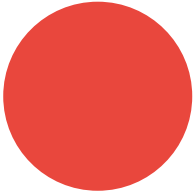
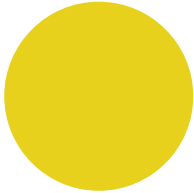
Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

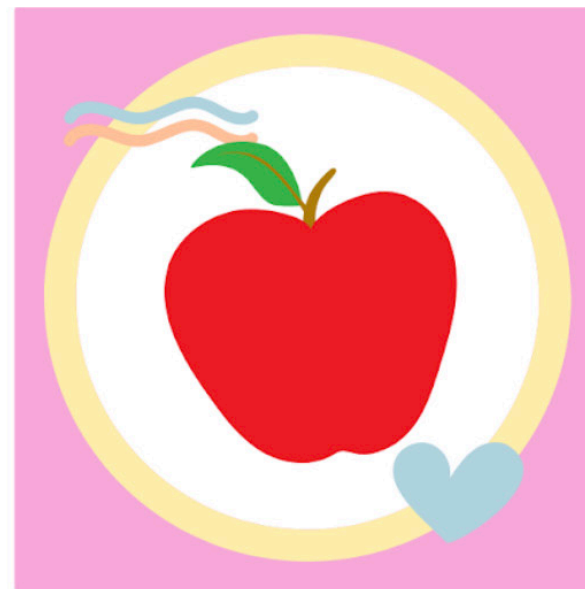
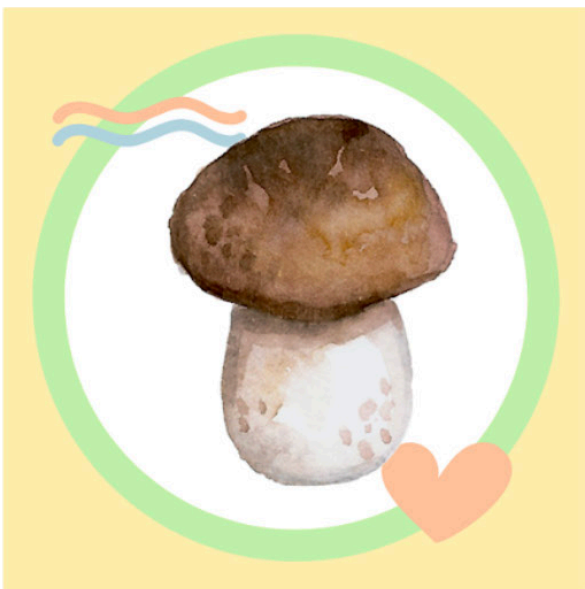

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

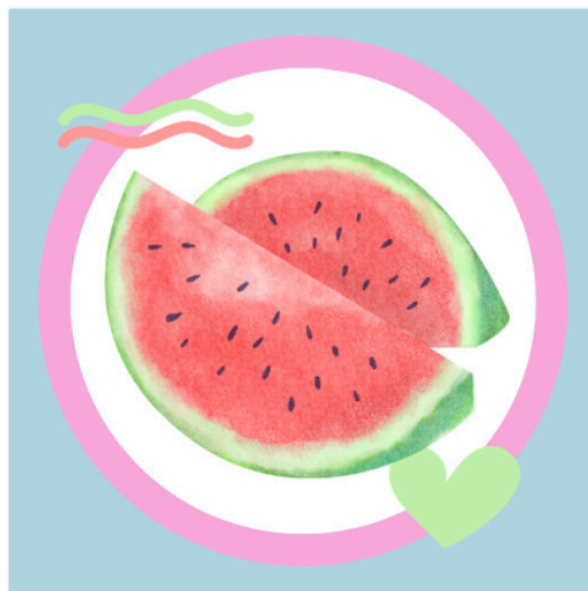
Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

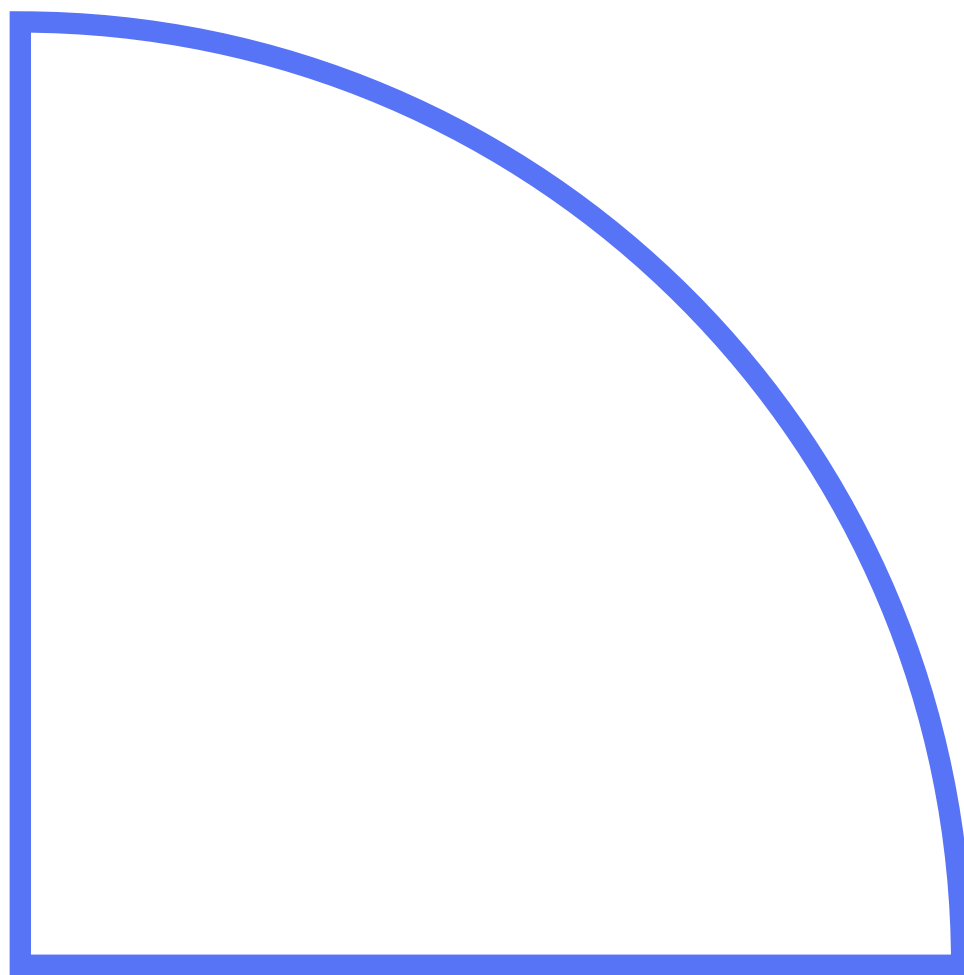
Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

Metodický list č. 1 – 2. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	<i>Ročné obdobia – premena prírody (Jeseň)</i>
Časová dotácia	45 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Interaktívna tabuľa, kartičky so slovami, obrazové karty, obrázky, šablóna kocky (v prílohe), baterky
Ciele pre 1. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Vytvorí si pozitívny vzťah k učeniu sa slovenského jazyka. – Porozumieť základným slovám, pokynom a jednoduchým textom primeraným veku. – Používať bežné slová a frázy v každodenných situáciách. – Viesť krátky rozhovor, klásť otázky a primerane reagovať.
Medzipredmetové vzťahy	Maďarský jazyk a literatúra – tematický okruh: Príroda okolo nás (komunikačná interakcia, hovorená produkcia) Človek a príroda – Ekosystém, Interakcia
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiaci vedia správne a presne opakovať jednoduché vety po učiteľovi. – Primerane reagujú na bežné pokyny učiteľa v slovenskom jazyku. – Majú osvojené základné výrazy – činnosti na vyučovacej hodine. – Vedia pomenovať základné farby. – Vedia pracovať v skupine. – Používajú farebné rozlíšenie rodov pomocou ukazovacích zámen ten, tá, to s najfrekvencovanejšími podstatnými menami v rámci tematického okruhu Človek a príroda (ročné obdobia, počasie). – Vedia správne artikulovať slovenské fonémy a správne ich čítajú a píšú ich písané tvary.
Prierezové gramotnosti	<p>Čitateľská a vizuálna gramotnosť</p> <p>Environmentálna gramotnosť</p> <p>Sociálna a emocionálna gramotnosť</p> <p>Interkultúrna gramotnosť</p>

Obsahový štandard

Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdravy, odpovedať na pozdravy, oslovenia, lúčiť sa.</p> <p>Vyjadrenie želania a pocitov: slušne vyjadriť prosbu, požiadať o pomoc.</p> <p>Opis: jednoducho opísať predmet.</p> <p>Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči.</p> <p>Reagovanie na príbeh: vyjadriť, či sa príbeh páči alebo nepáči.</p>	<p>Pojmové okruhy: <i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom čase. <i>Vyjadrenie postavy:</i> vysoká, nízka. <i>Vyjadrenie farby:</i> biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá, fialová, oranžová. <i>Vyjadrenie vlastníctva:</i> sloveso mať v prítomnom čase.</p> <p>Lexikológia: Používanie pozdravov: Dobré ráno, Dobrý deň, Ahoj, Dovidenia.</p> <p>Zvuková stránka reči: správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy, správna artikulácia slovenských foném.</p> <p>Odlíšnosti a rovnosti vo výslovnosti medzi slovenskými a maďarskými hláskami.</p> <p>Morfológia: Používanie rodu a čísla najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov. Zhoda prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami.</p> <p>Syntax: jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet (oznamovacie, opytovacie) s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka.</p>	<p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.</p> <p>Pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov.</p> <p>Súkromná a verejná komunikácia: vhodné formy oslovenia v škole.</p>	<p>Človek a príroda: ročné obdobia, premena prírody podľa ročných období, aktuálne počasie.</p>	<p>Literárne texty: poézia pre deti od slovenských autorov.</p> <p>Literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry: autor, spisovateľ, nadpis, báseň.</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	Vetné modely: <i>Pomenovanie vecí: všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok.</i> <i>Pomenovanie vlastností vecí: podmet – slovesno-menný prísudok.</i> <i>Pomenovanie činností vzťahujúce sa na 1. a 2. gramatickú osobu: podmet – slovesný prísudok.</i>			
Výkonový štandard				
Recepcia				
Počúvanie s porozumením Porozumieť významu pojmov, bežným príkazom, pokynom, pozdravom a zdvorilostným prejavom. Presne porozumieť hlavným častiam vypočutého prejavu. Reagovať na otázky, príkazy, povely a pokyny.		Čítanie s porozumením Po príprave čítať jednoduché krátke veku primerané texty.		
Produkcia				
Ústny prejav Primerane a s porozumením reagovať na bežné pokyny a pozdravy v slovenskom jazyku. Aplikovať osvojené pravidlá potrebné na veľmi jednoduchú ústnu komunikáciu v slovenskom jazyku. Tvoríť jednoduché otázky a odpovede v rámci tematických okruhov.		Písomný prejav Rozlišovať a používať písmená slovenskej a maďarskej abecedy. Správne písať známe slová obsahujúce slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li.		
Interakcia				
Ústna Začať, rozvíjať a ukončiť jednoduchý rozhovor v danej komunikačnej situácii.		Písomná		

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvod a motivácia

Na úvod vyučovacej hodiny učiteľ privíta žiakov: „Dobré ráno!, resp. Dobrý deň!“ V 2. ročníku žiaci bez problémov opätujú privítanie: Dobré ráno, pani učiteľka/pán učiteľ! Dobrý deň, pani učiteľka/pán učiteľ!

Cieľ aktivity: vzbudiť záujem, podporiť zážitkové učenie a jazykový rozvoj prostredníctvom hry a vizuálneho vnímania.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do problematiky.

Metódy: audiovizuálna metóda, aktivizujúca metóda.

Po vzájomnom privítaní učiteľ vyzve žiakov, aby uhádli, o čom bude dnešná hodina. Oznámi im, že budú pracovať v pároch a ich úlohou bude sledovať strop triedy: „Budete pracovať vo dvojiciach – ste tím detektívov! Spoločne sledujte strop, zapisujte tajné písmená a skúste z nich odhaliť ukryté slovo. Kto ho rozlúšti, stane sa majstrom tajného kódu!“

Pomocou baterky učiteľ pomaly premieta písmená na strop triedy, ktoré žiaci potichu zapisujú na papier a snažia sa z nich poskladať slovo. Výsledné slovo, ktoré majú uhádnuť, je „príroda“. Pochváli tých žiakov, ktorí uhádli tému hodiny správne, ale povzbudí aj tých, ktorým sa to nepodarilo, veď mali odvahu rozmýšľať a hádať. Vyzdvihne, že najdôležitejšie je, že sa spolu učia a každý pokus je krok vpred.

Dychové cvičenia

Cieľ aktivity: podporiť fyzický, komunikačný a psychický rozvoj žiakov.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do slovenského jazyka, rozcvička, uvoľnenie.

Metódy: metóda odpovede celým telom (TPR).

Fúkanie listu: Učiteľ rozdá žiakom skutočné listy zo stromu. Poprosí ich, aby list položili na dlaň a fúkali jemne tak, aby „tancoval vo vetre.“ „Každému z vás dám jeden list zo stromu. Položte ho na dlaň a jemne naň fúkajte, aby sa roztočil a zatancoval vo vetre.“

Silný vietor a slabý vánok: precvičujú rôzne intenzity výdychu cez ústa, vánok – pomalý, slabý výdych, silný vietor – rýchly, silný výdych. „Teraz si zahrajme na vietor! Najprv slabý vánok – pomalý, tichý výdych... a potom silný vietor – rýchly, silný výdych.“

Dýchanie stromu: žiaci stoja rovno ako strom, ruky majú nad hlavou, pri nádychu ruky pomaly stúpajú a pri výdychu klesajú, resp. imitujú padajúce listy. „Postavte sa rovno ako stromy. Ruky zdvihnite nad hlavu – pri nádychu rastú hore, pri výdychu klesajú dole ako padajúce listy.“

Poznámky

Učiteľ sa od prvej chvíle snaží dodržiavať monolingválny charakter vyučovania.

Na vysvetlenie pokynov a pojmov využíva aj neverbálne prostriedky, ako sú mimika a gestikulácia.

Maďarský jazyk používa iba vtedy, keď sa pokyn alebo pojem nedajú žiakom jednoznačne vysvetliť. Je potrebné si uvedomiť, že ako si žiak zvykne, tak to bude preňho prirodzené.

Dychové cvičenia sa zaraďujú spravidla na začiatku vyučovacej hodiny na prípravu a sústredenie alebo po pohybových aktivitách na upokojenie.

Dychové cvičenia vedú k správnej držaniu tela, rozvíjajú rytmus a jazykové čítanie.

Odporúčany postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Motivačný rozhovor v kruhu

Ciel' aktivity: rozvíjať jazykové, pozorovacie schopnosti žiakov a podporiť komunikáciu a vyjadrovanie názoru.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, čiastočne kontrolované techniky – otázky – odpovede, vyjadrenia.

Metóda: audiovizuálna metóda.

Žiakov učiteľ posadí k interaktívnej tabuli, kde im ukáže obrázok topoľa pri rieke. Pýta sa a žiaci odpovedajú:

- „Čo je to? Čo vidíte?“ (To je strom, tráva, list, rieka...Vidím strom. Vidím rieku...atď.)
- „Aké farby sú na obrázku?“ (Žltá, hnedá, modrá, červená, oranžová...)
- „Ktoré ročné obdobie je na obrázku?“ (Jeseň.)
- „Aké je počasie?“ (Fúka vietor. Slnko nesvieti. Prší.)
- „Aká je rieka?“ (Rieka je modrá. Rieka je veľká. Rieka je dlhá.)
- „Aký je topol?“ (Je vysoký, štíhly...)
- „Čo robia stromy?“ (Stromy spia.)
- „Čo padá zo stromu?“ (Padajú listy.)
- „Ktoré ročné obdobie prichádza po jeseni?“ (Prichádza zima.)

Žiakom je umožnené vyjadrovať sa podľa vlastných schopností – menej zdatní žiaci sa zapoja krátkou odpoveďou, zatiaľ čo pokročilejší môžu tvoriť celé vety. Učiteľ vytvára bezpečné prostredie pre komunikáciu.

Obmena – zvyšovanie náročnosti: Učiteľ vyzve žiakov, aby samostatne opísali obrázok, používali už osvojenú slovnú zásobu.

Žiaci môžu opísať aj aktuálne počasie.

„Pozorne sa pozrite na obrázok. Skúste ho samostatne opísať vlastnými slovami – použite slovnú zásobu, ktorú už poznáte. Môžete pridať aj opis aktuálneho počasia. Predstavte si, že rozprávate kamarátovi, ktorý daný obrázok nevidí.“

Prednes básne

Ciel' aktivity: rozvíjať jazykové, komunikačné a estetické vnímanie žiakov.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – otázky, odpovede, prejav, mechanický dril, opakovanie ústnou formou.

Metódy: audiolingválna metóda, audiovizuálna metóda, aktivizujúce metódy.

Po tejto aktivite učiteľ žiakom prečíta báseň *Jeseň*. Najlepšie je čítať ju priamo z knihy, aby deti získali motiváciu prečítať si aj ďalšie básne, ktoré sa v knižke nachádzajú. Báseň *Jeseň* je zo zbierky básní *Povedačky*, ktorú napísala Mária Rázusová-Martáková. Žiakom učiteľ ukáže obálku knihy a vysvetlí, kto je autorka knihy a aké básne sa v nej nachádzajú.

Poznámky

Sedenie v kruhu má v pedagogickej praxi veľký význam, najmä pri práci s mladšími žiakmi. Vytvára prostredie, ktoré podporuje rovnosť, komunikáciu, dôveru a spoluprácu.

Pri sedení v kruhu sa stávame partnerom v rozhovore. Pri každej aktivite treba podporiť žiakov so zdravotným znevýhodnením aktívnym povzbudzovaním, primeranou pomocou a pozitívnou spätnou väzbou.

Aktivity sa realizujú tak, aby sa do nich mohli rovnocenne zapojiť všetci žiaci bez rozdielu.

Obmena aktivity pre žiakov so ŠVVP/s podpornými opatreniami

Žiaci majú k dispozícii obrazové kartičky, ktoré používajú ako odpoveď na položené otázky. Učiteľ im môže pripraviť aj otázky s ponukou odpovedí, napríklad: „Je to strom alebo dom?“ Žiaci odpovedajú ukázaním na správnu kartičku alebo zdvihnutím správnej kartičky.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

„Pozrite sa na obálku knihy. Čo si myslíte, o čom sú básne v tejto knihe? Každý povie svoj tip a uvidíme, kto sa najviac priblížil.“
(Žiaci hovoria svoje tipy, hádajú.)

„Teraz vám prečítam názov knihy a meno autorky. Povedačky. Mária Rázusová-Martáková. Mária Rázusová-Martáková bola slovenská spisovateľka, ktorá písala básne a rozprávky pre deti. Počúvajte pozorne a zapamätajte si, ako sa volá autorka.“

Učiteľ básne číta výrazne a bezchybnou spisovnou slovenčinou. Potom vyzve žiakov, aby po veršoch opakovali básne po ňom. Takto po riadkoch, dvojriadkoch postupne spolu s učiteľom si precvičia jednotlivé strofy niekoľkokrát.

Pokyn pre žiakov: „Teraz vám prečítam básne Jeseň, ktorú napísala slovenská spisovateľka Mária Rázusová-Martáková. Budem čítať pomaly a nahlas.“

„Teraz básne prečítam ešte raz. Po každom verši ju zopakujete po mne. Budeme takto postupne opakovať riadky a dvojriadky, až precvičíme celú básne spolu niekoľkokrát. Text básne budete mať na interaktívnej tabuli, aby ste vedeli sledovať a opakovať verše spolu so mnou.“

Práca so slovami – hra na detektíva

Cieľ aktivity: rozvíjať spoluprácu v skupinách, rozvíjať slovnú zásobu, rozvíjať jazykové zručnosti žiakov zážitkovou formou.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – organizačné techniky, identifikácia bez jazykovej produkcie, písanie na diktát, odpisovanie.

Metódy: aktivizujúce metódy, kooperatívna metóda, komunikatívna metóda.

Učiteľ žiakom oznámi, že budú pracovať v skupinách a stanú sa detektívmi. Budú hľadať slová, ktoré sa nachádzajú v básni, ktoré precvičovali. Sú to slová: rieka, peniažteky, topol, stromy, vlnky, čas, mráz.

Každá jedna skupina dostane niekoľko „tajných slov“, ktoré sa dajú prečítať iba pomocou baterky. Jednotlivé skupiny dostanú básne vytlačenú na papierí ako pomôcku. Nájdené slová žiaci napíšu do zošita.

Pokyn pre žiakov: „Budete pracovať v skupinách a stanete sa detektívmi. Vašou úlohou je nájsť tajné slová, ktoré sa skrývajú v kartičkách. Slová sa dajú prečítať iba pomocou baterky. Každá skupina dostane niekoľko kartičiek so slovami, z ktorých máte vybrať slová z básne. Vašou úlohou je odhaliť tieto slová a potom ich zapísať do zošita.“

Postup prípravy kartičiek: Na tvrdší papier učiteľ napíše veľkým písmom slovo. Papier preloží tak, aby slovo zostalo vo vnútri. Okraje zalepí lepidlom alebo páskou, aby sa slovo nedalo vidieť. Ak žiaci kartičky presvietia baterkou zo spodnej strany, skryté slovo sa objaví.

Hodnotenie aktivity: na interaktívnej tabuli premietne učiteľ slová, skupiny samostatne vyhodnocujú svoje výsledky: (Nášli sme 3 slová, 4 slová... atď.). Po aktivite zošity pozbierame a úlohu učiteľ vyhodnotí.

Poznámky

Pri skupinovej práci je dôležité, aby učiteľ vhodne rozdelil žiakov do skupín tak, aby skupiny boli vyvážené z hľadiska schopností a tempa práce, pričom žiaci so slabšími jazykovými schopnosťami by mali mať podporu od svojich spolužiakov.

Učiteľ má jasne vysvetliť zadanie, postup a očakávaný výsledok.

Počas práce treba podporovať spoluprácu.

Učiteľ priebežne kontroluje, ako skupiny pracujú. Pri práci so žiakmi so zdravotným znevýhodnením je nutné upraviť úlohy tak, aby sa mohli zapojiť rovnocenne.

Obmena – zvyšovanie náročnosti: Žiaci s nájdenými slovami tvoria jednoduché vety, ktoré napíšu do zošita.

Obmena aktivity pre žiakov so ŠVVP: Slová môžu byť doplnené aj obrázkami (napr. obrázok rieky, topoľa), čo uľahčí porozumenie žiakom s jazykovými alebo kognitívnymi ťažkosťami. Žiaci s väčšími ťažkosťami môžu dostať menší počet kartičiek, alebo môžeme povoliť nalepovanie obrázkov do zošita namiesto písania.

Odporúčaný postup

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Záverečná reflexia a opakovanie básne

Učiteľ sa pýta: „Čo ste sa dnes naučili? Čo ste robili?“ Žiaci odpovedajú: učili sme sa básničku, hrali sme sa na detektíva, písali sme... a pod. „Zopakujme si ešte raz báseň o jeseni.“

Kocka na vyjadrenie názoru

Na každej strane kocky sú vetné začiatky, ktoré podporujú vyjadrenie vlastného názoru:

- Myslím si, že...
- Mne sa páčilo, že...
- Nepáčilo sa mi, keď...
- Podľa mňa...
- Chcel/a by som ešte...
- Najviac ma zaujal...

Každý žiak hodí kockou a vyjadrí svoj názor pokračovaním vety na strane kocky. Pokyn učiteľa: „Každý z vás hodí kockou. Na strane, ktorá padne, je začiatok vety. Vašou úlohou je vetu dokončiť a vyjadriť svoj názor.“

Na záver aktivity učiteľ použije postupne všetky vety z kocky, aby zhrnul a vyhodnotil hodinu:

„**Myslím si, že** dnešná hodina bola veľmi zaujímavá a všetci ste sa pekne zapojili.“

„**Mne sa páčilo, že** ste spolupracovali v skupinách a pomáhali si navzájom.“

„**Nepáčilo sa mi, keď** niektorí žiaci chvíľu nedávali pozor.“

„**Podľa mňa** ste sa naučili nové slová a dokázali ich správne použiť.“

„**Chcel/a by som ešte,** aby sme podobnú hru vyskúšali aj s inou básňou.“

„**Najviac ma zaujalo,** ako ste odhaľovali tajné slová pomocou baterky.“

Kocka na vyjadrenie názoru: existujú kocky s priesvitnými vreckami, do ktorých sa dajú vkladať písmená, vety, slová, alebo aj obrázky:

<https://legalsoft.sk/ucebna-pomocka/kocka-s-vreckami/>

Kocku učiteľ môže vyrobiť aj sám: Na výrobu malej kocky so stranami do 5 cm postačí jeden kus papiera A4.

Pred odchodom z triedy sa učiteľ rozlúči so žiakmi : „Dovidenia žiaci!“ Žiaci sa lúčia: Dovidenia pani učiteľka/pán učiteľ!

Poznámky

Kocka na vyjadrenie názoru je výborná pomôcka na rozvoj komunikačných zručností u detí, najmä pri vyjadrovaní pocitov, postojov a reakcií na aktivitu či zážitok.

Učiteľ hodnotí jednotlivé aktivity aj priebežne, aby žiaci dostávali spätnú väzbu, vedeli, čo robia správne a mohli sa ďalej zlepšovať.

Učiteľ by mal hodnotiť pozitívne tak, aby žiaci cítili podporu a motiváciu pokračovať v učení.

Mária Rázusová-Martáková: Jeseň

Stojí topol' blízko rieky,
púšťa zlaté peniažteky.
Prišli vlnky, zaspievali,
peniažteky sebou vzali.

Jeseň pestro oblečená
zore farbí do červena.
Ide zima – bude mráz...
Spite stromy! Už je čas!

Zdroj: Rázusová-Martáková, M. 2023. *Povedačky*. Vydavateľstvo Buvik, 2023. s. 48. ISBN 978-80-8124-143-7

mráz

topoľ

čas

zima

rieky

stromy

jeseň

jablko

príroda

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

peniažteky

rieky

krík

slnko

vietor

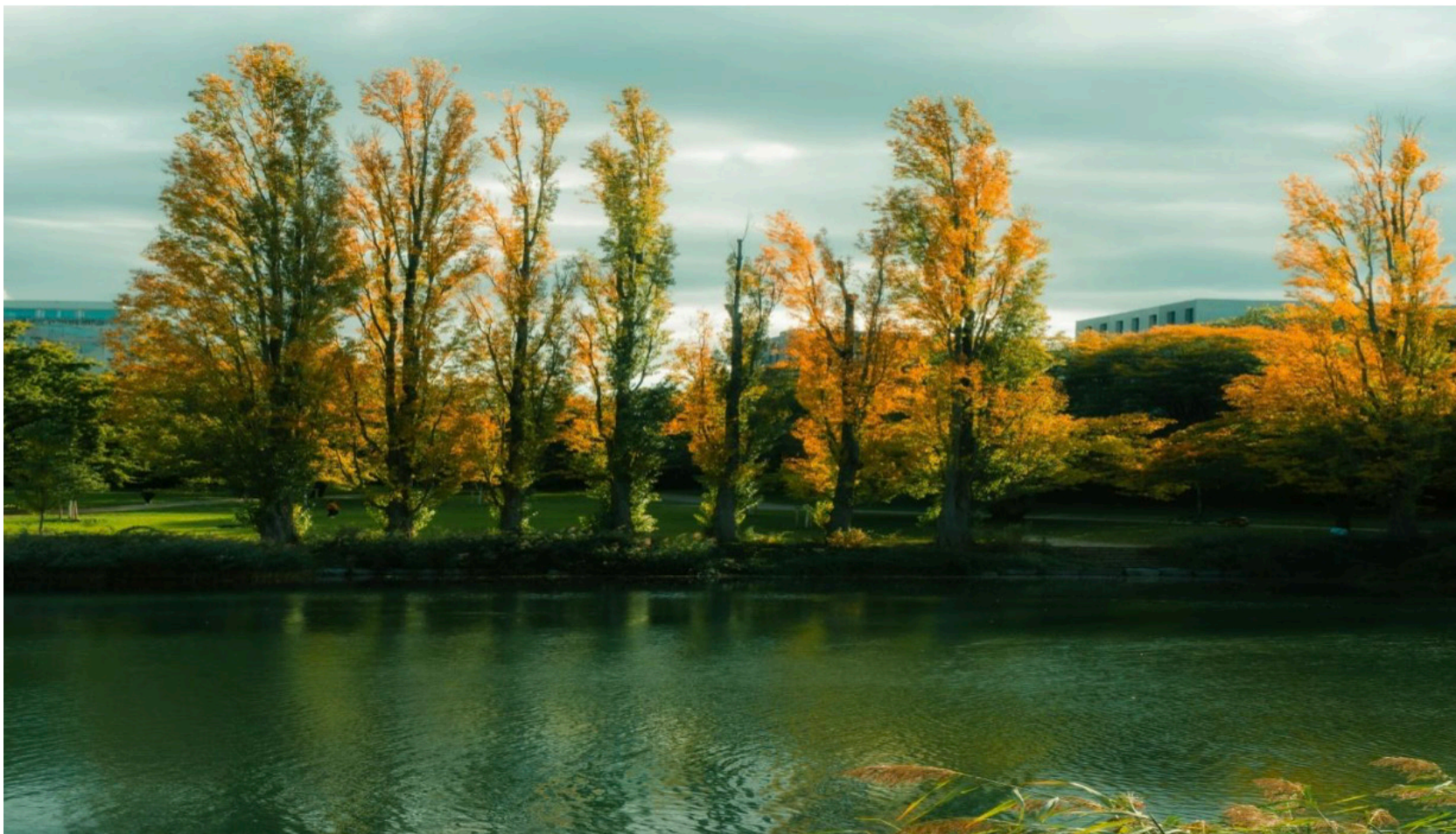
vtáčik

listy

zvieratá

hmla

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

Zdroj: <https://www.pexels.com/sk-sk/search/topo%C4%BE/>, autor: Leonard Richards

Zdroj: <https://www.pexels.com/sk-sk/search/topo%C4%BE/>

Zdroj: <https://www.pexels.com/sk-sk/photo/531857/>

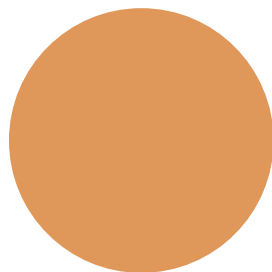

Zdroj: <https://www.pexels.com/sk-sk/photo/suchy-zem-poda-dno-5540161/>

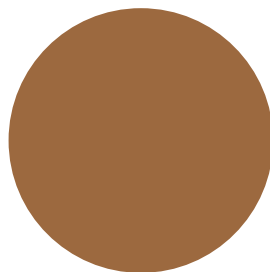

Zdroj: <https://www.pexels.com/sk-sk/search/prich%C3%A1dza%20zima/>

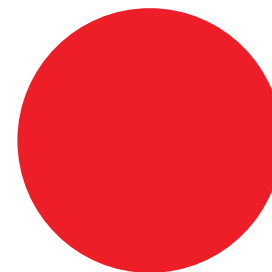
Oranžový

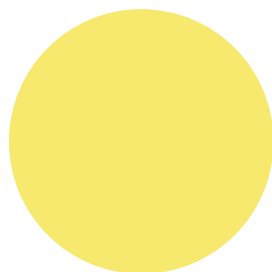
Hnedý

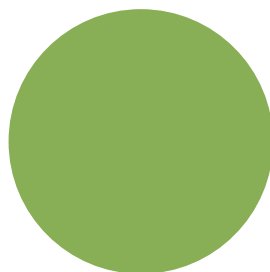
Červený

Žltý

Zelený

Padajúce listy

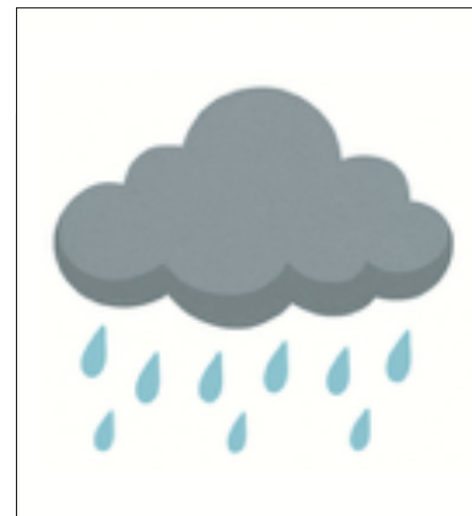
Zdroj: Vygenerované pomocou AI

ZIMA

JESEŇ

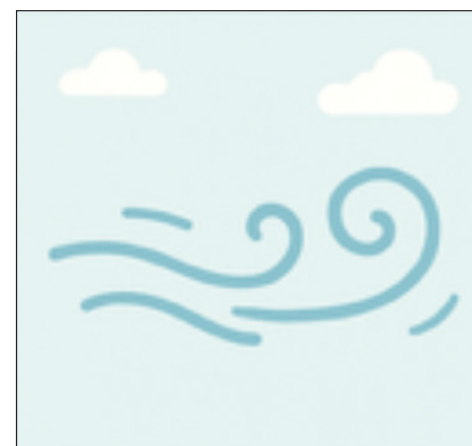
DÁŽĎ

STROM

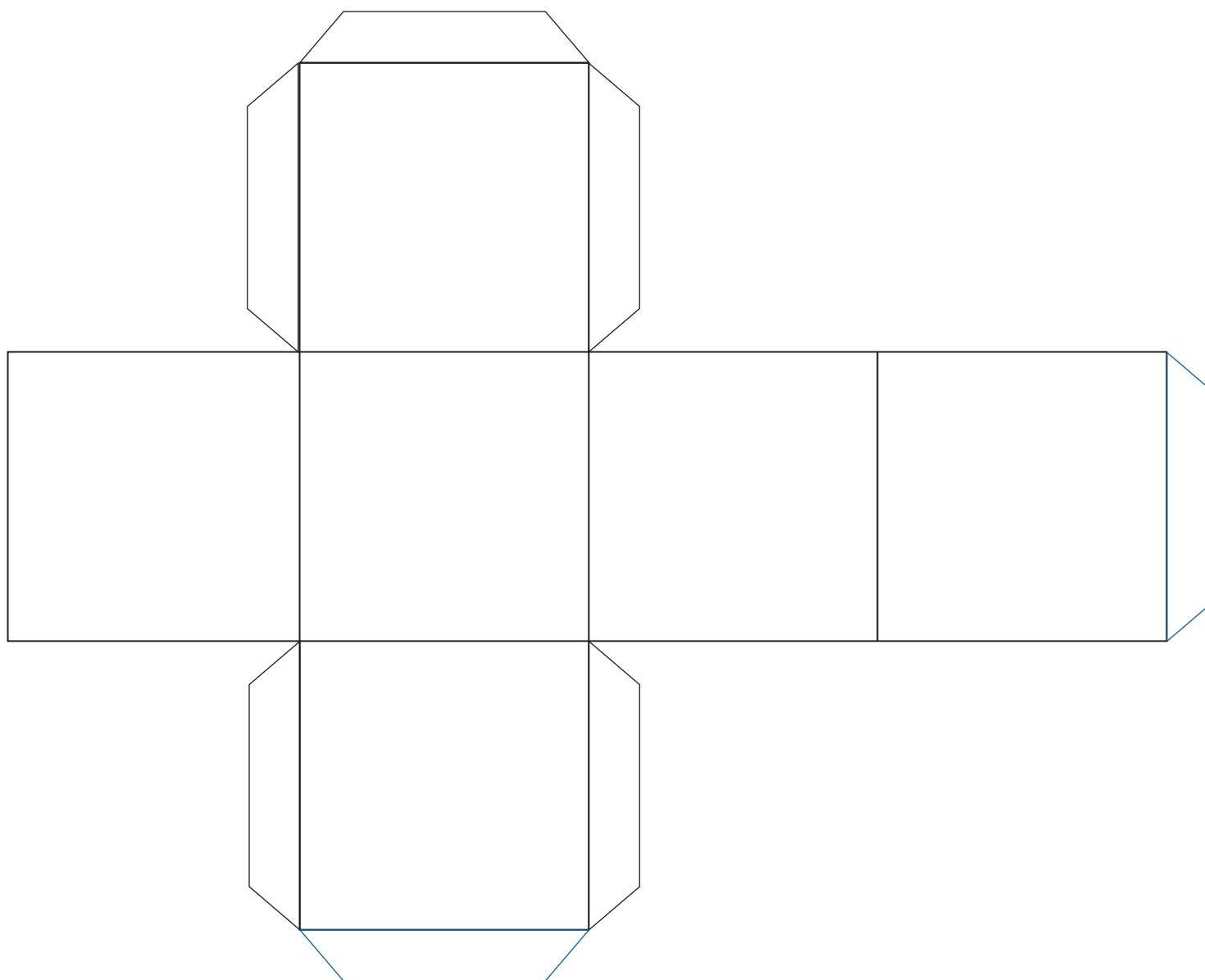

RIEKA

VIETOR

Zdroj: Vygenerované pomocou AI

Zdroj: Vlastná tvorba

Metodický list č. 1 – 3. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	Ročné obdobia – premena prírody (zima – jar)
Časová dotácia	jedna vyučovacia jednotka – 90 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Tabuľa, farebné popisovače, tablety, kartičky so zimnými motívmi, kartičky so slovami v obálke, lepidlo, výkres, farebné šatky (modré, žlté, červené, oranžové, hnedé, zelené, čierne, biele), papier s otázkami, QR kód, farebné zvončeky na stôl
Ciele pre 1. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Vytvorí si pozitívny vzťah k učeniu sa slovenského jazyka. – Porozumieť základným slovám, pokynom a jednoduchým textom primeraným veku. – Čítať krátke a jednoduché texty s porozumením. – Viesť krátky rozhovor, klásť otázky a primerane reagovať. – Orientovať sa v jednoduchých obrazových a písaných textoch.
Medzipredmetové vzťahy	<p>Maďarský jazyk a literatúra – tematický okruh: Príroda okolo nás (komunikačná interakcia, hovorená produkcia)</p> <p>Človek a príroda – Evolúcia</p> <p>Umenie a kultúra – Hudobná výchova</p> <p>Matematika a práca s informáciami – Technológie</p>
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiaci vedia správne a presne opakovať jednoduché vety po učiteľovi. – Primerane reagujú na bežné pokyny učiteľa v slovenskom jazyku. – Majú osvojené základné výrazy – činnosti na vyučovacej hodine. – Vedia pracovať v skupine. – Správne vedia artikulovať slovenské fonémy a správne ich čítajú a píšú. – Poznajú a vedia používať digitálne technológie na veku primeranej úrovni. Žiak pochopí bežné pokyny učiteľa, má osvojené základné výrazy – činnosti na hodine (čítam, píšem, hlásim sa, poviem, kreslím, odpovedám a pod.)
Prierezové gramotnosti	<p>Čitateľská a vizuálna gramotnosť</p> <p>Environmentálna gramotnosť</p> <p>Sociálna a emocionálna gramotnosť</p> <p>Digitálna gramotnosť</p>

Obsahový štandard

Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdravy, odpovedať na pozdravy, oslovenia, lúčiť sa.</p> <p>Vyjadrenie želania a pocitov: slušne vyjadriť prosbu, požiadať o pomoc.</p> <p>Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, že sa niečo páči/nepáči.</p> <p>Reagovanie na príbeh a dej rozprávky: vyjadriť, či sa príbeh páči alebo nepáči, vyjadriť porozumenie príbehu alebo rozprávky aj neverbálne.</p>	<p>Pojmové okruhy</p> <p><i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom čase a minulom čase.</p> <p><i>Vyjadrenie vlastníctva:</i> sloveso mať v prítomnom čase a minulom čase.</p> <p><i>Vyjadrenie veľkosti:</i> pojmy veľký, malý.</p> <p><i>Vyjadrenie tvaru:</i> okrúhly, oválny, guľatý.</p> <p><i>Vyjadrenie postavy:</i> vysoká, nízka.</p> <p><i>Vyjadrenie farby:</i> biela, žltá, modrá, červená, zelená, čierna, hnedá, fialová, oranžová, sivá, ružová.</p> <p>Lexikológia</p> <p><i>Používanie pozdravov:</i> Dobré ráno, Dobrý deň, Ahoj, Dovidenia.</p> <p><i>Zvuková stránka reči:</i> správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy, správna artikulácia slovenských foném.</p> <p>Aplikácia odlišností a rovností medzi slovenským a maďarským jazykom.</p> <p>Morfológia</p> <p>Používanie rodu a čísla najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov.</p> <p>Zhoda prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami.</p>	<p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.</p> <p>Pozdravy a základné zdvorilostné frázy tvoriace rámec situačných rozhovorov.</p> <p>Súkromná a verejná komunikácia: vhodné formy oslovenia v škole.</p>	<p>Človek a príroda: premena prírody a činnosť zvierat podľa ročných období.</p>	<p>Literárne texty</p> <p>Autorské rozprávky slovenských spisovateľov.</p> <p>Rozprávkové príbehy o zvieratkách a rozprávkové dobrodružstvá od slovenských autorov.</p> <p>Literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry: text, príbeh, rozprávka, nadpis, čítanie, počúvanie, tvorba viet, tvorba odpovedí, dialóg, otázka, odpoveď, postava, autor.</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	<p>Syntax <i>Jednoduchá veta:</i> tvorenie jednoduchých viet (oznamovacie, opytovacie) s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka.</p> <p>Vetné modely <i>Pomenovanie vecí, zvierat:</i> všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok. <i>Pomenovanie vlastností vecí, zvierat:</i> podmet – slovesno-menný prísudok. <i>Pomenovanie činností vzťahujúce sa na 1. a 2. gramatickú osobu:</i> podmet – slovesný prísudok. <i>Tvorenie jednoduchej vety s priamym predmetom:</i> podmet – prísudok – priamy predmet. Vyjadrenie vlastníctva niečoho alebo niekoho so slovesom – mať: podmet – prísudok vyjadrený slovesom „mať“ – predmet.</p>			

Výkonový štandard

Recepcia

Počúvanie s porozumením

Porozumieť významu pojmov, bežným príkazom, pokynom, pozdravom a zdvorilostným prejavom.
Reagovať na otázky, príkazy, povely a pokyny.
Porozumieť jednoduchému čítanému východiskovému textu bez výskytu neznámych slov.

Čítanie s porozumením

Po príprave čítať jednoduché krátke veku primerané texty.
Odpovedať na otázky súvisiace s prečítaným literárnym textom.
Vyhľadať v texte základné informácie na základe pomocných otázok.
Po príprave reprodukovať stručný obsah literárneho textu na základe pomocných otázok.

Produkcia

Ústny prejav

Primerane a s porozumením reagovať na bežné pokyny a pozdravy v slovenskom jazyku.
Aplikovať osvojené pravidlá potrebné na veľmi jednoduchú ústnu komunikáciu v slovenskom jazyku.
Tvoríť jednoduché otázky a odpovede v rámci tematických okruhov.
Samostatne rozprávať na základe osvojených vetných modelov.

Písomný prejav

Rozlišovať a používať písmená slovenskej a maďarskej abecedy.
Používať interpunkčné znamienka známe z maďarského jazyka.
Správne písať známe slová obsahujúce slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li.

Interakcia

Ústna

Písomná

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvod a motivácia

Na úvod vyučovacej hodiny učiteľ privíta žiakov: „Dobré ráno!, resp. Dobrý deň!“ V 3. ročníku žiaci bez problémov opätujú privítanie: Dobré ráno, pani učiteľka/pán učiteľ! Dobrý deň, pani učiteľka/pán učiteľ!

Po vzájomnom privítaní učiteľ oboznámi žiakov s plánom hodiny: „Dnes budeme pracovať v skupinách s pripraveným textom a našou hlavnou témou bude zima – jej charakteristika a premeny.“

Fonetické cvičenia

Cieľ aktivity: rozvíjať a zdokonaľovať výslovnosť a artikuláciu.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do vyučovacieho jazyka, rozcvička, uvoľnenie, mechanický dril.

Metódy: audiolingválna metóda, lingvomotorická metóda.

Poznámky

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

„Fonetické cvičenia začneme rytmickými reťazcami. Opakujte po mne a tleskajte do rytmu. Cvičenie zopakujeme trikrát, vždy iným tempom.“
Zima, zima, zima, sneh – snehový je celý breh.

„Ďalšiu vetu budeme opakovať viackrát. Začneme úplne potichu, ako keby sme ju šepkali. Potom ju budeme hovoriť stále hlasnejšie – ako keď sa zima mení na víchricu. A nakoniec sa vrátíme späť do ticha.“

Pred brlohom ktosi stál, snehuliačik – biely pán.

Práca s obrázkovým slovníkom

Cieľ aktivity: porozumenie významu slova brloh a prepojenie s reálnym životom.

Vyučovacie techniky: čiastočne kontrolované techniky – samostatná práca s obrázkovým slovníkom.

Metódy: audiovizuálna metóda, aktivizujúce metódy.

Každý žiak má k dispozícii obrázkový slovník. Aktivita sa viaže na fonetické cvičenie, žiaci majú za úlohu vyhľadať obrázok brloha a zistiť aj pochopiť význam slova.

Pokyn pre žiakov: „Predstavte si, že sme v lese. Je zima a medveď sa chystá spať. Musíme nájsť jeho brloh. Vyhľadajte v obrázkovom slovníku slovo brloh.“

Keď žiaci našli v slovníku obrázok brloha, učiteľ sa pýta a žiaci odpovedajú:

„Kto býva v brlohu?“ (Medveď býva v brlohu.)

„Aký je brloh?“ (Brloh je veľký, tmavý, hnedý, čierny, teplý, bezpečný...atď.)

„Určite viete, že nie len medveď má brloh. Podme spolu zistiť, kto ešte má brloh.“

Učiteľ nechá žiakov ďalej listovať v obrázkovom slovníku a hľadať zvieratá, ktoré bývajú v brlohu. Pri každom nájdenom zvierati vytvorí vetu: Vlk má brloh./Vlk býva v brlohu.

Jazykolamy

Cieľ aktivity: rozvíjať a zdokonaľovať výslovnosť a artikuláciu.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do vyučovacieho jazyka, rozcvička, uvoľnenie, mechanický dril.

Metódy: audiolingválna metóda, lingvomotorická metóda.

„Teraz si zahráme hru s jazykolamami o zime. Najprv budeme hovoriť pomaly, potom čoraz rýchlejšie. Vyhráva ten, kto sa nezasekne.“

Pán Biely bieli vo Veľkom Bieli biely dom.

V našej peci myši pištia, v našej peci psík spí.

Poznámky

Rytmické reťazce sú krátke jazykové útvary (zvyčajne slabiky, slová alebo celé verše), ktoré sa opakujú v pravidelnom rytme. Slúžia ako fonetické cvičenia na rozvoj výslovnosti, rytmu reči, tempa a plynulosti hovorenia alebo na rozvoj hudobno-rečových zručností.

Rytmické reťazce z pedagogického hľadiska sú zábavnou formou fonetického tréningu.

Práca s obrázkovým slovníkom rozvíja u žiakov nielen samostatnú prácu s knihou, ale aj slovnú zásobu, porozumenie významu slov. Obrázky pomáhajú lepšiemu zapamätaniu a porozumeniu pojmov. V dvojazyčných slovníkoch prichádza k prirodzenému porovnávaniu slov v dvoch jazykoch.

Pri jazykolamoch je potrebné dbať na začiatku na pomalšie tempo, aby sa žiaci naučili správne vyslovovať jednotlivé slabiky.

Zdroj: Herinková, H., „Jazykolamy, ktoré potrápia nejdete detský i dospelácky jazyček!“ [eduworld.sk https://eduworld.sk/cd/hanka-herinkova/4872/jazykolamy-ktore-potrapia-nejeden-jazycek](https://eduworld.sk/cd/hanka-herinkova/4872/jazykolamy-ktore-potrapia-nejeden-jazycek) [cit. 26-10-2025]

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Zhlukovanie

Cieľ aktivity: rozvoj komunikačných zručností, utvrdzovanie a rozširovanie slovnej zásoby.

Vyučovacie techniky: čiastočne riadené techniky – brainstorming.

Metódy: gramaticko-prekladová metóda, komunikatívna metóda.

Do stredu tabule učiteľ napíše slovo zima. Poprosí žiakov, aby k základnému slovu pripisovali slová, výrazy, ktoré s ním súvisia.

Pokyn pre žiakov: „Na tabuľu som napísal/a slovo **ZIMA**. Predstavte si, že je to veľký strom a my mu budeme pridávať vetvičky. Každý z vás napíše jedno slovo alebo výraz, ktorý vám zájde na um, keď počujete slovo zima.“

Žiaci prichádzajú po jednom k tabuľi a zapisujú slová, ktoré poznajú v súvislosti so slovom zima.

Keď už každý žiak napísal aspoň jedno slovo, tak farebnými popisovačmi vyznačia medzi nimi spojenia.

„Výborne, našli ste veľa slov. Teraz si zoberieme farebné popisovače a spojíme slová tak, aby nám vznikla pestrofarebná mapa zimy. Budeme hľadať spojenia medzi slovami.“

Možné spojenia: oblečenie, zimné športy, zvieratá, počasie, sviatky, farby, ročné obdobie...atď.

Poznámky

Zhlukovanie je vyučovacia metóda, pri ktorej si žiaci k určitej téme zapisujú, čo o nej vedia a spájajú svoje myšlienky do „mapy“ alebo siete.

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Práca s textom – skupinová práca

Cieľ aktivity: rozvíjať komunikačné schopnosti žiakov – aktívne počúvanie, čítanie s porozumením, rozvíjať čitateľskú gramotnosť prostredníctvom literárneho textu, rozvíjať spoluprácu v skupine.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – organizačné techniky, identifikácia bez jazykovej produkcie, čiastočne kontrolované techniky – otázky a odpovede, vyjadrenia, vyrozprávanie príbehu.

Metódy: aktivizujúce metódy, komunikatívna metóda, lingvomotorická metóda, audiovizuálna metóda.

Žiakov učiteľ rozdelí do skupín tak, že si vyťahnu kartičku so zimným motívom. Motívy sú: snehuliak, cencúľ, medveď, snehová vločka, vianočný stromček. Žiaci sa spoja podľa rovnakého motívu.

Pokyn pre žiakov: „Dnes sa pustíme do zimného dobrodružstva! Každý z vás si vyťahne kartičku s jedným zimným motívom – môže to byť snehuliak, cencúľ, medveď, snehová vločka alebo vianočný stromček. Nájdite všetkých spolužiakov ktorí majú rovnaký motív, a vytvorte spolu svoju skupinu. V nej budete pracovať a pomáhať si navzájom. Takže pozor – tí, ktorí majú rovnaké obrázky, patria do jedného tímu!“

Na stoloch už učiteľ pripravil pomôcky ku skupinovej práci – tablet, kartičky so slovami, farebné šatky, otázky, obrázkový slovník. „Každá skupina má aj svoj zvonček. Keď dokončíte úlohu, zazvoníte zvončekom a tým dáte najavo, že ste úlohu dokončili“. Pred skupinovou prácou si spoločne preopakujú pravidlá tímovej práce: „Skôr než sa pustíme do práce v skupinách, pripomeňme si naše pravidlá tímovej spolupráce: pracujeme spoločne, nesúťažime, každého názor je dôležitý, dávame pozor na čas, úloha je spoločná, ako i výsledok.“

Poznámky

Pred skupinovú prácu sa dohodneme na pravidlách a objasníme si jednotlivé úlohy členov skupiny – kto, čo bude mať za úlohu. Prácu žiakov sledujeme priebežne, vžijeme sa do roly osoby, ktorá motivuje, informuje, usmerňuje a hodnotí. Vždy vytvárame heterogénne skupiny podľa kritérií, ktoré daná skupinová práca vyžaduje. Po skončení skupinovej práce vždy vyhodnotíme výkony žiakov, dáme priestor na vyjadrenie ich názorov, čo by sa dalo vylepšiť.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

V každej skupine sú na stole nalepené pravidlá práce so symbolmi.

1. úloha – Učiteľ vyzve skupiny, aby si prečítali východiskový text, ktorý sa nachádza v QR kóde. Každá skupina má k dispozícii jeden tablet a obrázkový slovník. Pomocou fotoaparátu na tablete žiaci naskenujú QR kód a text sa im zobrazí na obrazovke. Východiskový text s názvom *Návšteva* môže byť k dispozícii aj v tlačenej forme. Učiteľ upozorní žiakov, aby si príbeh prečítali aspoň trikrát, aby lepšie porozumeli jeho obsahu. Význam neznámych slov žiaci môžu vyhľadať na internete pomocou tabletu. Predpokladáme, že medzi neznámymi slovami sa môžu objaviť výrazy ako: preľakol sa, nemračil, prižmúril oči, poštekľil, mláčka. (preľakol sa = zľakol sa, nemračil = nebol nahnevany, prižmúril oči = trochu zatvoril oči, poštekľil = dotkol sa ho tak, aby sa usmial, mláčka = malé množstvo vody.

Pokyn pre žiakov: „Žiaci, čaká vás prvá úloha. Každá skupina má svoj tablet. Pomocou fotoaparátu naskenujte QR kód – na obrazovke sa vám objaví príbeh s názvom *Návšteva*. Príbeh si prečítajte minimálne trikrát, aby ste mu dobre porozumeli. Ak nájdete neznáme slovo, vyhľadajte ho na internete alebo v obrázkovom slovníku. Text máte k dispozícii aj v tlačenej podobe, takže si ho môžete čítať aj z papiera. Čítajte pozorne!“

2. úloha – Učiteľ požiada skupiny, aby otvorili obálky s kartičkami. Na kartičkách sú slová, ktoré žiaci majú správne pospájať podľa príbehu. Napr. Medveď – Demeter – sa zobudil – uprostred – zimy. Potom pospájané kartičky nalepia na výkres tak, aby dodržali logický a časový sled príbehu.

Pokyn pre žiakov: „Teraz prichádza druhá úloha. Každá skupina otvorí svoju obálku s kartičkami. Na kartičkách sú slová, ktoré spolu tvoria časti príbehu. Vašou úlohou je slová správne pospájať tak, aby vznikli celé vety. Keď budete hotoví, zazvoníte zvončekom.“

Učiteľ priebežne sleduje prácu skupín a postupne zadáva pokyn k ďalšej časti úlohy: „Hotové vety nalepte na výkres v správnom poradí podľa príbehu.“

3. úloha – Každá skupina dostane farebné šatky. Úlohou žiakov je vybrať z príbehu postavy alebo predmety a premyslieť, ako by sa dali stvárniť pomocou šatiek.

Pokyn pre žiakov: „Máte na stole kúzelné farebné šatky. Vašou úlohou je premeniť ich na niečo úplne iné, napríklad na postavu alebo predmet z príbehu *Návšteva*. Teraz držím žltú šatku, ale to nie je šatka, to je slnečný lúč. Nechajte svoju fantáziu voľne lietať.“

Po krátkom premýšľaní každá skupina prezentuje svoje rekvizity: napríklad Žltá šatka – to nie je šatka, to je slniečko.

4. úloha – Učiteľ vyzve skupiny, aby vyhľadali z textu odpovede na otázky, ktoré im pripravil.

Pokyn pre žiakov: „Budete pracovať s textom. V texte sa ukrývajú odpovede na otázky, ktoré som vám pripravil/a. Čítajte pozorne a hľadajte kľúčové slová a súvislosti. Svoje odpovede môžete podčiarknuť alebo zakrúžkovať v texte.“

5. úloha – Každá skupina podľa pomocných otázok z úlohy 4 a pomocou šatiek vyrozpráva príbeh a prezentuje, čo sa naučil. Majú k dispozícii aj jednoduchý dialóg, ktorý môžu využiť pri prezentácii.

Pokyn pre žiakov: „V skupine vytvorte krátky príbeh podľa pomocných otázok z predchádzajúcej úlohy. Môžete použiť aj krátky dialóg, ktorý som vám pripravila. Pri prezentácii použite farebné šatky. Nech každý člen má nejakú úlohu.“

Poznámky

QR kódy sa dajú vygenerovať zadarmo na internete pomocou online nástrojov, pod QR kód je možné skryť nielen texty, obrázky, ale aj nahrávky a videá. Napr.: <https://qrcodecreator.com/>

Počas práce učiteľ pozoruje skupiny a priebežne ich povzbudzuje. Ak pri niektorej úlohe potrebujú pomoc, tak im podáva pomocnú ruku, usmerní ich. Sleduje spoluprácu v skupine, či si rozdeľujú úlohy, či rešpektujú názory všetkých členov skupiny.

Otázky a odpovede

- Kto sa zobudil uprostred zimy? (Medveď Demeter.)
- Čo urobil medveď, keď sa zobudil? (Vykukol von.)
- Kto stál pred jeho brlohom? (Biely pán.)
- Vedel spať medveď Demeter? (Nie.)
- Čo robil biely pán? (Nič, neusmieval sa, nemračil sa.)
- Čo poštekľilo Demetera? (Slnečný lúč.)
- Čo sa stalo s bielym pánom? (Roztopil sa, zostala po ňom iba mláčka.)
- Kto bol ten biely pán? (Snehuliak.)

Odporúčany postup

Závěrečná část vyučovací jednotky

Spoločná reflexia – rozhovor

Po skončení práce si učiteľ pozve žiakov na spoločnú reflexiu. Sadne si s nimi do kruhu a každá skupina odpovie na dve otázky:
Čo sa nám podarilo? Čo bolo ťažké?

Pokyn pre žiakov: „Teraz sa všetci spolu posadíme do kruhu. Každá skupina dostane priestor, aby sa podelila o svoje skúsenosti. Vašou úlohou bude odpovedať na dve jednoduché otázky: **Čo sa nám podarilo? Čo bolo ťažké?**“

Pri hodnotení skupinovej práce učiteľ pochváli žiakov a každá skupina dostane 1 – 3 hviezdičky za spoluprácu, porozumenie úlohy a tvorivosť. Dôležitým momentom hodnotenia je slovný komentár k hviezdičkám, aby učiteľ zdôvodnil, prečo skupina dostala daný počet. Učiteľ hodnotí vždy pozitívne a povzbudivo.

Učiteľ pred odchodom z triedy sa rozlúči so žiakmi: „Dovidenia žiaci!“

Žiaci sa lúčia: Dovidenia pani učiteľka/pán učiteľ!

Poznámky

Návrh slovného komentára k hviezdičkám:

- 3 hviezdičky – „výborne ste spolupracovali, vaša prezentácia bola nápaditá, hviezdičky sú za vašu kreativitu, odvahu a skvelú tímovú prácu.“
- 2 hviezdičky – „spolupracovali ste pekne, vaša prezentácia bola dobrá, hviezdičky dostanete za tvorivé nápady.“
- 1 hviezdička – „vedeli ste spolupracovať, úlohy ste zvládli, aj keď to bolo niekedy náročné, hviezdičku dostanete za to, že ste sa nevzdali a dokončili úlohu.“

Jana Belašičová: Návšteva (úryvky)

Medveď Demeter sa zobudil uprostred zimy. (...) Vykukol von z brloha a preľakol sa. Pred brlohom ktosi stál.

Veľký neznámy, celý biely!

Demeter podišiel bližšie a nesmelo sa spýtal: – Kto ste? Čo tu chcete?

Biely pán nič nepovedal, ani sa neusmial, ani sa nemračil. Len tak tam stál. (...)

No ale spite, (...), keď neviete, kto to je a čo chce!

Medveď Demeter (...) každú chvíľu vykúkal von. Biely pán stál stále na tom istom mieste, nič nepovedal, ani sa neusmieval, ani sa nemračil. (...)

Jedného dňa, keď Demeter znova vykukol von, poštekľil ho teplý slnečný lúč. Demeter prižmúril oči a pozrel sa na miesto, kde dovtedy stál neznámy pán. Bol preč! Zostala po ňom iba mláčka. (...)

Jana Belašičová: Návšteva (celý text)

Medveď Demeter sa zobudil uprostred zimy. Akosi ho všetko omínalo, a tak vyliezol z postele. Vykukol von z brloha a preľakol sa. Pred brlohom ktosi stál. Veľký neznámy, celý biely! Demeter podišiel bližšie a nesmelo sa spýtal:

– Kto ste? Čo tu chcete?

Biely pán nič nepovedal, ani sa neusmial, ani sa nemračil. Len tak tam stál. Demeter po chvíli mávol labou, vrátil sa do postele a snažil sa zaspáť.

No ale spite, keď neviete, či neznámy návštevník stále stojí pred vašimi dvermi, keď neviete, kto to je a čo chce!

Medveď Demeter sa prehadzoval z boka na bok a každú chvíľu vykúkal von. Biely pán stál stále na tom istom mieste, nič nepovedal, ani sa neusmieval, ani sa nemračil. A takto to bolo celé dni a celé týždne.

Jedného dňa, keď Demeter znova vykukol von, poštekľil ho teplý slnečný lúč. Demeter prižmúril oči a pozrel sa na miesto, kde dovtedy stál neznámy pán. Bol preč! Zostala po ňom iba mláčka.

Konečne ho to prestalo baviť a odišiel! – zvolal Demeter, uložil sa na svoj obľúbený ľavý bok a tvrdo zaspal. Aj napriek tomu, že v kalendári už bola jar.

Zdroj: Jana Belašičová. 2018. Návšteva. In: Vrabček. roč. 19, február 2018, č. 6, s. 22. ISSN 1335-5163

Medved'	Demeter	sa zobudil	uprostred
zimy.	Biely	pán	nič
nepovedal.	Vykukol	von	z brloha
a	preľakol sa.	Demeter	po chvíli
mávol	labou.	Takto	to
bolo	celé	dni	a

celé

týždne.

Pred

brlohom

ktosi

stál.

Pošteklil

ho

teplý

slnečný

lúč.

Zostala

po ňom

iba

mláčka.

V kalendári

už

bola

jar.

Návšteva

Belašičová

Jana

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

PRAVIDLÁ TÍMOVEJ PRÁCE

Pracujeme spoločne.

Každého názor je dôležitý.

Dávame pozor na čas.

Nesúťažíme.

Úloha je spoločná,
výsledok tiež.

PRAVIDLÁ TÍMOVEJ PRÁCE

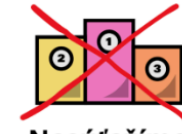
Pracujeme spoločne.

Každého názor je dôležitý.

Dávame pozor na čas.

Nesúťažíme.

Úloha je spoločná,
výsledok tiež.

PRAVIDLÁ TÍMOVEJ PRÁCE

Pracujeme spoločne.

Každého názor je dôležitý.

Dávame pozor na čas.

Nesúťažíme.

Úloha je spoločná,
výsledok tiež.

PRAVIDLÁ TÍMOVEJ PRÁCE

Pracujeme spoločne.

Každého názor je dôležitý.

Dávame pozor na čas.

Nesúťažíme.

Úloha je spoločná,
výsledok tiež.

Zdroj: Vlastná tvorba v programe www.canva.com

Otázky k textu

Kto sa zobudil uprostred zimy?

Čo urobil medveď, keď sa zobudil?

Kto stál pred jeho brlohom?

Vedel spať medveď Demeter?

Čo robil biely pán?

Čo poškodilo Demetera?

Čo sa stalo s bielym pánom?

Kto bol ten biely pán?

Žltá šatka – To nie je šatka, to je slniečko. To nie je šatka, to je slnečný lúč.

Hnedá šatka – To nie je šatka, to je medveď. To nie je šatka, to je brloh. To nie je šatka, to je posteľ.

Modrá šatka – To nie je šatka, to je voda. To nie je šatka, to je mláčka. To nie je šatka, to je ľad. To nie je šatka, to sú oči.

Biela šatka – To nie je šatka, to je sneh. To nie je šatka, to je snehuliak. To nie je šatka, to je biely pán. To nie je šatka, to je zima.

Čierna šatka – To nie je šatka, to je uhlie. To nie je šatka, to je klobúk. To nie je šatka, to sú gombíky.

Zelená šatka – To nie je šatka, to sú oči. To nie je šatka, to je jar.

Červená šatka – To nie je šatka, to sú líčka. To nie je šatka, to je mrkva.

Oranžová šatka – To nie je šatka, to je mrkva. To nie je šatka, to je kalendár.

Medveď Demeter: „Kto ste? Čo tu chcete?“

Biely pán (Snehuliak): *(mlčí, nič nepovie)*

Medveď Demeter: „No ale spíte, keď nevíete, kto to je a čo chce!“

(Demeter sa stále pozerá von, Biely pán stojí ticho.)

Medveď Demeter: „Stále tam stojí... nič nehovorí...“

(Jedného dňa zasvieti slnko.)

Slnko: „Demeter, pozri sa! Už je čas sa zobudiť. Zima sa končí.“

Medveď Demeter: „Aha! Už je preč... zostala len mláčka!“

Slnko: „To bol len snehuliak. Teraz prichádza jar.“

Metodický list č. 2 – 1. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	Domáce zvieratá
Časová dotácia	1 vyučovacia jednotka – 45 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Sedí kohút na plote, volá sliepky k robote. Kikirikí, moje sliepky, treba vajce do polievky. <small>Zdroj: <i>Ludové riekanky o zvieratkách</i>. 2018. Bratislava: Vydavateľstvo Fragment, 2018. 2. vydanie, s. 3. ISBN: 978-80-566-0596-7</small> Košík, plyšové zvieratá, obrázky zvierat, farebné kruhy pre značenie rodov, loptička, kartičky na sebahodnotenie.
Ciele pre 1. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Vytvorí si pozitívny vzťah k učeniu sa slovenského jazyka. – Porozumieť základným slovám, pokynom a jednoduchým textom primeraným veku – Používať bežné slová a frázy v každodenných situáciách. – Viesť krátky rozhovor, klásť otázky a primerane reagovať. – Orientovať sa v jednoduchých obrazových a písaných textoch. – Používať základné jazykové pravidlá v ústnej a písomnej komunikácii.
Medzipredmetové vzťahy	Človek a príroda – komponent <i>Organizmus</i> Maďarský jazyk a literatúra – tematický okruh <i>Príroda okolo nás</i>
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiak pochopí bežné pokyny učiteľa. – Žiak má mať osvojené základné výrazy. – Vie pomenovať základné farby. – Vie počítať do 10. – S pomocou učiteľa používa rod najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematického okruhu. Dokáže k nim priradiť ukazovacie zámeno. – S pomocou učiteľa ovláda zhodu prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami. Dokáže priradiť prídavné meno k vybraným podstatným menám.
Prierezové gramotnosti	Vizuálna gramotnosť Mediálna gramotnosť Občianska gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Opísať: jednoducho opísať zviera.</p> <p>Vyjadrenie názoru: vybrať si z ponúkaných možností.</p> <p>Reagovanie na príbeh a dej rozprávky: vyjadriť, či sa príbeh alebo rozprávka páči alebo nepáči, vyjadriť porozumenie príbehu alebo rozprávky aj neverbálne.</p>	<p>Pojmové okruhy <i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom čase. <i>Vyjadrenie farby:</i> biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá. <i>Pojmy:</i> Porozumenie významu pojmov: báseň, hra.</p> <p>Zvuková stránka reči a pravopis Správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy. Správna artikulácia slovenských foném.</p> <p>Morfológia Používanie rodu a čísla najfrekventovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov. Zhoda prídavných mien s najfrekventovanejšími podstatnými menami.</p> <p>Vetné modely <i>Pomenovanie osôb, zvierat a vecí:</i> všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok. <i>Pomenovanie činnosti osôb, zvierat:</i> podmet – slovesný prísudok. <i>Pomenovanie vlastností osôb, zvierat a vecí:</i> podmet – slovesno-menný prísudok.</p>	<p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.</p> <p>Vybrané aspekty každodenného života žiaka (pravidlá v škole a triede, denný režim, činnosti vo voľnom čase a pod.).</p>	<p>Človek a príroda: domáce zvieratá</p>	<p>Slovenské ľudové rozprávky, ľudové hádanky, ľudové riekanky, ľudové spievanky.</p> <p>Publicistické texty v detských časopisoch a na internete: jednoduché rozhovory, krátke správy.</p>

Výkonový štandard

Recepcia

Počúvanie s porozumením

Porozumieť významu vybraných pojmov, bežným príkazom, pokynom, pozdravom a zdvorilostným prejavom.

Reagovať na otázky, príkazy, povely a pokyny.

Čítanie s porozumením

Produkcia

Ústny prejav

Aplikovať osvojené pravidlá potrebné na veľmi jednoduchú ústnu komunikáciu v slovenskom jazyku.

Ústne vyjadriť svoje myšlienky v slovenskom jazyku v každodenných praktických situáciách na úrovni primeranej veku a schopnostiam.

Primerane reagovať verbálne a neverbálne počas dialógu.

Dorozumieť sa na primeranej úrovni svojmu veku a schopnostiam.

Písomný prejav

Interakcia

Ústna

Primerane používať jazykové a mimojazykové prostriedky v interakcii.

Nadviazať základnú konverzáciu s použitím najjednoduchších prejavov zdvorilosti.

Začať, rozvíjať a ukončiť jednoduchý rozhovor v danej komunikačnej situácii.

Neverbálne alebo jednoducho verbálne vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie textu, reagovať na známe slová, slovné spojenia, vety, otázky a frázy, ktoré sa vzťahujú na každodenné potreby alebo známe, osvojené témy.

Písomná

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvodná aktivita

Cieľ: Naladenie sa na hodinu a na slovenskú výslovnosť.

Metódy vyučovania jazykov: lingvomotorická metóda, audiovizuálna metóda.

Vyučovacie metódy: vstupné motivačné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do vyučovacieho jazyka, rozcvička, uvoľnenie.

Organizačná forma: frontálna.

Na úvod učiteľ privíta žiakov: „Dobrý deň!“ Učiteľ očakáva od žiakov spätnú odpoveď (Dobrý deň!).

Oznámi žiakom, čo budú robiť na hodine: „Na dnešnej hodine sa budeme rozprávať o zvieratách. Naučíme sa riekanku. Zahráme sa.“

Dychové a artikulačné cvičenia

Učiteľ požiada žiakov: „Prosím, sedte rovno, vyrovnajte si chrbty, dávajte pozor, čo robím a opakujte po mne.“ Učiteľ ukazuje a predvádza, ako majú žiaci správne sedieť.

Učiteľ napodobňuje fúkanie vetra. Hlboký nádych so súvislým pomalým výdychom s artikuláciou FFF, ŠŠŠ.

Zdroj: Anita Halászová a kol. Metodický model vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 1. ročníku základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. 2021. Bratislava: ŠPÚ. 2021. s. 53. ISBN: 978-80-8118-265-5

Hlasové cvičenia 1

Učiteľ dáva inštrukcie žiakom: „Budem hovoriť slová. Keď počuješ hlásku „m“, tleskneš.“

Učiteľ nahlas hovorí slová: „mama, mačka, pes, kohút, milý, lampa...“

Hlasové cvičenia 2

Učiteľ dáva ďalšie inštrukcie: „Opakujte po mne: mama, Anna, Arabela, mačka, prasa, ...teta, pes, otec, Elena...“

Motivácia

Cieľ: Vzbudenie záujmu, zvýšenie pozornosti.

Metódy: audiolingválna metóda, audiovizuálna metóda.

Vyučovacie metódy: vstupné motivačné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky; vysvetlenie obsahu – bilingválne vysvetlenie.

Organizačná forma: frontálna.

Poznámky

Každú hodinu treba začať motiváciou a naladením sa na slovenský jazyk. K tomu sú vhodné uvoľňovacie cvičenia zamerané najmä na dýchanie a artikuláciu. Tieto aktivity nie sú dlhšie ako 5 minút.

Pri dychových cvičeniach treba dbať na správne držanie tela, vyrovnaný chrbát, ale aj na to, aby bola trieda vyvetraná.

Učiteľ sa musí vždy uistiť, že mu žiaci rozumeli. Pýta sa: Rozumiete? Čo som povedala?...

Učiteľ všetko ukazuje a predvádza. Hovorí nahlas, zreteľne a správnou artikuláciou.

Hlasové cvičenia 2 sú zamerané na výslovnosť a, á, e, é, lebo je odlišná od maďarskej výslovnosti. Rozdiel je v tom, že maďarské „a, á“ a „e, é“ sú dve úplne odlišné hlásky s rozdielnou výslovnosťou, zatiaľ čo v slovenčine je rozdiel medzi „a, á“ a „e, é“ len v dĺžke výslovnosti.

Motivácia na hodinách je kľúčová, pretože pomáha žiakom vytvoriť si kladný vzťah k jazyku a rozvíjať komunikačné zručnosti. Pri správnej motivácii sú žiaci aktívnejší počas hodiny.

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Učiteľ požiada žiakov, aby si sadli na koberec, alebo na také miesto, kde si spoločne môžu pozrieť obsah košíka, ktorý má pripravený. Je zakrytý a nevidieť, čo je v ňom. Hovorí: „Predstavte si, mám jeden magický košík. Čo je v ňom?“

Nechá žiakov hádať: „jablko, hruška, pero, ...“ (opakovanie slovnej zásoby, čo už žiaci vedia).

Učiteľ začne vyberať plyšové zvieratá. V košíku sa nachádza: pes, mačka, kohút, sliepka, krava, sviňa, kôň, kačica, hus. Ako posledné zvieratko si nechá kohúta. Vyberie ho a začne recitovať riekanku:

Sedí kohút na plote,
volá sliepky k robote.
Kikirikí, moje sliepky,
treba vajce do polievky.

Text riekanky opakuje učiteľ ešte raz. Potom aj žiaci opakujú text riekanky po riadkoch.

Učiteľ vyzve žiakov: „Opakujte po mne: Sedí kohút na plote.“

Žiaci: „Sedí kohút na plote,“

Učiteľ: „volá sliepky k robote.“

Žiaci: „volá sliepky k robote.“

atď.

Poznámky

V tomto období je dôležité, aby učiteľ zreteľne a pomaly rozprával, pričom gestikuluje, napodobňuje, ukazuje.

Text riekanky je možné žiakom predviesť, vysvetľovať pohybom, v prípade potreby preložiť do maďarského jazyka.

Príloha č. 1

Text sa nemusia žiaci naučiť hneď na prvej hodine. Novú riekanku učiteľ zaraďuje do vyučovania napríklad na začiatku týždňa, a potom celý týždeň si ju opakujú.

Modifikácia úlohy:

Podľa jazykových schopností žiakov sa môže jeden riadok rozdeliť aj na menšie časti.

Učiteľ vyzve žiakov: „Opakujte po mne: Sedí kohút“

Žiaci: „Sedí kohút“

Učiteľ: „na plote,“

Žiaci: „na plote,“

Učiteľ: „volá sliepky“

Žiaci: „volá sliepky“

Učiteľ: „k robote.“

Žiaci: „k robote.“

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Nová slovná zásoba

Cieľ: osvojenie si novej slovnej zásoby, osvojenie si vetných modelov.

Metódy vyučovania jazykov: lingvomotorická metóda, audiovizuálna metóda.

Vyučovacie metódy: expozičné metódy – demonštračné metódy, vysvetľovanie.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, riadený rozhovor.

Organizačné techniky: usporiadanie triedy; demonštrácia rolových hier.

Organizačné formy: frontálna, individuálna.

Poznámky

Vizuálne rozlišovanie – farby, značky a pod.

V prípade, že učiteľ nemá plyšové zvieratá, môže si pripraviť obrázky zvierat.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Aktivity na koberci:

Osvojovanie si slovnej zásoby

Učiteľ vyzve žiakov, aby si sadli na koberec: „*Sadneme si na koberec do kruhu*“, pričom ukazuje kruh rukou.

Má pred sebou vyložené zvieratá. Po jednom ukazuje a pomenuje zviera. K pomenovaniu pridá ukazovacie zámená.

Učiteľ ukazuje obrázok mačky a hovorí: „*tá mačka*“. Žiaci opakujú pomenovanie.

Učiteľ: „*Mačka hovorí mňau, mňau. Čo hovorí mačka?*“

Žiaci: „*mňau, mňau*“

Učiteľ: „*Aká je mačka?*“

Žiaci: „*Mačka je biela.*“

Učiteľ: „*Výborne!*“

Učiteľ ukáže ďalšie zviera. Hovorí: „*ten pes*“.

Učiteľ: „*Pes hovorí haf, haf. Čo hovorí pes?*“

Učiteľ pokračuje s vyššie uvedenými otázkami a s ostatnými zvieratami.

Rod podstatných mien

Učiteľ osloví žiaka a požiada ho, aby si vybral obrázok: „*Jožko, vyber si obrázok*.“ Žiak si vyberie zviera.

Učiteľ: „*Čo je na obrázku? Čo je to?*“

Žiak: „*To je mačka.*“

Učiteľ: „*Správne. Si šikovný!*“

Ďalšou úlohou žiaka je položiť obrázok k správnej farebnej kruhu, ktoré používa na rozlíšenie rodov podstatných mien.

Učiteľ sa opýta žiaka: „*Ako je to správne? ten mačka? tá mačka? to mačka?*“

Žiak určí ukazovacie zámeno a prikladá obrázok k správnej farbe, v tomto prípade k červenému kruhu.

Didaktické hry

Cieľ: Osvojovanie a utvrdzovanie slovnej zásoby.

Metódy vyučovania jazykov: priama (direktná) metóda, audiovizuálna metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, riadený rozhovor; demonštrácia rolových hier.

Organizačné formy: frontálna, individuálna.

Poznámky

Príloha č. 2

(Obrázok vygenerovaný AI: <https://copilot.microsoft.com>).

Dôraz je na opytovacom zámene – aká, aby žiaci počuli, ktorú koncovku majú použiť. Učiteľ pri výslovnosti koncovky výrazne artikuluje a viackrát opakuje.

Takto sa žiaci zoznámia so všetkými zvieratami, ktoré si učiteľ pripravil, na základe toho, akú slovnú zásobu chce žiakom ponúknuť. Učiteľ slovnú zásobu diferencuje na základe jazykovej úrovne alebo kognitívnych schopností žiakov.

Žiaci triedia zvieratá/kartičky podľa rodov. Učiteľ si k tomu pripraví napríklad farebné kruhy na rozlišovanie rodov.

Ak žiak zviera nesprávne pomenuje, učiteľ ho upozorní a nechá, aby ho pomenoval ešte raz.

Ak sa mu to nepodarí, učiteľ pomenuje zviera a nechá žiaka, aby po ňom opakoval: „*To je mačka.*“

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

1. **Čo chýba?** – Žiaci sedia v kruhu. Majú pred sebou vyložené karty zvierat. Ako fixáciu slovnéj zásoby, môže učiteľ spolu so žiakmi nahlas pomenovať kartičky. Potom učiteľ povie: „Zatvorte si oči.“, pritom ukazuje – ruky prikladá k očiam. Keď sa presvedčil, že si žiaci zakryli oči, zoberie jednu kartičku a opýta sa: „Čo chýba?“ Vtedy sa žiaci môžu pozrieť. Žiak, ktorý najrýchlejšie pomenuje chýbajúcu kartičku, aj ju získa. Na konci si každý žiak sám nahlas počíta koľko získal kartičiek. Žiak s najväčším počtom vyhráva hru.
2. **Povedz a chyť** – K tejto hre je potrebná aj malá mäkká loptička na hádzanie. Žiaci stále sedia na koberci v kruhu. Učiteľ začne hru, v ruke má loptičku. Pomenuje nahlas jedno zviera: „pes“ a hodí loptičku niektorému žiakovi. Žiak loptičku chyť a opakuje pomenovanie zvieratá, potom loptičku hodí ďalšiemu spolužiakovi. Ten po chytení lopty zopakuje znova pomenovanie zvieratá.

Variácia: Po hodení loptičky pomenuje žiak iné zviera.

3. **Kto som?** – Učiteľ napodobňuje zvuky zvierat a žiaci hádajú, ktoré zviera je to.

Cieľ: precvičovanie interakcie

Metódy vyučovania jazykov: komunikatívna metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností.

Vyučovacie techniky: čiastočne kontrolované techniky – otázky a odpovede; samostatná práca.

Organizačná forma: kombinovaná.

Poznámky

Z didaktických hier učiteľ zaradí toľko, koľko uzná za vhodné, podľa zostávajúceho času.

Pri hrách sa používajú tie isté karty a rovnaká slovná zásoba.

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Záverečná aktivita

Učiteľ vyzve žiakov, aby si vybrali kartičku zvieratá: „Pod' sem. Vyber si obrázok.“

Žiaci si vyberú jednu kartičku a začnú chodiť po triede.

Keď sa žiak s niekým stretne, opýta sa: „Ty si kto?“ Ten druhý odpovedá: „Ja som...“

Cieľ: Ohodnotiť svoju prácu a aj hodinu, vyjadrenie vlastných pocitov.

Metódy vyučovania jazykov: komunikatívna metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – riadený rozhovor, bilingválne vysvetľovanie.

Organizačné formy: frontálna, individuálna.

Zhrnutie/Sebahodnotenie

Žiaci majú pripravené kartičky, ktorých obe strany sú inej farby. Jedna strana je zelená – predstavuje pozitívnu odpoveď, druhá strana je červená, a tá predstavuje negatívnu odpoveď.

Učiteľ sa pýta a žiaci reagujú kartičkou.

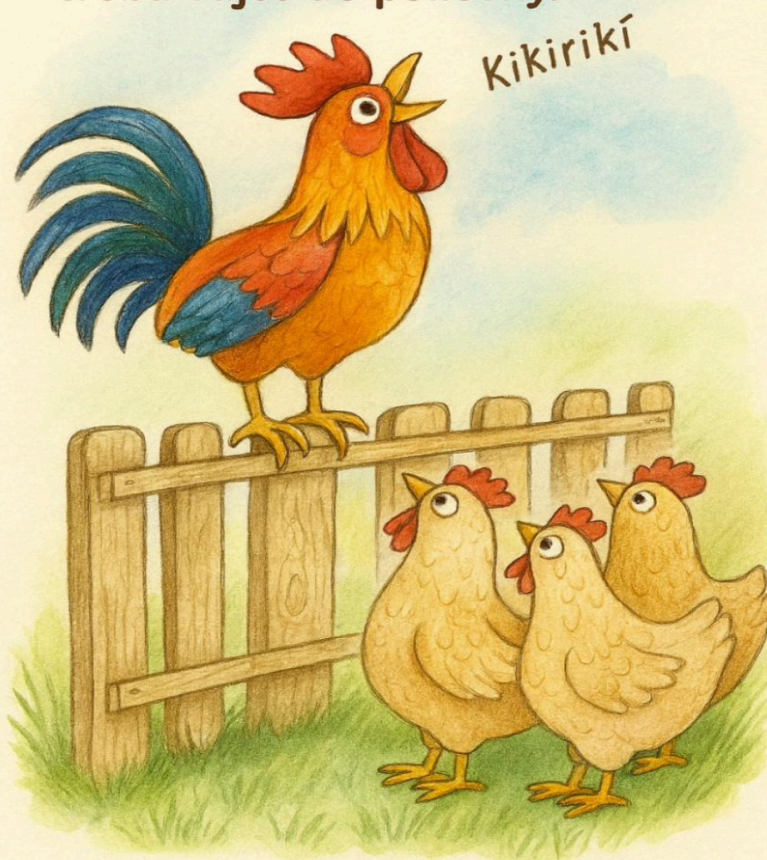
„Aká bola hodina?“, „Ako si sa cítil/a?“, „Bol/a si šikovný/á?“, „Vieš už riekanku?“ a pod.

Poznámky

Pri hrách sa používajú tie isté karty a rovnaká slovná zásoba.

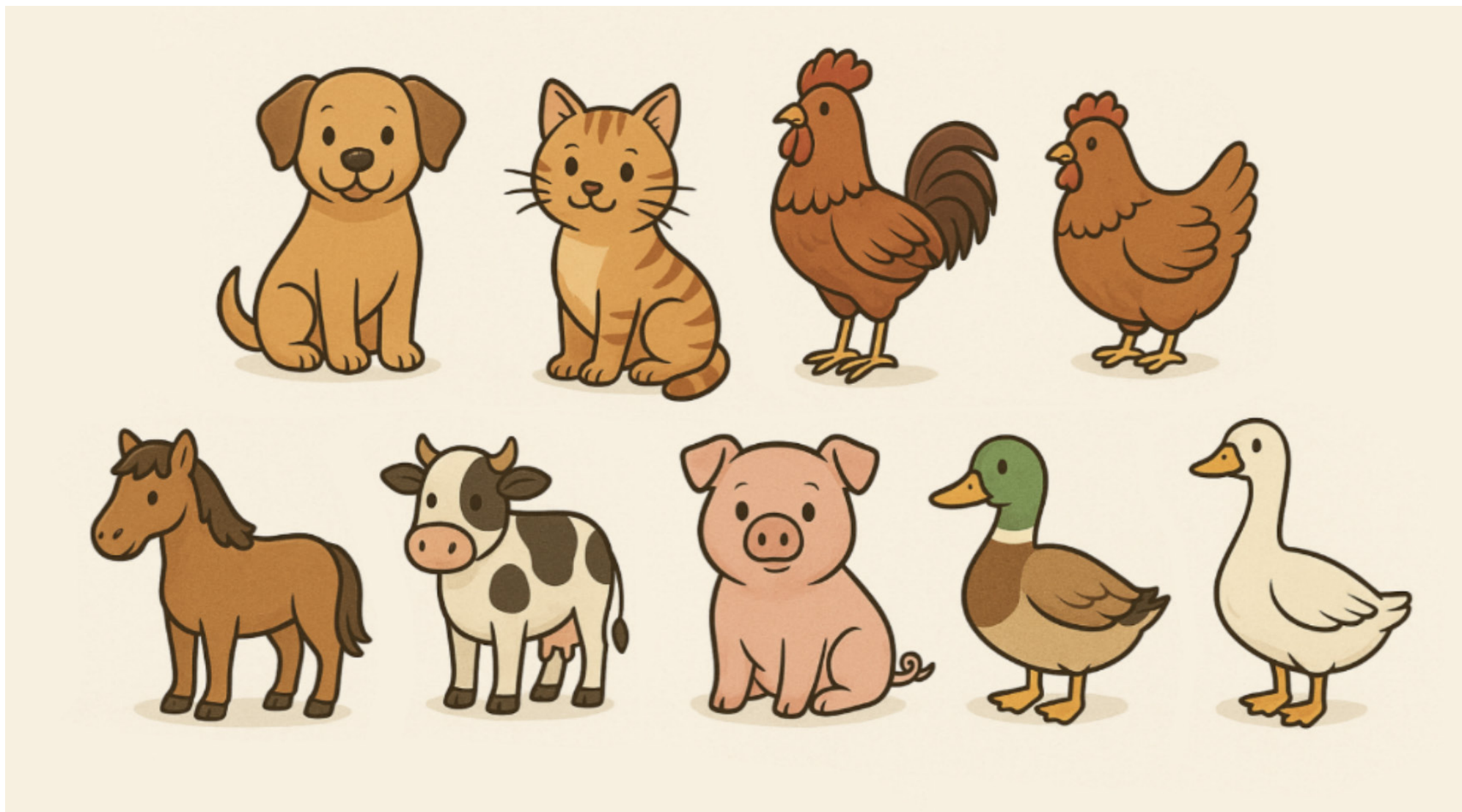
V 1. ročníku je povolené pýtať sa aj v maďarskom jazyku.

Sedí kohút na plote,
volá sliepky k robote.
Kikirikí, moje sliepky,
treba vajce do polievky.

Zdroj: Obrázok bol vygenerovaný AI: <https://copilot.microsoft.com>

Obrázkové karty – Domáce zvieratá

Zdroj: Obrázok bol vygenerovaný AI: <https://copilot.microsoft.com>

Metodický list č. 2 – 2. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	Polné zvieratá; Vyvodenie hlásky ž, čítanie a písanie ž.
Časová dotácia	1 vyučovacia jednotka – 45 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Žabka (Príloha č. 3) Zdroj: Jana Belašičová. 2018. Žabka. In: Vrabček, ročník 2018, č. 1, s. 27. ISSN: 1335-5163 Obrázkový materiál – príloha, farebné kriedy, karty so slovami – popletené slová, karty so slovami – behací diktát, noty piesne Prší, prší
Ciele pre 1. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Vytvorí si pozitívny vzťah k učeniu sa slovenského jazyka. – Porozumieť základným slovám, pokynom primeraným veku. – Používať bežné slová a frázy v každodenných situáciách. – Viesť krátky rozhovor, klásť otázky a primerane reagovať. – Orientovať sa v jednoduchých obrazových textoch. – Používať základné jazykové pravidlá v ústnej komunikácii.
Medzipredmetové vzťahy	Človek a príroda – komponent <i>Organizmus</i> Maďarský jazyk a literatúra – tematický okruh <i>Príroda okolo nás</i>
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiak pochopí bežné pokyny učiteľa. – Žiak má mať osvojené základné výrazy v rámci tematického okruhu Človek a príroda – S pomocou učiteľa ovláda gramatické kategórie najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematického okruhu. – S pomocou učiteľa ovláda zhodu prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami. – Žiak vie odlišovať kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy, odlišovať písmená slovenskej a maďarskej abecedy, používa písmená slovenskej abecedy. Dokáže správne vyslovovať fonémy s, š, č, ť, l a čítať ich písané tvary. – Žiak vie používať výrazy vyjadrujúce kvalitatívne vzťahy: postava, tvar, farba.
Prierezové gramotnosti	Vizuálna gramotnosť Mediálna gramotnosť Občianska gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Vyjadriť názor: vybrať si z ponúkavých možností.</p> <p>Reagovať na príbeh: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči, vyjadriť porozumenie príbehu (aj neverbálne).</p> <p>Požiadanie a poskytnutie informácie: získať informácie, požiadať o pomoc alebo o radu, upozorniť, identifikovať niekoho alebo niečo.</p>	<p>Pojmové okruhy <i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom čase. <i>Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov:</i> farba (biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá).</p> <p>Pojmy <i>Porozumenie významu pojmov:</i> veta, slovo, slabika, hláska, písmeno, tlačené písmeno, písané písmeno, veľké písmeno, malé písmeno, bodka. <i>Jazykové a neverbálne prostriedky v ústnej komunikácii a interakcii, ktoré sú dôležité pre správne porozumenie a vyjadrenie v reči:</i> prízvuk, dôraz, tempo, rytmus, prestávka, melódia; oslovenia; mimika, gestá, pohľad očí, podávanie ruky, postoj, vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.</p> <p>Zvuková stránka reči a pravopis Správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy. Správna artikulácia slovenských foném. Odlišnosti a rovnosti vo výslovnosti medzi slovenskými a maďarskými hláskami.</p>	<p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.</p> <p>Vybrané aspekty každodenného života žiaka (pravidlá v škole a triede, denný režim, činnosti vo voľnom čase a pod.).</p>	<p>Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, lesné a poľné zvieratá</p>	<p>Literárne texty Poézia pre deti od slovenských autorov.</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	<p>Morfológia Rod najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov. Zhoda prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami.</p> <p>Syntax <i>Jednoduchá veta:</i> tvorenie jednoduchých viet – oznamovacie – s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka. Tvorba viet na základe vetných modelov.</p> <p>Vetné modely <i>Pomenovanie osôb, zvierat a vecí:</i> všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok. <i>Pomenovanie činnosti osôb, zvierat:</i> podmet – slovesný prísudok. <i>Pomenovanie činnosti vzťahujúcu sa na 1. a 2. gramatickú osobu:</i> podmet – slovesný prísudok. <i>Pomenovanie vlastností osôb, zvierat a vecí:</i> podmet – slovesno-menný prísudok.</p>			

Výkonový štandard

Recepcia

Počúvanie s porozumením

Porozumieť významu vybraných pojmov, bežným príkazom, pokynom, pozdravom a zdvorilostným prejavom.

Reagovať na otázky, príkazy, povely a pokyny.

Čítanie s porozumením

Po príprave čítať jednoduché a krátke veku primerané texty.

Produkcia

Ústny prejav

Aplikovať osvojené pravidlá potrebné na veľmi jednoduchú ústnu komunikáciu v slovenskom jazyku.

Dorozumieť sa na primeranej úrovni svojmu veku a schopnostiam.

Ústne vyjadriť svoje myšlienky v slovenskom jazyku v každodenných praktických situáciách na úrovni primeranej veku a schopnostiam.

Primerane reagovať verbálne a neverbálne počas dialógu.

Písomný prejav

Rozlišovať a používať písmená slovenskej a maďarskej abecedy.

Používať interpunkčné znamienka známe z maďarského jazyka.

Interakcia

Ústna

Neverbálne alebo jednoducho verbálne vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie textu, reagovať na známe slová, slovné spojenia, vety, otázky a frázy, ktoré sa vzťahujú na každodenné potreby alebo známe, osvojené témy.

Písomná

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvodná aktivita

Cieľ: naladenie sa na hodinu, na slovenskú výslovnosť.

Metódy vyučovania jazykov: lingvomotorická metóda, audiovizuálna metóda.

Vyučovacie metódy: vstupné motivačné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do slovenského jazyka, rozcvička, uvoľnenie.

Organizačná forma: frontálna.

Na úvod učiteľ privíta žiakov: „Dobrý deň!“ Učiteľ očakáva od žiakov spätnú odpoveď (Dobrý deň!).

Oznámi žiakom, čo budú robiť na hodine: „Na dnešnej hodine sa budeme rozprávať o zvieratkách. Naučíme sa novú básničku.

Budeme čítať aj písať. Budeme sa aj hrať.“

Dychové cvičenia

Učiteľ vyzve žiakov, aby sa postavili. Upozorní ich na správne držanie tela: „Postavíme sa. Stojíme rovno. 3x sa zhlboka nadýchneme a pomaly vydýchame.“

Učiteľ: „Výborne. Teraz sa znova nadýchneme a budeme napodobňovať hada ako syčí: ssss...“

Učiteľ: „Ešte raz sa nadýchneme a napodobňujeme, ako fúka vietor: fuuuuu...“

Artikulačné cvičenia

Učiteľ povie žiakom, že nasleduje napodobňovanie zvierat: „A teraz budeme ukazovať, čo robia zvieratká: olížeme si pery ako mačička, vystrkujeme jazyk ako had, cválame ako koník...“

Hlasové cvičenia

Učiteľ: „A teraz napodobníme, ako rozprávajú zvieratá.“

„mňau-mňau-mňau“ „kikiriki“ „haf-haf-haf“ „kroch-kroch“

Motivácia

Cieľ: vzbudenie záujmu, zvýšenie pozornosti.

Metódy vyučovania jazykov: audiolingválna metóda, audiovizuálna metóda.

Vyučovacie metódy: vstupné motivačné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky; vysvetlenie obsahu – bilingválne vysvetlenie.

Organizačná forma: frontálna.

Poznámky

Každú hodinu treba začať motiváciou na slovenský jazyk. K tomu sú vhodné uvoľňovacie cvičenia zamerané najmä na dýchanie a artikuláciu. Tieto aktivity nie sú dlhšie ako 5 minút.

Učiteľ všetko, čo od žiakov vyžaduje a očakáva, ukazuje aj napodobňuje.

Pri napodobňovaní, ako rozprávajú zvieratká, učiteľ môže meniť tempo, silu, hlasitosť.

Motivácia na hodinách je kľúčová, pretože pomáha žiakom vytvoriť si kladný vzťah k jazyku a rozvíjať ich komunikačné zručnosti. Pri správnej motivácii sú žiaci aktívnejší počas hodiny.

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Učiteľ pripevní na tabuľu tri obrázky: žltý list, kohúta, kvapky dažďa. Každý obrázok predstavuje nejakú pieseň, báseň alebo riekanku, ktorú sa už žiaci učili. Žltý list – Jeseň prišla, kohút – riekanka o kohútikovi, kvapky – pieseň Prší, prší.

Učiteľ sa pýta, pričom ukazuje na obrázok: „Čo je na obrázku? Čo je to?“

Žiaci: „To je list.“

Učiteľ pokračuje: „Výborne. Aký je list?“

Žiaci odpovedajú: „List je žltý.“

Učiteľ navádza žiakov na báseň Jeseň prišla: „V ktorej básničke sme sa učili o žltých – zlatých listoch? Kedy padajú listy? Ktoré ročné obdobie je teraz?“

Žiaci: „Jeseň.“ „Jeseň prišla.“

Učiteľ: „Výborne, ste šikovní! Podte, zarecituje si ju.“

Učiteľ spolu so žiakmi recituje báseň.

Týmto spôsobom si zarecitujú aj riekanku o kohútikovi. Na koniec učiteľ nechá obrázok kvapky.

Spolu si zaspievajú pesničku Prší, prší.

Učiteľ: „Predstavte si, že táto pesnička má ešte jednu časť.“

Učiteľ zaspieva báseň Žabka (Príloha č. 3)

Poznámky

Príloha č. 4

Pri recitácii používame aj pohyby rúk, napríklad ukazujeme, ako fúka vietor, padá lístie a pod.

Príloha č. 3

Pesničku môžeme sprevádzať rytmickým vytlieskaním a rôznymi pohybmi rúk podľa textu.

Aby žiaci správne pochopili text piesne, učiteľ vysvetľuje jednotlivé výrazy, poprípade báseň preloží do maďarčiny.

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Nasleduje osvojenie si textu piesne. Žiaci opakujú po učiteľovi po riadkoch.

Učiteľ vyvze žiakov: „Opakujte po mne: Ja som žabka, veľmi smelá.“

Žiaci: „Ja som žabka, veľmi smelá.“

Učiteľ: „veľa kvapiek by som chcela.“

Žiaci: „veľa kvapiek by som chcela.“

atď.

Učiteľ vyloží na tabuľu obrázok žaby. Pýta sa:

„Aká je žaba?“ – zelená

„Čo hovorí žaba?“ – kvá, kvá

„Kde býva žaba?“ – vo vode

„Čo má rada žaba?“ – muchu

Poznámky

Text básne žiaci ešte nemajú pred sebou, dostanú ho až pri čítaní. Najprv vyvodíme písmeno „ž“.

Text sa nemusia žiaci naučiť hneď na prvej hodine. Novú báseň, pieseň zaraďujeme do vyučovania napríklad na začiatku týždňa, a potom si ju celý týždeň opakujú.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Cieľ: nácvik písania nového písmena.

Metódy vyučovania jazykov: gramaticko-prekladová metóda.

Vyučovacie metódy: expozičné metódy – metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov, demonštračné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené a čiastočne kontrolované techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, otázky a odpovede, brainstorming.

Organizačná forma: kombinovaná.

Aktivita: vyvodenie hlásky a písmena ž

Učiteľ sa pýta: „Ktoré hlásky počujeme, keď povieme ŽABA?“

Spolu hláskujú: „ž – a – b – a“

Učiteľ: „Napíšem slovo žaba na tabuľu. Pozerajte sa.“

Učiteľ napíše slovo a následne písmeno ž prepíše farebnou kriedou.

Učiteľ hovorí: „Toto je písmeno ž. Píšeme ako z, len má nad sebou?...“

Čaká, kým žiaci povedia: „mäkčeň“.

Učiteľ: „Správne, je to mäkčeň. Viete povedať ďalšie slová, v ktorých je ž?“

Žiaci vymenujú slová: napríklad žiak, žiačka, žiacka knižka, žirafa, žltá, žuvačka,...

Učiteľ ich pochváli: „Výborne, ste veľmi šikovní!“

Cieľ: nácvik čítania, správnej výslovnosti, intonácie.

Metódy vyučovania jazykov: gramaticko-prekladová metóda.

Vyučovacie metódy: expozičné metódy – metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov, demonštračné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené a čiastočne kontrolované techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, hlasné čítanie.

Organizačná forma: kombinovaná.

Aktivita: práca s textom

Postup: Učiteľ rozdá žiakom text básničky.

Hovorí: „Teraz vám prečítam básničku. Pozorne počúvajte.“

Potom báseň prečíta ešte raz, ale už upozorní žiakov, aby text sledovali očami: „Ešte raz ju prečítam. Aj vy budete pozerať na text.“

Následne osloví žiakov, aby čítali oni. Žiaci spoločne s pomocou učiteľa čítajú text.

Poznámky

Učiteľ upozorní na odlišnosť medzi maďarským zs a slovenským ž. Na tabuli znázorní, ako ich píšeme, aký je medzi nimi rozdiel.

Variácia: Súťaž

Žiaci nehovoria nahlas slová s hláskou ž, ale budú súťažiť v skupinách. Učiteľ rozdelí žiakov na dve skupiny. Skupiny striedavo hovoria slovo s hláskou ž. Skupina, ktorá nevie povedať ďalšie slovo, prehráva.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Ciel: nácvik písania nového písmena.

Metódy vyučovania jazykov: gramaticko-prekladová metóda, aktivizujúce metódy.

Vyučovacie metódy: expozičné metódy – metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov, demonštračné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené a čiastočne kontrolované techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, odpisovanie, kontrola žiackych prác.

Organizačná forma: individuálna.

Aktivita: nácvik písania

Učiteľ dá pokyn žiakom: „Otvorte si zošity. Budeme písať. Pripravte si perá.“

Napíše na tabuľu písmeno ž a vyzve žiakov: „Predpažte ruku, v ktorej držíte pero. Napíšte do vzduchu ž.“

Žiaci prstom do vzduchu napodobňujú písanie písmena ž. Potom napíšu jeden riadok do zošita.

Aktivita: písanie 1.

Učiteľ vyzve žiakov, aby znova hovorili slová, v ktorých je ž: „Povedzte slovo, v ktorom je ž.“ Žiak, ktorý sa prihlásil a povedal správne slovo, napríklad žaba, príde a napíše ho na tabuľu. Učiteľ hovorí: „Správne. Pod' k tabuľi a napíš ho.“

Ostatní čakajú, kým ho napíše. Potom vyzve žiaka, aby slovo prečítal: „Dobre. Prečítaj, čo si napísal.“

Ak žiak slovo správne napísal, učiteľ ho pochváli a pošle ho, nech si sadne na svoje miesto: „Výborne. Ďakujem! Môžeš si sadnúť.“

Ak je v slove chyba, upozorní žiaka a nechá ho, aby mal možnosť na opravu: „Pozor! Prečítaj ho ešte raz. Je to tam takto napísané?“

Ak je slovo správne, vyzve žiakov, aby aj oni napísali slovo do zošita: „A teraz si slovo napíšte aj vy do zošita.“

Takto pokračuje aktivita s ďalšími slovami.

Aktivita: písanie 2.

Učiteľ pripevní na tabuľu kartičky, na ktorých sú „popletené slová“.

Povie pokyn žiakom: „Pozrite sa, mám tu slová. Vieme ich prečítať?“ Osloví niektorého žiaka, aby skúsil prečítať prvé slovo.

Potom povie: „Nedá sa, však? Slová sú zle napísané. Podme ich opraviť.“

Žiaci hádajú, ktoré to bude slovo. Kto slovo povie správne, príde a napíše na tabuľu.

Učiteľ: „Výborne, si veľmi šikovný. Pod' ho napísať na tabuľu.“

Ostatní žiaci slovo píšu do zošita.

Poznámky

Učiteľ text prečíta výrazne bezchybnou spisovnou slovenčinou.

Učiteľ hneď opravuje chyby.

Učiteľ chodí po triede a kontroluje prácu žiakov. Upozorňuje na chyby, správny tvar, ale aj na správne držanie pera.

Príloha č. 5

Učiteľ môže meniť slová podľa vlastného uváženia, alebo podľa cieľa aktivity, ktorú slovnú zásobu chce precvičovať.

Odporúčany postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Aktivita: písanie 3.

Behací diktát

Učiteľ má pripravené slová na kartičkách. Hovorí: „Mám tu kartičky. Dávajte pozor. Prečítam ich.“ Po jednom ich prečíta a ukáže žiakom: „žaba, Žofia, žirafa, Jožko, bažant, ježko, ruža, muž“.

Vysvetlí aktivitu žiakom: „Kartičky dám na rôzne miesta. Pozerajte sa.“ Chodí po triede a upozorňuje na miesto, kam umiestnil kartičku.

Hovorí: „Prídeš k slovu, prečítaš si ho a zapamätáš si ho. Potom ideš na miesto a napíšeš ho do zošita.“ Učiteľ napodobňuje činnosti a gestikuluje.

Učiteľ žiakov upozorní: „Otvorte si zošit a pripravte si pero.“

Odštartovanie aktivity: „Keď tlesknem, môžete začať. Priprav sa, pozor, štart.“ Na slovo štart učiteľ tleskne rukami.

Úlohou žiakov je prísť k slovu, prečítať, zapamätať si, vrátiť sa na miesto a napísať ho bezchybne. Keď majú napísané všetky slová, učiteľ skontroluje zošity.

Poznámky

Príloha č. 6

Žiakov treba napomínať, aby si na seba dávali pozor, aby nebehali, veď nejde o rýchlosť, ale o to, aby mali čo najviac bezchybne napísaných slov. Kto mal bez chyby, dostáva odmenu, napríklad červený bod.

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Cieľ: Ohodnotiť svoju prácu a aj hodinu, vyjadrenie vlastných pocitov.

Metódy vyučovania jazykov: komunikatívna metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – riadený rozhovor.

Organizačné formy: frontálna, individuálna.

Zhrnutie hodiny/Sebahodnotenie

Učiteľ zhrnie hodinu formou otázok, napríklad:

„Čo sme dnes robili na hodine?“ „Čo sme sa naučili spievať?“ „Čo sme písali/čítali?“ „Kto bol dnes šikovný?“

a pod.

Potom žiaci majú opísať svoje pocity z hodiny. K tomu sú pripravené „emočné karty“. Sú to obrázky, ktoré predstavujú nejakú emóciu a na druhej strane kartičky sú napísané jednoduché vety, ako: „Dnes som bol/a unavený/á. Bol/a som dnes usilovný/á. Som fantastický/á. Dnes som bol/a čertík.“ a pod.

Žiaci si spočiatku vety čítajú, neskôr si ich už zapamätávajú. Podľa schopností žiakov môžeme napísať buď jednoduchšie vety, alebo zložitejšie. Žiaci si tým precvičujú aj čítanie, ale tieto karty využívame až vtedy, ak už žiaci ovládajú všetky „odlišné“ písmená.

Jana Belašičová: Žabka

Ja som žabka, veľmi smelá,
veľa kvapiek by som chcela.
Kvapkajú, kvapkajú,
so žabkami spievajú.

Spievame na základe piesne Prší, prší, len sa leje

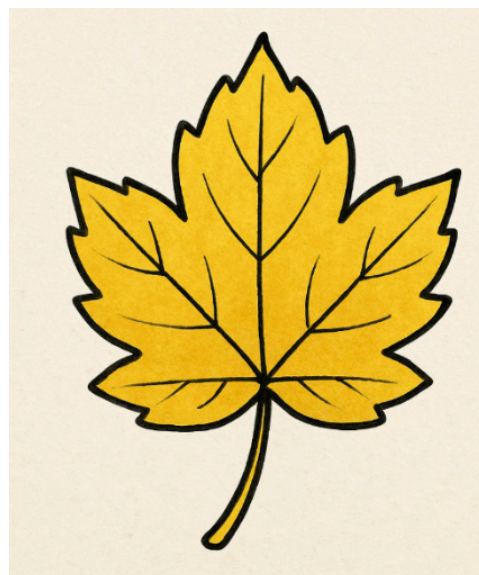
Prší, prší, len sa leje

Pr - ší, pr - ší, len sa le - je ne - za - tvá - raj mi - lá dve - re,

mi - lá má du - ša má ne - za - tvá - raj pred na - ma.

2. Keď som išiel od Aničky, štrngali mi podkovičky,
[:štrngali, brngali, sivé očka plakali.:]
3. Sivé očka, čo plačete, veď vy moje nebudete,
[:budete iného, šuhajička švárneho.:]

Zdroj: https://pesnicky.orava.sk/component/mjoosic/?view=song&layout=attachment&id=678&attachment_id=9431 (stiahnuté: 14. 08. 2025)

Popletené slová

aabž
žrafia
žejko
makač
Jookž
sákeč
Žfoia
puólerv
ponžkoy

Behací diktát

žaba
Žofia
žirafa
Jožko
bažant
ježko
ruža
muž

Metodický list č. 2 – 3. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	Polné zvieratá
Časová dotácia	1 vyučovacia jednotka – 45 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	O slniečku (Príloha č. 7) Zdroj: Alena Schejbalová. 2010. Rozprávkové čítanie: O slniečku, zvieratkách a noci tajomnej. Nakladateľstvo Pierot s. r. o. 2010, s. 3. ISBN: 978-80-7698-050-1 Obrázkový materiál k textu, karty so slovami na doplnenie textu, pracovný list s textom rozprávky a na úlohu s dopĺňaním chýbajúcich slov, pracovný list – Otvoríme trezor!, projektor, notebook.
Ciele pre 1. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Vytvoriť si pozitívny vzťah k učeníu sa slovenského jazyka. – Porozumieť základným slovám, pokynom a jednoduchým textom primeraným veku. – Používať bežné slová a frázy v každodenných situáciách. – Viesť krátky rozhovor, klásť otázky a primerane reagovať. – Orientovať sa v jednoduchých obrazových a písaných textoch. – Používať základné jazykové pravidlá v ústnej a písomnej komunikácii.
Medzipredmetové vzťahy	Človek a príroda – komponent <i>Organizmus</i> Maďarský jazyk a literatúra – tematický okruh <i>Príroda okolo nás</i>
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiak pochopí bežné pokyny učiteľa. – Žiak má mať osvojené základné výrazy. – S pomocou učiteľa ovláda gramatické kategórie najfrekventovanejších podstatných mien v rámci tematického okruhu. – S pomocou učiteľa ovláda zhodu prídavných mien s najfrekventovanejšími podstatnými menami. – Žiak vie odlišovať kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy, odlišovať písmená slovenskej a maďarskej abecedy, používať písmená slovenskej abecedy.
Prierezové gramotnosti	Vizuálna gramotnosť Mediálna gramotnosť Občianska gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť

Obsahový štandard

Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Vyjadriť názor: vybrať si z ponúkaných možností.</p> <p>Reagovať na príbeh: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči, vyjadriť porozumenie príbehu (aj neverbálne).</p> <p>Požiadanie a poskytnutie informácie: získať informácie, požiadať o pomoc alebo o radu, upozorniť, identifikovať niekoho alebo niečo.</p> <p>Oznámenie a vyjadrenie stanoviska: získať informácie a informovať druhých v rámci tematických okruhov.</p>	<p>Pojmové okruhy <i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom čase. <i>Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov:</i> farba (biela, žltá, červená, modrá, zelená, čierna, hnedá).</p> <p>Pojmy <i>Porozumenie významu pojmov:</i> veta, slovo, slabika, hláska, písmeno, tlačené písmeno, písané písmeno, veľké písmeno, malé písmeno, bodka, otáznik, výkričník, text, rozhovor, dialóg. <i>Jazykové a neverbálne prostriedky v ústnej komunikácii a interakcii, ktoré sú dôležité pre správne porozumenie a vyjadrenie v reči:</i> prízvuk, dôraz, tempo, rytmus, prestávka, melódia; oslovenia; mimika, gestá, pohľad očí, podávanie ruky, postoj, vzdialenosť s komunikujúcim v danej komunikačnej situácii, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.</p> <p>Zvuková stránka reči a pravopis Správna výslovnosť hlások slovenskej abecedy. Správna artikulácia slovenských foném. Odlišnosti a rovnosti vo výslovnosti medzi slovenskými a maďarskými hláskami.</p>	<p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v produkcii, interakcii a očný kontakt.</p> <p>Vybrané aspekty každodenného života žiaka (pravidlá v škole a triede, denný režim, činnosti vo voľnom čase a pod.).</p>	<p>Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, lesné a poľné zvieratá, sťahovavé vtáky, rastliny z okolia žiaka, ročné obdobia, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, starostlivosť o zvieratá, aktuálne počasie, činnosti v záhrade.</p>	<p>Súvislé a nesúvislé texty obsahovo zamerané na tematické okruhy <i>Texty spojené so školským prostredím:</i> pokyny v učebniciach a pracovných zošitoch, rozvrh hodín, pozvánky, jednoduché formuláre.</p> <p>Literárne texty Poézia pre deti od slovenských autorov. Autorské rozprávky od slovenských spisovateľov, jednoduché príbehy zo života detí. Rozprávkové príbehy o zvieratkách a rozprávkové dobrodružstvá od slovenských autorov.</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	<p>Morfológia Rod najfrekvencovanejších podstatných mien v rámci tematických okruhov. Zhoda prídavných mien s najfrekvencovanejšími podstatnými menami.</p> <p>Používanie prítomného a minulého času sloviess v rámci tematických okruhov.</p> <p>Syntax <i>Jednoduchá veta:</i> tvorenie jednoduchých viet – oznamovacie, opytovacie – s využitím osvojenej slovnej zásoby a vedomostí z maďarského jazyka.</p> <p>Tvorba viet na základe vetných modelov.</p> <p>Vetné modely <i>Pomenovanie osôb, zvierat a vecí:</i> všeobecný podmet – slovesno-menný prísudok. <i>Pomenovanie činností osôb, zvierat:</i> podmet – slovesný prísudok. <i>Pomenovanie činností vzťahujúcu sa na 1. a 2. gramatickú osobu:</i> podmet – slovesný prísudok. <i>Pomenovanie vlastností osôb, zvierat a vecí:</i> podmet – slovesno-menný prísudok.</p> <p>Tvorenie jednoduchej vety s priamym predmetom: podmet – prísudok – priamy predmet.</p>			

Výkonový štandard

Recepcia

Počúvanie s porozumením

Porozumieť významu vybraných pojmov, bežným príkazom, pokynom, pozdravom a zdvorilostným prejavom.

Porozumieť krátkej jednoduchej rozprávke, ktorá je bez neznámych slov.

Reagovať na príkazy a na povely, pochopiť reč učiteľa v transakčných rečových situáciách, porozumieť otázkam a pokynom učiteľa a spolužiakov, ktoré sa týkajú tematických okruhov.

Porozumieť krátkej jednoduchej rozprávke, ktorá je bez neznámych slov.

Čítanie s porozumením

Na základe vzorového prednesu a po príprave čítať so správnou výslovnosťou spoluhlásky h, ch, ľ, slabikotvorné spoluhlásky í, ř, samohlásky a, á, e, é, ä, ó, dvojhlásky ia, ie, iu, ô a hláskové skupiny.

Na základe vzorového prednesu a po príprave čítať so správnou výslovnosťou hláskové skupiny a slová, v ktorých nastáva spodobovanie.

Odpovedať na otázky súvisiace s prečítaným vecným alebo literárnym textom.

Vyhľadať v texte základné informácie na základe pomocných otázok.

Porozumieť písaným jednoduchým pokynom bez výskytu neznámych slov a konať podľa nich.

Produkcia

Ústny prejav

Aplikovať osvojené pravidlá potrebné na veľmi jednoduchú ústnu komunikáciu v slovenskom jazyku.

Dorozumieť sa na primeranej úrovni svojmu veku a schopnostiam.

Ústne vyjadriť svoje myšlienky v slovenskom jazyku v každodenných praktických situáciách na úrovni primeranej veku a schopnostiam.

Primerane reagovať verbálne a neverbálne počas dialógu.

Samostatne rozprávať na základe osvojených vetných modelov.

Písomný prejav

Rozlišovať a používať písmená slovenskej a maďarskej abecedy.

Používať interpunkčné znamienka známe z maďarského jazyka.

Interakcia

Ústna

Primerane používať jazykové a mimojazykové prostriedky v interakcii.

Nadviazať základnú konverzáciu s použitím najjednoduchších prejavov zdvorilosti.

Začať, rozvíjať a ukončiť jednoduchý rozhovor v danej komunikačnej situácii.

Neverbálne alebo jednoducho verbálne vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie textu, reagovať na známe slová, slovné spojenia, vety, otázky a frázy, ktoré sa vzťahujú na každodenné potreby alebo známe, osvojené témy.

Písomná

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvodná aktivita

Cieľ: naladenie sa na hodinu, na slovenskú výslovnosť, vzbudenie záujmu.

Metódy vyučovania jazykov: lingvomotorická metóda, audiovizuálna metóda, aktivizujúca metóda.

Vyučovacie metódy: vstupné motivačné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – uvedenie do vyučovacieho jazyka, rozcvička, uvoľnenie, otázky – odpovede.

Organizačná forma: frontálna.

Na úvod učiteľ privíta žiakov: „Dobrý deň!“ Učiteľ očakáva od žiakov spätnú odpoveď (Dobrý deň!).

Oznámi žiakom, čo budú robiť na hodine: „Na dnešnej hodine si prečítame rozprávku, potom budete pracovať na pracovnom liste a nakoniec sa aj zahráme.“

Motivácia

Rozprávanie o ročnom období – učiteľ sa pýta a žiaci odpovedajú:

Učiteľ: „Ktoré sú štyri ročné obdobia?“ Žiak: „Štyri ročné obdobia sú: jar, leto, jeseň, zima.“

Učiteľ: „Ktoré ročné obdobie je teraz?“ Žiak: „Teraz je jar.“

Učiteľ: „Ktoré sú jarné mesiace?“ Žiak: „Jarné mesiace sú: marec, apríl, máj.“

Učiteľ: „Aké počasie je vonku?“ Žiak: „Vonku je teplo. Svieti slnko. Občas prší.“

Učiteľ: „Aká je príroda?“ Žiak: „Príroda je zelená, farebná. Kvitnú kvety. Stromy pučia.“

Učiteľ: „Čo robia deti, keď je jar?“ Žiak: „Deti sa hrajú na dvore. Hrajú sa na schovávačku. Zbierajú kvety.“

Učiteľ: „Čo robia zvieratá na jar?“ Žiak: „Zobúdzajú sa zo zimného spánku.“

Učiteľ: „Správne. Viete, kto sa so zvieratkami zobúdzá každé ráno?“

Učiteľ nechá žiakov hádať...

Učiteľ povie: „Je to...“ – ukáže ilustráciu, obrázok slniečka.

Učiteľ pokračuje s vysvetlením: „Dnes si prečítame rozprávku o slniečku. Je to maľované čítanie, niektoré slová sú obrázky. Najprv sa pozrieme na tie obrázky.“

Poznámky

Každú hodinu treba začať motiváciou. K tomu sú vhodné uvoľňovacie cvičenia zamerané najmä na dýchanie a artikuláciu. Tieto aktivity nie sú dlhšie ako 5 minút.

Dychové, artikulačné a hlasové cvičenia učiteľ vyberá a prispôbuje k téme vyučovacej hodiny.

Motivácia na hodinách je kľúčová, pretože pomáha žiakom vytvoriť si kladný vzťah k jazyku a rozvíjať komunikačné zručnosti. Pri správnej motivácii sú žiaci aktívnejší počas hodiny.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Cieľ: osvojenie si slovnej zásoby, príprava na čítanie.

Metódy vyučovania jazykov: audiovizuálna metóda.

Vyučovacie metódy: expozičné metódy – metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov, demonštračné metódy.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – prezentácia dialógu alebo rozprávanie pre pasívnu recepciu, hlasné čítanie.

Organizačná forma: frontálna, kombinovaná.

Aktivity pred čítaním textu

Učiteľ prezentuje obrázky, ktoré sa nachádzajú v texte. Po jednom ich ukazuje žiakom. Každý obrázok pomenuje nahlas.

Učiteľ: „*Pozerajte sa. Tieto obrázky budú v texte. Toto je slniečko. Čo je to?*“

Žiaci: „*To je slniečko.*“

Učiteľ: „*To sú hory. Opakujte!*“

Žiaci: „*To sú hory.*“

Učiteľ: „*To je les. Opakujte!*“

Takto pokračuje a pritom obrázky pripevní na tabuľu.

Učiteľ vyzve žiaka, žiakov, aby prečítali slová: „*Jožko, prečítaj slová.*“

Žiak číta: „*slniečko • hory • les • margarétky • zvončeky • prvosienky • hlávky • chrobáčky • vtáčikom • strom • veвериčky • jazvec*“

Učiteľ nechá obrázky na tabuľi.

Aktivita

Učiteľ má pripravené karty so slovami. Úlohou žiakov bude vybrať si slovo a priložiť ho k správnej obrázku.

Učiteľ vysvetlí úlohu: „*Mám tu pripravené karty so slovami. Vaša úloha je vybrať jedno slovo, potom ho nahlas prečítať.*

Kartu so slovom treba priložiť k obrázku na tabuľi, ku ktorému patrí.“

Žiaci po jednom chodia k tabuľi a riešia danú úlohu.

Aktivita: vzorové čítanie

Učiteľ upozorní žiakov: „*Teraz vám prečítam rozprávku. Prosím, dávajte pozor. Nič nerobte, len sa pozerajte na mňa.*“

Učiteľ číta text prvýkrát.

Po prečítaní rozdá žiakom pripravené texty rozprávky.

Učiteľ hovorí žiakom: „*Teraz ešte raz prečítam rozprávku. Aj vy sa budete pozeráť na text. Počúvajte a sledujte očami, čo čítam.*“

Učiteľ prečíta text druhýkrát.

Poznámky

Učiteľ všetko vyslovuje bezchybnou spisovnou slovenčinou. Ak žiak slovo nesprávne prečítal, okamžite chybu opravuje. Požiada žiaka, aby slovo zopakoval.

Príloha č. 8

Slová na kartách sú v správnom tvare, ako sa budú používať pri čítaní.

Príloha č. 7

Učiteľ vzorovo prečíta text, žiaci len počúvajú a pozorujú učiteľa, jeho mimiku tváre. Pri druhom čítaní už žiaci pozorujú text.

Je dôležité, aby učiteľ čítal pomaly, zrozumiteľne, aby ho žiaci očami mohli sledovať.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Čítanie žiakmi

Učiteľ požiada žiakov, aby si rozprávku prečítali potichu: „Každý si prečíta rozprávku raz, potichu.“

Nasleduje hlasné čítanie. Učiteľ upozorní žiakov, že budú čítať po vetách: „Každý bude čítať jednu vetu.“

Učiteľ osloví žiaka, aby začal čítať: „Prosím, Jožko, začni čítať. Prečítaj najprv nadpis.“

Žiaci čítajú po vetách.

Kontrola pochopenia textu

Učiteľ dáva otázky žiakom na základe textu a v časovej následnosti. Povie žiakom:

„Budem vám dávať otázky. Odpovede hľadajte v texte. Zoberte si ceruzku a podčiarknite si odpovede.“

Učiteľ: „Čo má slniečko ráno, keď sa vyhupne nad hory?“

Žiak: „Slniečko má plno práce.“

Učiteľ: „Čím prebúdzajú zvieratká?“

Žiak: „Svojimi zlatými lúčmi.“

Učiteľ: „Ktoré kvietky sa vzpriamujú?“

Žiak: „Margarétky, zvončeky a prvosienky.“

Učiteľ: „Kto vylieza zo svojich úkrytov?“

Žiak: „Vyliezajú chrobáčky.“

Učiteľ: „Čo vítajú vtáčiky zvonivým hlasom?“

Žiak: „Vítajú nový deň.“

Učiteľ: „Čo si začínajú zháňať ráno zvieratká?“

Žiak: „Všetci si začínajú zháňať potravu.“

Učiteľ: „Kto ešte spí?“

Žiak: „Ešte lenivý jazvec spí.“

Cieľ: nácvik čítania a písania, počúvania s porozumením.

Metódy vyučovania jazykov: gramaticko-prekladová metóda, lingvomotorická metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – jazykové cvičenia, podľa typu učebnej látky.

Vyučovacie techniky: čiastočne riadené techniky – prenášanie informácií, dopĺňanie textu.

Organizačná forma: kombinovaná.

Poznámky

Tiché čítanie žiakov slúži ako príprava pred hlasným čítaním.

Učiteľ upozorňuje žiakov, aby prečítali aj nadpis rozprávky. Ak žiak zle prečíta slovo, učiteľ ho okamžite opravuje a poprosí ho, aby slovo ešte raz prečítal.

Príloha č. 9

Otázky k textu môže mať učiteľ pripravené ako prezentáciu a pomocou projektoru ho môže premietnuť na tabuľu. Otázky je potrebné formulovať tak, aby obsahovali slová z odpovede, aby boli jednoduché. Otázku učiteľ prečíta a nechá žiakom čas, aby si odpoveď našli v texte. Žiaci text dostanú na papieri, môžu si doň značiť odpovede, napríklad podčiarknutím.

Príloha č. 7

Učiteľ číta rozprávku pomalým tempom nahlas. Žiaci si na základe počutého zapisujú chýbajúce slová. Slová sú napísané aj pod textom. Text číta učiteľ dvakrát, aby si žiaci mohli dopísať všetky slová.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Aktivita

Na druhej strane pracovného listu majú vytlačený text rozprávky, ale s vynechanými obrázkami. Žiaci majú úlohu doplniť – napísať chýbajúce slová.

Učiteľ vysvetlí žiakom, ako budú pracovať:

„Otočte si papier. Na tejto strane je prepísaná rozprávka. Sú tu vynechané slová. Ja vám budem čítať rozprávku. Nebojte sa! Budem čítať pomaly. Vašou úlohou je dopísať slovo, ktoré na vynechanom mieste počujete.“

Cieľ: vedieť pracovať s textom, vyhľadávať kľúčové informácie v texte.

Metódy vyučovania jazykov: gramaticko-prekladová metóda, lingvomotorická metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – jazykové cvičenia, podľa typu učebnej látky.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – kontrola žiackych prác, otázky – odpovede, opakovanie formou testu.

Organizačné formy: skupinová práca, práca vo dvojiciach.

Aktivita vo dvojici – po prečítaní textu

Pracovný list k textu – Otvorme trezor! (Príloha č. 10)

Učiteľ vysvetlí žiakom, čo budú robiť: *„Budete pracovať vo dvojiciach, ako sedíte v laviciach. Dostali ste pracovný list. Je na ňom 6 otázok. Pri každej otázke sú odpovede. Vašou úlohou bude vybrať správnu odpoveď – čo je pravda. Pri každej odpovedi je číslo. Číslo podľa vašej odpovede napíšete dole do okienka pod otázkami. Keď budete hotoví, získate kód. Ak bude dobrý, otvoríte trezor a dostanete jednotku.“*

Učiteľ odštartuje aktivitu: *„Nech sa páči, môžete pracovať.“*

Cieľ: precvičovanie a utvrdzovanie slovnej zásoby a vetných modelov.

Metódy vyučovania jazykov: audiovizuálna, audiolingválna a lingvomotorická metóda, aktivizujúca metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – jazykové cvičenia, ústne opakovanie.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – zadanie úlohy, uvedenie do problematiky, riadený rozhovor; demonštrácia rolových hier.

Organizačné formy: frontálna, individuálna.

Poznámky

Žiaci po doplnení chýbajúcich slov si úlohu spoločne skontrolujú. Porovnávajú s textom na tabuli. Pri vysvetľovaní sa vždy treba uistiť, či žiaci pochopili zadanie.

Príloha č. 10

Na pripravenom pracovnom liste majú žiaci otázky k textu s možnosťami výberu správnej odpovede. Pri každej odpovedi je číslo. Žiaci číslo pri vybratej odpovedi zapíšu na vyznačené miesto. Ak žiaci označili správne odpovede, dostanú na konci 6-miestny kód. Učiteľ po dokončení prác jednotlivých dvojíc napíše správny kód na tabuľu. Dvojica, ktorá mala správny kód, môže otvoriť trezor (symbolicky) a dostane odmenu, napr. červený bod, jednotku a podobne.

Správny kód: 7 2 1 6 7 0

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Aktivita – didaktické hry – upevňovanie slovnej zásoby

1. Kto som? opis zvierat

Učiteľ vysvetlí úlohu: „Budem vám rozprávať o zvieratách, ale nepoviem, ktoré je to zviera. Podľa toho, čo hovorím, musíte uhádnuť, ktoré to bude. Rozumiete?“

Žiaci: „Áno.“

Učiteľ: „Výborne, tak počúvajte. Kto som?“

Príklady:

- „Som hnedý, spím v lese, mám rád med.“ (medveď)
- „Som malá, sivá, mám rada syr, bojím sa mačky.“ (myš)
- „Som smelý, bývam na dvore v búde, mám rád kosť, nemám rád mačky.“ (pes)
- „Som ružová a veľká, mám rada kukuricu a vždy som špinavá.“ (sviňa)
- „Som pestrofarebný. Ráno každého zobudím, lebo hlasno kikirikám.“ (kohút)
- „Mám perie, znášam vajíčka a mám rada zrná.“ (sliepka)
- „Som malá, mám dlhý chvost. Rada spím a lovím myši.“ (mačka)

2. Slovná reťaz – pridávame zvieratá

Učiteľ vysvetlí hru: „Predstavte si, že sme na dvore/v lese a vidíme tam zvieratá. Budeme hovoriť, ktoré zvieratá tam vidíte. Ja začnem. Potom pokračuje Jožko, ale musí povedať aj zvieratko, ktoré vidím ja. Rozumiete?“

Žiaci: „Áno.“

Učiteľ: „Výborne, tak začíname. Vidím mačku.“

Žiak: „Vidím mačku a sliepku.“

Ďalší žiak: „Vidím mačku, sliepku, kozu.“

Pokračuje sa, kým si žiaci pamätajú poradie.

3. Koľko vieš? – vo dvojici, napísať za 2 minúty, čo najviac slov na dané písmeno

Učiteľ vysvetlí priebeh aktivity: „Budete vo dvojiciach, ako sedíte v laviciach. Ja poviem nejaké písmeno a vašou úlohou bude napísať čo najviac slov, ktoré sa začínajú tým písmenom. Napríklad, ak poviem M, čo napíšete?“

Žiaci začnú vymenovávať slová na M. Takto učiteľ zistí, či žiaci pochopili úlohu.

Učiteľ: „Výborne. Dostane dve minúty. Písmeno bude P. Pozor odštartujem hodinky. Pripravte sa, pozor a štart. Môžete písať.“

Učiteľ písmeno napíše aj na tabuľu.

Poznámky

Cieľom hry je, aby žiak rozpoznal zviera na základe jednoduchého opisu.

Učiteľ opisuje zviera bez toho, aby ho pomenoval. Používa výrazy, ktoré žiaci poznajú, aby sa do hry mohli zapojiť čo najrýchlejšie.

Je to veľmi dobrá aktivita na precvičovanie akuzatívu.

Cieľom aktivity je precvičovanie slovnej zásoby podľa začiatočného písmena.

Variácia hry: ústna – žiaci si posadajú do kruhu a budú si hádzať loptičku. Kto chytí loptu, musí povedať slovo na dané písmeno. Kto nevie, vypadáva z hry.

Odporúčaný postup

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Poznámky

Zhrnutie hodiny/Sebahodnotenie

Cieľ: Ohodnotiť svoju prácu a aj hodinu, vyjadrenie vlastných pocitov.

Metódy vyučovania jazykov: komunikatívna metóda.

Vyučovacie metódy: fixačné metódy – metódy precvičovania a zdokonaľovania zručností.

Vyučovacie techniky: riadené techniky – riadený rozhovor, otázka – odpoveď.

Organizačné formy: frontálna, individuálna.

Učiteľ zhrnie hodinu formou otázok, napríklad:

„Čo sme dnes robili na hodine?“ „Čo sme sa naučili spievať?“ „Čo sme písali/čítali?“ „Kto bol dnes šikovný?“ „Páčila sa ti rozprávka?“

„Ako si sa cítil na hodine?“

Učiteľ na konci hodiny zadá domácu úlohu: „Na domácu úlohu prečítate rozprávku nahlas dvakrát.“

O slniečku

Sotva sa ráno vyhupne nad , hneď má plno práce. „Vstávajte, lenivci,“ prebúda svojimi zlatými lúčmi zvieratká v a zatrblieta sa na lúke v rannej rose.

Biele , modré , žlté a všetky ostatné kvietky sa vzpriamujú a nastavujú hrejivým lúčom svoje .

 vyliezajú zo svojich úkrytov a možno trochu závidia spevákikom, ktoré voľne poletujú zo stromu na a zvonivým spevom vítajú nový deň.

I v je hneď plno ruchu. Už sú hore zajace, srnky, , diviaky i malé myšky a všetci si začínajú zháňať potravu. Iba lenivý ešte spí, ale s tým sa nezdržuje. Však jazveca hlad tiež prebudí a vylezie zo svojej nory.

Úloha

Doplň chýbajúce slová na základe počutého textu.

O slniečku

Sotva sa _____ ráno vyhupne nad _____, hneď má plno práce.

„Vstávajte, lenivci,“ prebúdzajú svojimi zlatými lúčmi zvieratká v _____ a zatrblieta sa na lúke v rannej rose.

Biele _____, modré _____, žlté _____ a všetky ostatné kvietky sa vzpriamujú a nastavujú hrejivým lúčom svojej _____.

_____ vyliezajú zo svojich úkrytov a možno trochu závidia _____ speváčikom, ktoré voľne poletujú zo stromu na _____ a zvonivým spevom vítajú nový deň.

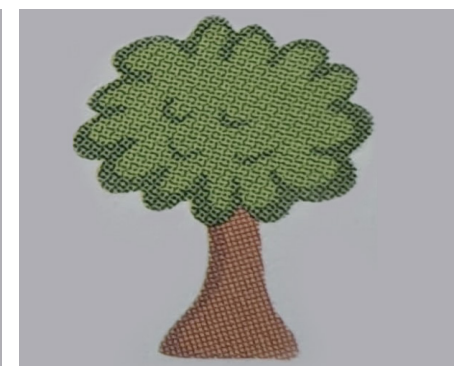
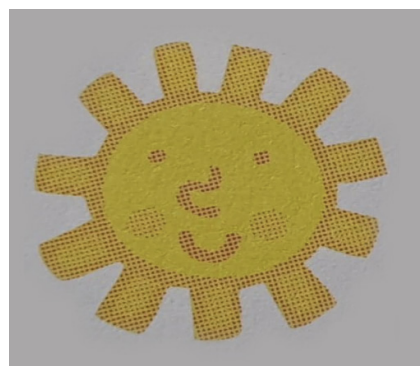
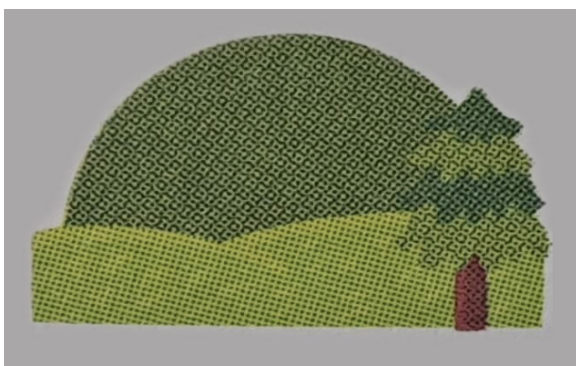
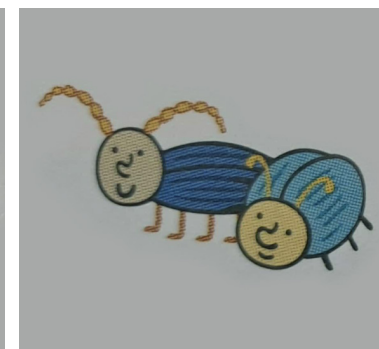
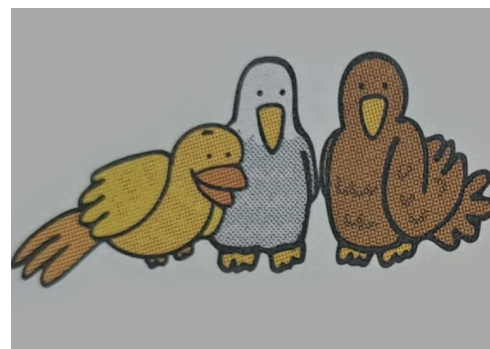
I v _____ je hneď plno ruchu. Už sú hore zajace, srnky, _____, diviaky i malé myšky a všetci si začínajú zháňať potravu. Iba lenivý _____ ešte spí, ale s tým sa _____ nezdržuje.

Však jazveca hlad tiež prebudí a vylezie zo svojej nory.

(slniečko • hory • lese • margarétky • zvončeky • prvosienky • hlávky • chrobáčky • vtáčikom • strom • veveričky • jazvec)

Príloha č. 8 k metodickému listu

ML č. 2 – 3. ročník

slniečko

hory

lese

margarátky

zvončeky

prvosienky

hlávky

vtáčikom

strom

veveričky

jazvec

chrobáčky

Kontrola pochopenia textu – otázky

Čo má slniečko ráno, keď sa vyhupne nad hory?

Čím prebúdzajú zvieratká?

Ktoré kvietky sa vzpriamujú?

Kto vylieza zo svojich úkrytov?

Čo vítajú vtáčiky zvonivým hlasom?

Čo si začínajú zháňať ráno zvieratká?

Kto ešte spí?

Pracovní list: Otvorme trezor!

Úloha – Vyber správnu odpoveď.

1. Kam sa slnko vyhupne ráno?

- a) nad les 5
- b) nad lúku 7
- c) nad dom 1

2. V čom sa zatrblieta slnko?

- a) v rannej rose 2
- b) v nových šatách 4
- c) v oblakoch 0

3. Kto vylieza z úkrytov?

- a) vtáčiky 5
- b) zajace 9
- c) chrobáky 1

4. Čo vítajú vtáčiky zvonivým hlasom?

- a) suseda 2
- b) medveďa 4
- c) nový deň 6

5. Kto je lenivý?

- a) jazvec 7
- b) medveď 8
- c) veverička 9

6. Čo prebudí jazveca?

- a) dážď 5
- b) slnko 2
- c) hlad 0

1.	2.	3.	4.	5.	6.
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Metodický list č. 1 – 4. a 5. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	Zvieratá žijúce v lese, ochrana životného prostredia – práca s textom
Časová dotácia	blokové vyučovanie – 90 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	<i>Ako si zvieratká v lese poriadok robili</i> – audionahrávka (dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=DLPQgewKof4/ [cit. 11-08-2025]) M. Jaroš: <i>Každý má rád zvieratká</i> – videoklip (dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=448isX-1o_8 [cit. 03-08-2025]) Tabuľa, projektor, obrázky zvierat, pracovný list, kľbko vlny, počítač, tablet, farebné ceruzky.
Ciele pre 2. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Prejavovať záujem o učenie sa slovenského jazyka. – Porozumieť hovoreným a písaným textom primeraným veku, jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka. – Komunikovať primerane veku a schopnostiam v známych tematických oblastiach. – Vyjadrovať vlastné myšlienky a názory ústne aj písomne v rôznych komunikačných situáciách. – Tvorivo formulovať jednoduché ústne a písomné prejavy na známe témy.
Medzipredmetové vzťahy	Maďarský jazyk a literatúra – príroda, ohrozenie a ochrana životného prostredia Človek a príroda – ekosystém, zem, látky; informatika, hudobná výchova, výtvarná výchova
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiak pochopí bežné pokyny učiteľa, má osvojené základné výrazy – činnosti na hodine (čítam, píšem, hlásim sa, poviem, kreslím, odpovedám a pod.) – Pochopí krátky ústny prejav a rečový zámer komunikačného partnera v bežných komunikačných situáciách. – Zachytiť kľúčové informácie z počutého prejavu a usporiadať ich podľa významu.
Prierezové gramotnosti	Digitálna gramotnosť Environmentálna gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	<p>Pojmové okruhy <i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom a minulom čase. <i>Vyjadrenie priestorových vzťahov:</i> smer, miesto, poloha, diaľka, vzdialenosť, predložkové väzby, príslovky miesta. <i>Využívanie osvojených jazykových a neverbálnych prostriedkov v komunikácii:</i> slovná zásoba, gramatické tvary slov, vetná stavba, výslovnosť, gestikulácia, mimika. Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok alebo osnovy.</p> <p>Syntax Vety podľa zámeru hovoriaceho, tvorenie jednoduchých viet podľa obsahu, správna intonácia viet a pravopis, kladné a záporné vety. Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet s použitím osvojenej slovnej zásoby v rámci tematických okruhov.</p> <p>Zvuková stránka reči a pravopis Slovenská abeceda. Písanie interpunkčných znamienok za oznamovacími, opytovacími, rozkazovacími, želacími a zvolacími vetami.</p>	<p>Vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.</p> <p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v interakcii a produkcii: kývnutie hlavou na vyjadrenie súhlasu alebo nesúhlasu, ukazovanie na predmety, osoby alebo smery s cieľom upresniť význam; mimika na vyjadrenie emócií, postojev alebo reakcií.</p>	<p>Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, poľné a lesné zvieratá, zvieratá v zoo, život v lese, na lúčkach, poliach; rastliny, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, ochrana životného prostredia, počasie.</p>	<p>Jednoduchý náučný text s vizuálnou podporou</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	<p>Morfológia</p> <p><i>Podstatné mená:</i> rod a číslo najfrekvencovanejších podstatných mien osvojených a používaných v rámci tematických okruhov.</p> <p><i>Predložky:</i> vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek a ich vhodné používanie.</p> <p><i>Prídavné mená:</i> praktické používanie zhody prídavných mien s podstatnými menami.</p>			
Výkonový štandard				
Recepcia				
<p>Počúvanie s porozumením</p> <p>Porozumieť jednoduchým otázkam, frázam a inštrukciám týkajúcim sa známych tém a každodenných situácií.</p> <p>Identifikovať kľúčové informácie v ústnom prejave, ktorý sa obsahovo viaže na známe témy a slovnú zásobu.</p> <p>Primerane reagovať na jednoduchý prehovor hovoriaceho.</p> <p>Pochopiť hlavnú myšlienku a dej z počutého textu predneseného pomaly a zreteľne.</p>		<p>Čítanie s porozumením</p> <p>Pracovať s prekladovými slovníkmi a príručkami.</p> <p>Klásať a odpovedať na jednoduché otázky k obsahu prečítaného textu.</p>		

Výkonový štandard

Produkcia

Ústny prejav

Adekvátne reagovať na bežné príkazy a pokyny.

Primerane svojej jazykovej úrovni a veku použiť vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta v danej komunikačnej situácii.

Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor na určitú tému.

Na základe osnovy alebo otázok vytvorí kratší súvislý text na známu tému s využitím osvojenej slovnej zásoby.

Usporiadať výpoveď podľa časovej postupnosti.

Po príprave reprodukovať obsah kratšieho vecného alebo literárneho textu primeraného veku.

Po príprave zahrať situačné hry a jednoduchý známy literárny text.

Vyjadriť svoje pocity, myšlienky, zážitky z počúvaného i čítaného textu a z ilustrácií.

Zoštylizovať jednoduché vety a vetné konštrukcie podľa modelov.

Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky v ústnom prejave.

Písomný prejav

Rozlíšiť kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy.

Podľa vzoru tvorí kratšie písomné útvary, texty osobného charakteru, vyplní jednoduché formuláre.

Uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.

Interakcia

Ústna

Odpovedať jednoduchými vetami na bežné otázky a pokyny, ktoré sa týkajú každodenných situácií a osobnej skúsenosti.

Začať, rozvíjať a ukončiť jednoduchý rozhovor v jednoduchých komunikačných situáciách s využitím bežných zdvorilostných výrazov.

Sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu.

Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky pri komunikácii.

Písomná

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvodná aktivita

Cieľ aktivity: uvedenie žiakov do slovenského jazyka, motivácia, rozvíjanie intenzívnej koncentrácie.

Metódy: komunikatívna metóda, metóda otázok a odpovedí, riadený rozhovor, audiovizuálna metóda, aktivizujúca metóda – didaktická hra, demonštračná metóda.

Techniky: práca so zvukovou nahrávkou, otázky – odpovede, práca s obrázkami, zadanie úlohy, uvedenie do problematiky a sústredenie pozornosti.

Organizačné formy: individuálna práca, frontálne vyučovanie.

Na začiatku vyučovacej hodiny sa odporúča aplikovať vhodné cvičenia na uvedenie žiakov do slovenského jazyka. Učiteľ zaraďuje do úvodnej časti hodiny spev, jazykovú hru, riekanky, básničku, prípadne vedie so žiakmi jednoduchý rozhovor.

Ďalšie úvodné aktivity slúžia na to, aby žiaci po ich realizácii vedeli predpokladať tému vyučovacej hodiny. S cieľom motivácie a vzbudenia záujmu žiakov pedagóg podľa vlastného zváženia zaraďuje niekoľko didaktických hier v úvodnej časti hodiny.

Námety na aktivity

Kto som? Na chrbát žiaka pripevní obrázok zvieratka a jeho úlohou je zistiť, čím je. Stojí v strede kruhu a spolužiaci ho opisujú, ako vyzerá, kde žije, čím sa živí a pod. Žiak stojaci v strede kruhu môže klásť doplňujúce otázky. Na základe poskytnutých informácií musí uhádnuť, čím je. Učiteľ len koordinuje priebeh hry.

Ku komu patrim? Žiaci majú na chrbtoch pripevnené obrázky alebo pomenovania zvierat. Ich úlohou je bez slov nájsť tých, s ktorými tvoria jednu rodinu. Pri tejto aktivite sú odkázaní všetci na pomoc ostatných, nakoľko nikto nevie, čo má pripevnené na chrbte.

Býk, krava, teľiatko

Baran, ovca, jahňa

Gunár, hus, húsatko

Kocúr, mačka, mačiatko

Cap, koza, kozliatko

Káčer, kačka, káčatko

Pes, sučka, šteniatko

Kohút, sliepka, kuriatko

Kôň, kobyľa, žriebätko

Krok vpred

Učiteľ rozdá žiakom na papierikoch slová, ktoré sa vyskytujú v texte piesne od M. Jaroša *Každý má rád zvieratká* (videoklip). Po spustení skladby je úlohou žiakov urobiť krok dopredu a nazad, akonáhle započujú slovo uvedené na svojom papieriku. Nakoľko bude vyučovacia jednotka zameraná na počúvanie s porozumením, táto aktivita prispieva k zvýšeniu koncentrácie žiakov na počutý text.

Pojmy na papierikoch pre žiakov: koza, prasiatko, myš, lienka, slimák, slon, žaba, kamzík

Po úvodných aktivitách učiteľ zisťuje názor žiakov na otázku: *Akou témou sa budeme dnes zaoberať?* Žiaci musia predpovedať tematiku vyučovacej hodiny. Následne vyučujúci oznámi cieľ vyučovacej hodiny žiakom a rozdá im PL.

Poznámky

Na hodine sa už nevyužívajú ilustrácie zvierat, ale obrázky z reálneho života.

Motivačné metódy

Riadený rozhovor

Didaktická hra

Pracovný list – (PL) – príloha metodického listu

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Aktivita počúvanie

Cieľ aktivity: počúvanie s porozumením.

Metódy: komunikatívna metóda, audiovizuálna metóda, pojmová mapa, metóda otázok a odpovedí, demonštračná metóda, slovné metódy, aktivizujúce metódy – dramatizácia, diskusná metóda.

Techniky: práca s obrázkami, pasívna recepcia, práca s pracovným listom, otázky – odpovede, rozprávanie príbehu na základe kľúčových slov, rolová hra.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v skupinách, frontálne vyučovanie.

Fáza pred počúvaním textu

Učiteľ kladie žiakom otázky na opakovanie tematického celku : *Aké zvieratká poznáš? Ako ich delíme? Čo o nich vieš?* (úloha č. 1 v PL). Žiaci odpovedajú na otázky a priebežne svoje odpovede zaznamenávajú do pracovného listu.

Následne sa učiteľ pýta: *Aké zvieratá sú na obrázkoch? Kde žijú? Čím sa živia?* Žiaci odpovedajú celými vetami (úloha č. 2 v PL)

Fáza počúvania

Žiaci majú za úlohu vypočuť si text nahrávky *Ako si zvieratká v lese poriadok robili* a majú sa zamerať na pochopenie podstaty textu.

Pri prvom počúvaní si zapisujú slová, ktoré boli pre ne neznáme, následne majú slová vysvetliť, preložiť pomocou rôznych druhov slovníkov.

Potom učiteľ kladie kontrolné otázky zamerané na globálne porozumenie textu: *Kde sa odohráva príbeh? Čo si všimli zvieratká v lese? Čo chceli urobiť zvieratká, keď uvideli neporiadok v lese? Opustili zvieratká les plný nečistôt? Aké smeti nechali ľudia v lese?*

Učiteľ podnecuje žiakov, aby odpovedali celými jednoduchými vetami, nie iba jedným slovom. Žiaci si vypočujú text druhýkrát.

Fáza po druhom počúvaní – úlohy na skontrolovanie porozumenie textu, zosumarizovanie vypočutého. Žiaci individuálne vyplňajú úlohy v pracovnom liste (úlohy č. 3 – 8) v časovom rozpätí 15 minút. V prípade jazykovo menej zdatnej skupiny môže učiteľ čas vyplňania úloh predĺžiť podľa potreby. Po vypršaní časového limitu určeného na riešenie zadaní, pod vedením učiteľa si žiaci spoločne skontrolujú správnosť odpovedí.

V tejto časti PL sa nachádzajú otázky s jedinečným označením: ❖ Tieto úlohy zaraďuje pedagóg podľa vlastného uváženia.

Úloha **Zorad' zvieratá podľa abecedy** môže byť súčasťou PL, ak už žiaci ovládajú slovenskú abecedu.

Úloha **Urob pojmovú mapu kľúčových slov z nahrávky** vyžaduje zručnosť žiakov v práci s pojmovými mapami, hlavne, ak danú úlohu majú riešiť samostatne, prípadne vo dvojiciach.

Pri tvorení pojmovej mapy celou skupinou žiakov je nevyhnutné kladenie pomocných otázok učiteľa k textu, aby boli zaznamenané všetky kľúčové slová.

Poznámky

Učiteľ kladie žiakom otázky s cieľom aktivizácie žiakov v rámci tematického celku a opakovania už nadobudnutých poznatkov z nižších ročníkov.

Úloha č. 1 môže byť realizovaná aj individuálne bez riadeného rozhovoru, prípadne práca vo dvojici. Následne až po vyplnení pojmovej mapy učiteľ kladie otázky žiakom.

Úlohy žiaci dostanú aj na pracovnom liste. PL si učiteľ upraví podľa jazykovej zdatnosti žiakov a ročníka, v ktorom plánuje aplikovať tento námet.

Výber slov/počet slov v komunikácii je ovplyvnený jazykovou zdatnosťou skupiny. V interakcii k tejto skutočnosti pedagóg volí nielen vyučovaciu metódu, ale rozhodne aj o organizačnej forme – samostatná práca žiakov, práca vo dvojiciach, frontálna alebo kombinovaná forma.

❖ Úlohy označené týmto znakom odporúčame aplikovať v 5. ročníku, prípadne v triedach, kde sú jazykovo zdatnejší žiaci.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Úloha **Vytvor tri otázky k textu, ktorý si si vypočul v nahrávke** môže byť zaradená v ktoromkoľvek ročníku, náročnosť otázky vytvorenej žiakom je ovplyvnená vekom alebo jazykovou úrovňou. Učiteľ sa pýta na interpunkčné znamienko na konci viet (otáznik). V tejto súvislosti môže pedagóg prácu s textom prepojiť s učivom gramatiky – opakovanie učiva o interpunkčných znamienkach a delení viet podľa obsahu.

Kladie otázky typu: *Aké interpunkčné znamienka poznáte? Čo píšeme na konci oznamovacej vety? Ako delíme vety podľa obsahu? Na konci ktorých viet je výkričník? Povedz jednu želaciu vetu.*

Námety úloh po práci s textom

V ďalšej časti PL sa nachádza niekoľko námetov, ktoré môže vyučujúci aplikovať na hodine:

Úlohu č. 11 **Nakresli zvieratko, ktoré poradilo zvieratkám, kde treba odniesť smeti z lesa** odporúčame realizovať vo 4. ročníku.

Úloha č. 10 je zameraná na spätnú väzbu dvoma možnými spôsobmi – **hranie rolí a dramatizácia** textu alebo **prerozprávanie príbehu** bez dramatizácie. Jeden zo žiakov má v ruke kľbko vlny, povie prvú vetu, hodí kľbko spolužiakovi tak, že začiatok bavlneného kľbka nepustí. Žiak, ktorému bolo hodené kľbko, pridáva ďalšiu vetu z príbehu a opätovne hodí kľbko vlny ďalšiemu spolužiakovi, ale zároveň vlnu nepustí. Postupne sa príbeh rozvíja a v strede kruhu je pavučina tvorená z kľbka vlny. V prípade potreby je možné pri prerozprávaní príbehu využívať i pojmovú mapu, ktorú žiaci tvorili v priebehu hodiny.

Prerozprávanie príbehu na základe kľúčových slov uvedených v pojmovej mape pomocou kľbka vlny realizujeme nasledovne:

Žiaci sa postavia do kruhu, jeden zo žiakov dostane do ruky kľbko a začne rozprávať príbeh, pričom využije jedno z kľúčových slov v pojmovej mape. Následne hodí kľbko vlny ďalšiemu spolužiakovi stojacemu v kruhu tak, že koniec vlny nepustí. Žiak, ktorému bolo hodené kľbko, zopakuje predchádzajúcu myšlienku a pridá novú vetu s využitím ďalšieho kľúčového pojmu a hodí kľbko nasledujúcemu spolužiakovi tak, že taktiež bude v ruke držať vlnu. Postupne žiaci takto rozvíjajú príbeh a v strede kruhu sa vytvára spleť pavučiny. Túto verziu aplikujeme v prípade, ak žiaci nie sú natoľko jazykovo vyspelí a ako pomôcku potrebujú kľúčové slová k reprodukcii.

Úlohy č. 11 a 12 sú zamerané na kritické myslenie, vyjadrovanie vlastného názoru žiakov a riešenie globálnych problémov v spoločnosti primerane veku a jazykovej zdatnosti žiakov.

V PL sa nachádzajú úlohy s jedinečným označením, ktoré vyžadujú IKT zručnosť žiakov. Dané úlohy môžu žiaci riešiť v skupinách, vo dvojiciach alebo individuálne, resp. formou domácej úlohy.

Poznámky

Úlohu č. 11 môže pedagóg využiť aj ako úlohu s cieľom **diferenciácie** na hodine, napr. zadať ju žiakovi s poruchami učenia alebo koncentrácie, keď po náročnejšej fáze hodiny – počúvanie s porozumením a práca s PL – je žiaduce aplikovanie odychovej aktivity pre žiaka, aby sa opätovne vedel aktívne zapojiť do vyučovacieho procesu.

K riešeniu úloh s jedinečným označením je potrebný tablet, počítač a internetové pripojenie.

Odporúčany postup

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Záverečná časť hodiny

Ciel aktivity: získanie spätnej väzby, motivácia.

Metódy: hodnotenie/sebahodnotenie, metóda otázok a odpovedí, metóda Palec hore, Pizza, Cinquain.

Techniky: hodnotiace aktivity – vyjadrenie postoja a názoru, otázky a odpovede.

Organizačné formy: individuálna práca, skupinová práca.

V závere hodiny učiteľ zvolí niektorú aktivitu zameranú na autonómne hodnotenie, aby získal spätnú väzbu od žiakov. Pri hodnotení vyučovacej jednotky najskôr hodnotia žiaci hodinu i svoj výkon. Až po žiackom hodnotení hodnotí hodinu a prácu žiakov vyučujúci, aby ich neovplyvnil svojím stanoviskom.

Aktivity na autonómne hodnotenie

Palec hore

Táto spätnoväzbová technika umožní učiteľovi rýchlo zistiť, ako sa jednotliví žiaci cítili pri práci na hodine. Palec zdvihnutý hore znamená, že sa žiak cítil na hodine výborne a práca sa mu darila. Palec dole znamená, že sa cítil zle a práca na hodine nebola vyhovujúca. Palec vodorovne znamená uspokojivý pocit z práce, niektoré úlohy zvládol úspešne, ale vyskytli sa i také úlohy, s ktorými si nevedel sám poradiť.

Pizza

Učiteľ pripraví rôznofarebné výseky z kruhu, ktoré symbolizujú kúsky pizze. Výseky rozdelíme podľa farieb do troch škatúl s nadpismi: „Pozitívne“, „Neutrálne“, „Negatívne“.

Medzi pozitívne farby môžeme zaradiť: žltú, oranžovú, červenú, ružovú. Negatívne pocity môžu reprezentovať farby čierna, sivá, hnedá, biela, neutrálne farby sú zelená a modrá a ich rôzne odtiene. Každý žiak si vyberie farbu podľa toho, ako sa v skupine cítil a skupina vytvorí spoločnú pizzu. Podľa farebnej škály učiteľ rýchlo zistí, ako sa jednotlivým žiakom pracovalo na hodine a ako sa im darilo.

Cinquain

Na sebahodnotenie žiakov sa môže použiť modifikovaná forma cinquainu. Podstatou cinquainu je naučiť žiakov zhrnúť informácie, alebo zachytiť myšlienky, pocity do niekoľkých slov.

Štruktúra cinquainu je nasledovná:

1. riadok: Názov – jednoslovné pomenovanie témy (zvyčajne podstatné meno).
2. riadok: Charakteristika – dvojslovný opis témy (dve prídavné mená).
3. riadok: Akcia – trojslovné vyjadrenie deja, činnosti (tri slovesá v neurčitku).
4. riadok: Pocity – štvorslovné vyjadrenie pocitu, emocionálneho vzťahu k téme (veta).
5. riadok: Podstata javu – jednoslovné synonymum vyjadrujúce podstatu.

Poznámky

Učiteľ strieda rôzne aktivity zamerané na hodnotenie vyučovacej jednotky. Postupne okrem mapovania pocitu žiakov na hodine – ako sa cítili – učiteľ vedie žiakov k hodnoteniu vlastnej práce na hodine – aktivita, úspešnosť v riešení úloh, miera spolupráce s ostatnými a pod.

Odporúčaný postup

Záverečná časť vyučovacej jednotky

V prípade autonómneho hodnotenia upravíme štruktúru cinquainu nasledovne:

1. riadok: Názov – meno žiaka
2. riadok: Charakteristika – aký som bol počas práce na hodine
3. riadok: Akcia – čo som robil
4. riadok: Pocit – aký som mal pocit z práce
5. riadok: Podstata javu – k čomu (ku komu) by som sa prirovnal

Cinquain:

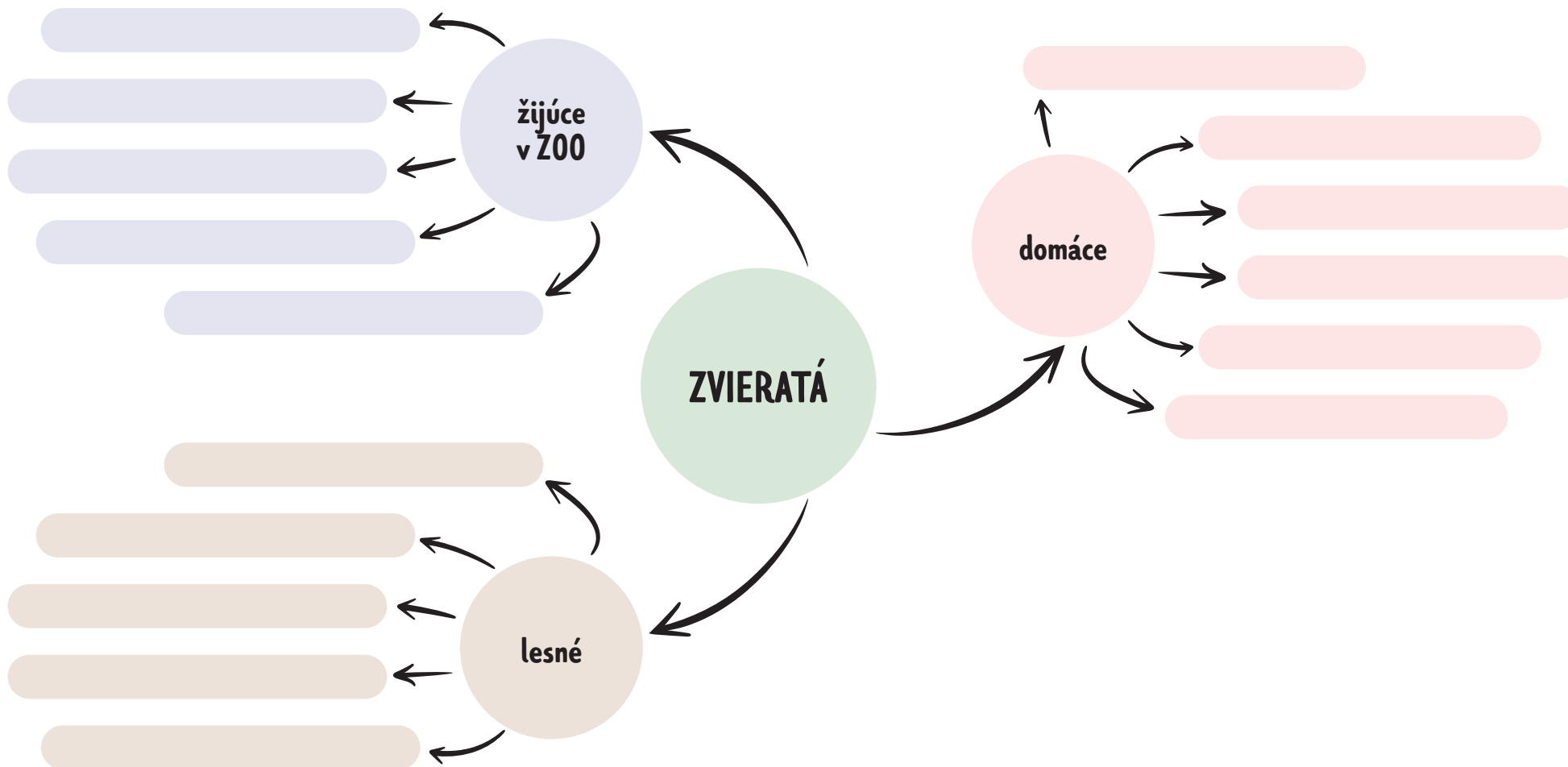
Poznámky

Ukážka vyplneného žiackeho hodnotenia:

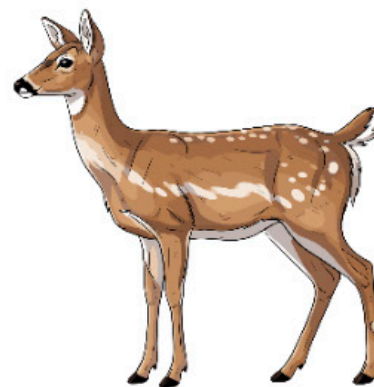
Peter
usilovný zhovorčivý
strihal písal čítal
hodina sa mi páčila
včelička

Úlohy pred počúvaním

1. Aké zvieratká poznáš? Ako ich delíme a čo o nich vieš? Svoje vedomosti spracuj vo forme pojmovej mapy.

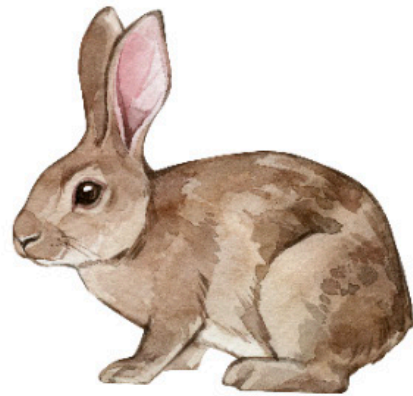
2. Pomenuj zvieratká na obrázkoch. Kde žijú tieto zvieratká? Čím sa živia?

Zdroj obrázkov: program Canva (24. 11. 2025)

Úlohy po počúvaní

3. Zakrúžkuj, ktoré zvieratká žili v lese.

Zdroj obrázkov: program Canva (24. 11. 2025)

4. Zakrúžkuj, čo uvideli zvieratká, keď sa ráno zobudili.

- a) huby b) veľký neporiadok c) ľudí d) deti

5. Ako cvičili zvieratká? Spoj zvieratko s činnosťou, ktorú robilo.

Zorad' zvieratá podľa abecedy –
myška, vlk, zajac, jeleň, ježko, sova, líška.

6. Ktorá veta je pravdivá na základe textu nahrávky? Zakrúžkuj správnu odpoveď.

- Zvieratká žili na dvore. Áno – Nie
Zvieratká zanesli smeti do zberu. Áno – Nie
Zvieratká vysypali smeti do jazera. Áno – Nie

7. Napíš celou vetou, čo dostali zvieratká od uja horára ako odmenu za šikovnosť.

8. Podčiarkni, čo všetko našli zvieratká v lese.

staré noviny

fľaše

televízor

plechovky

konzervy

knihy

❖ Urobte v skupinách pojmovú mapu kľúčových slov z nahrávky.

❖ Vytvor tri otázky k textu, ktorý si si vypočul/-a v nahrávke.

Úlohy po práci s textom

9. Nakresli zvieratko, ktoré poradilo ostatným zvieratkám, kde treba odniesť smeti z lesa.

10. Rozdeľte si úlohy a po príprave zahrajte tento príbeh.

❖ Na základe pojmovej mapy spoločne prerozprávajte príbeh pomocou kľbka vlny.

11. V skupinách sa porozprávajte o tom, ako vieme chrániť našu prírodu. Je potrebné prírodu chrániť a prečo? Svoje nápady a stanoviská predstavte iným skupinám.

12. Využi svoje vedomosti o triedení odpadu a uveď, do ktorého kontajnera by si umiestnil/-a smeti z lesa. Pomôž si obrázkom.

❖ Vysvetli, čo znamená nasledovné logo.

❖ **Bádatel'ská úloha:**
Vyhľadaj na internete *Svetový deň recyklácie* a navrhni plagát k tejto udalosti.

Text nahrávky

Ako si zvieratká v lese poriadok robili

Za potokom rástol hustý les. V tom lese žili zvieratká. Medved', jeleň, srnka, diviak, vlk, líška, zajac, myška, ježko, veverička a sova s veľkými hnedými očami. Jedného dňa, keď sa zvieratká zobudili, uvideli v lese veľký neporiadok. Boli tu ľudia na hubách, a toto všetko tu zanechali. Rozhádzané fľaše, plechovky, konzervy aj papierové noviny. Tak sa zvieratká rozhodli, že v takomto smetisku žiť veru nemôžu a chceli odísť do iného lesa. Zbalili si batôžky a stretli sa na čistinke za lesom. Rozlúčili sa a už-už sa každé vybralo iným smerom, keď tu zahúkala múdra sova. Zvieratká, a to len tak opustíme náš domov? Veď sme sa tu narodili a vyrástli, kadečo zažili. Čo keby sme si svoj les upratali, aby sme všetkým ukázali, aké sme šikovné. Zvieratká súhlasili a išli sa na to vyspať.

Na druhý deň ráno, keď zvieratká vstali, najprv sa rozcvičili, aby vládali všetok ten neporiadok pozbierať. Medved' začal posilňovať, ruky hore, dole, pred seba a od seba naťahovať. Jeleň so srnkou pomaly kráčali a kolená vysoko dvíhali. Diviak ten sa predklonil a rypákom v zemi ryl. Vlk aj s líškou tancovali, ruky si do boka dali, do kruhu sa otáčali. Zajac sem-tam pobehoval, vľavo, vpravo uškami kýval. Myška sa na zemi natiahla, hlavičku dozadu vytiahla. Ježko sa dole briežkom kotúľal a potom hore sa pregúľal. Veverička z konára na konár skákala, chvostíkom sem a tam mávala. A sova na strome sedela, hlavičkou dokola točila, veľkými očami gúľala. Potom si zvieratká rozdelili úlohy a začali upratovať les. Medzitým jeleň veľkú káru doniesol a na ňu všetky odpadky zvieratká nosili. Plastové fľaše, plechovky, konzervy aj papierové noviny zbierali, až celý voz odpadkami naplnili.

A čo teraz s tým urobíme? A sova opäť poradila zvieratkám. Zanesieme do zberu a za peniažky si pôjdeme nakúpiť dobrôtky a sladké odmeny. Tak jeleňa do voza zapriahli, malé zvieratká si na voz nasadli, diviak s medveďom pomáhali tlačiť zozadu, srnka z jednej strany voza a vlk z druhej strany voza. Sova nad nimi lietala a zvieratkám cestu ukazovala.

Zvieratká zanesli odpadky do zberu a kúpili si každé pre seba odmenu. A navyše, každé zvieratko dostalo od uja horára medailu za šikovnosť.

A odvtedy už majú zvieratká v lese poriadok.

Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=DLPQgewKof4/> [cit. 11-08-2025]

Metodický list č. 2 – 4. a 5. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	<i>Obrazy zo života detí a prírody: krátke básnické a prozaické diela zo súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež</i>
Časová dotácia	blokové vyučovanie – 90 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Audionahrávka – Arabela (dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=w5JyKboxEmU) [cit. 15-09-2025] Tabuľa, projektor, pracovný list, počítač, tablety, plášť, prsteň, obrázky (zemeguľa, hrášok, princezná)
Ciele pre 2. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Prejavovať záujem o učenie sa slovenského jazyka. – Porozumieť hovoreným a písaným textom primeraným veku, jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka. – Komunikovať primerane veku a schopnostiam v známych tematických oblastiach. – Vyjadrovať vlastné myšlienky a názory ústne aj písomne v rôznych komunikačných situáciách. – Tvorivo formulovať jednoduché ústne a písomné prejavy na známe témy.
Medzipredmetové vzťahy	Jazyk a komunikácia: maďarský jazyk a literatúra – literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry Umenie a kultúra: hudobná výchova; informatika
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Žiak pochopí bežné pokyny učiteľa, má osvojené základné výrazy – činnosti na hodine (čítam, píšem, hlásim sa, poviem, kreslím, odpovedám a pod.) – Pochopí krátky ústny prejav a rečový zámer komunikačného partnera v bežných komunikačných situáciách. – Zachytiť kľúčové informácie z počutého prejavu a usporiadať ich podľa významu.
Prierezové gramotnosti	Vizuálna gramotnosť Mediálna gramotnosť Sociálna a emocionálna gramotnosť Digitálna gramotnosť

Obsahový štandard

Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Nadviazanie kontaktu pri stretnutí s osobami hovoriacimi po slovensky: pozdraviť, odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.</p> <p>Opis: opísať osobu, predmet, miesto, činnosť.</p> <p>Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť.</p> <p>Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovať príbeh/tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh.</p>	<p>Pojmové okruhy</p> <p><i>Vyjadrenie existencie:</i> sloveso byť v prítomnom a minulom čase.</p> <p><i>Vyjadrenie priestorových vzťahov:</i> smer, miesto, poloha, diaľka, vzdialenosť, predložkové väzby, príslovky miesta.</p> <p><i>Využívanie osvojených jazykových a neverbálnych prostriedkov v komunikácii:</i> slovná zásoba, gramatické tvary slov, vetná stavba, výslovnosť, gestikulácia, mimika.</p> <p>Jednoduchý opis niekoho alebo niečoho, jednoduchá charakteristika niekoho na základe pomocných otázok alebo osnovy.</p> <p>Syntax</p> <p>Vety podľa zámeru hovoriaceho, tvorenie jednoduchých viet podľa obsahu, správna intonácia viet a pravopis, kladné a záporné vety.</p> <p>Jednoduchá veta: tvorenie jednoduchých viet s použitím osvojenej slovnej zásoby v rámci tematických okruhov.</p> <p>Písanie interpunkčných znamienok za oznamovacími, opytovacími, rozkazovacími, želacími a zvolacími vetami.</p>	<p>Vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.</p> <p>Sprievodné gestá na podporu komunikácie v interakcii a produkcii: kývnutie hlavou na vyjadrenie súhlasu alebo nesúhlasu, ukazovanie na predmety, osoby alebo smery s cieľom upresniť význam; mimika na vyjadrenie emócií, postojev alebo reakcií.</p>	<p>Človek a príroda: domáce zvieratá a ich mláďatá, poľné a lesné zvieratá, život v lese, na lúkach, poliach; rastliny, premena prírody a činnosti ľudí a zvierat podľa ročných období, ochrana životného prostredia, počasie.</p>	<p>Obrazy zo života detí a prírody: krátke básnické a prozaické diela zo súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež.</p> <p>Autorské rozprávky.</p> <p>Literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry: poézia, próza, autor, básnik, autorská rozprávka, hlavné znaky rozprávky, čarovné prvky, rozprávkové bytosti, skutočná a neskutočná postava, pranostiky, štruktúra básne: verš, strofa, rytmus, rým; nadpis, príbeh, dej, téma, úvod, jadro, záver, hlavný hrdina, charakteristika literárnych hrdinov a prostredia; ilustrácia.</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	<p>Zvuková stránka reči a pravopis Slovenská abeceda, kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy.</p> <p>Morfológia <i>Podstatné mená:</i> rod a číslo najfrekvencovanejších podstatných mien osvojených a používaných v rámci tematických okruhov. <i>Predložky:</i> vyjadrenie miesta, smerovania, času, prostriedku a účelu pomocou predložiek a ich vhodné používanie. <i>Prídavné mená:</i> praktické používanie zhody prídavných mien s podstatnými menami.</p>			

Výkonový štandard

Recepcia

Počúvanie s porozumením

Porozumieť jednoduchým otázkam, frázam a inštrukciám týkajúcim sa známych tém a každodenných situácií.

Pochopiť hlavnú myšlienku a dej z počutého textu predneseného pomaly a zreteľne.

Identifikovať kľúčové informácie v ústnom prejave, ktorý sa obsahovo viaže na známe témy a slovnú zásobu.

Porozumieť explicitným významom v texte.

Primerane reagovať na jednoduchý prehovor hovoriaceho.

Čítanie s porozumením

Čítať nahlas aj potichu a s porozumením veku primerané vecné a literárne texty pôvodnej slovenskej literárnej tvorby.

Pri čítaní nahlas uplatňovať správnu výslovnosť a prozodické vlastnosti reči.

Porozumieť hlavnej myšlienke a základnému obsahu veku primeraných vecných a literárnych textov s obmedzeným počtom neznámych slov.

Klášť a odpovedať na jednoduché otázky k obsahu prečítaného textu.

Porozumieť explicitným významom a vyvodiť základné implicitné významy z textu.

Vyhľadať v texte kľúčové slová a konkrétne informácie.

Produkcia

Ústny prejav

Adekvátne reagovať na bežné príkazy a pokyny.

Primerane svojej jazykovej úrovni a veku použiť vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta v danej komunikačnej situácii.

Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor na určitú tému.

Usporiadať výpoveď podľa časovej postupnosti.

Zoštylizovať jednoduché vety a vetné konštrukcie podľa modelov.

Po príprave reprodukovať obsah kratšieho vecného alebo literárneho textu primeraného veku.

Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky v ústnom prejave.

Písomný prejav

Rozlíšiť kontrastívne znaky maďarskej a slovenskej abecedy.

Tvoríť jednoduché holé, rozvité vety podľa modelov a jednoduché vety v rámci osvojených tém.

Použiť správnu interpunkciu na konci jednoduchých viet.

Podľa vzoru tvoríť kratšie písomné útvary, texty osobného charakteru, vyplniť jednoduché formuláre.

Uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.

Interakcia

Ústna

Odpovedať jednoduchými vetami na bežné otázky a pokyny, ktoré sa týkajú každodenných situácií a osobnej skúsenosti.

Vyjadriť porozumenie alebo neporozumenie a požiadať o vysvetlenie neznámeho výrazu.

Začať, rozvíjať a ukončiť jednoduchý rozhovor v jednoduchých komunikačných situáciách s využitím bežných zdvorilostných výrazov.

Písomná

Napísať jednoduchú textovú správu.

Uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.

Odporúčany postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvodná aktivita

Cieľ aktivity: uvedenie žiakov do slovenského jazyka, motivácia.

Metódy: metóda rozhovoru, metóda otázok a odpovedí, demonštračná metóda, audiolingválna metóda, aktivizujúca metóda, rolová hra.

Techniky: práca s textom, práca s pracovným listom, práca so zvukovou nahrávkou, otázky – odpovede, tiché čítanie, hlasné čítanie.

Organizačné formy: individuálna práca, práca v skupinách, frontálna práca.

Na začiatku vyučovacej hodiny oboznámi učiteľ žiakov s cieľom vyučovacej hodiny, prípadne vyučovacieho bloku. Aktivita slúži na opakovanie vedomostí o rozprávkach. Žiaci odpovedajú na zadané otázky učiteľa jednoduchými vetami na základe získaných vedomostí a poznatkov z maďarského jazyka.

Napríklad: *Aké rozprávky poznáte? Ktoré sú charakteristické prvky ľudových rozprávok? Ako sa šírili ľudové rozprávky? Ktoré čísla sa najčastejšie vyskytujú v rozprávkach? Aký je typický začiatok a koniec rozprávok? Vymenuj niektoré rozprávky.*

Žiaci odpovedajú jednoduchými vetami. Jednotlivé odpovede dopĺňajú ďalšími informáciami o rozprávkach.

Učiteľ rozdá žiakom pracovný list, na ktorom sa nachádzajú dva texty.

Text č. 1 predstavuje cloze test. Textovým podkladom je pieseň Arabela, ktorú spieva Dara Rolins.

Pieseň učiteľ spustí žiakom dvakrát a ich úlohou je vpísať vhodné slová na základe počúvania priamo do PL na vynechané miesta.

Následne si spoločne žiaci pod vedením pedagóga skontrolujú správnosť vyplnenia cloze testu.

Po skontrolovaní správnosti slov si žiaci prečítajú celú báseň potichu a potom aj nahlas. Pri hlasnom čítaní je potrebné dbať na správnu artikuláciu a výslovnosť.

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín a úlohou každej skupiny je nacvičiť si prednes alebo spev jednej strofy z básne. Pri interpretácii žiaci môžu využívať pomôcky, ktoré učiteľ vopred pripraví žiakom: plášť, prsteň, čarovná palica, obrázky – zemeguľa, hrášok, princezná. Po príprave každá skupina prezentuje svoju časť piesne plynule a bez prestávok medzi strofami na základe východiskového textu.

V ďalšej úlohe žiaci odpovedajú na otázky textu ústne:

Kto napísal text piesne Arabela? Kto je Arabela? Zamysli sa a uveď, či je Arabela skutočná postava alebo len postava z rozprávky. Svoje stanovisko zdôvodni. Aké predmety má Arabela v piesni, ktoré majú čarovnú moc? Kde sa stretávame s čarovnými vecami, magickými číslami napr. 3, 7, 12? V závere príbehov víťazí dobro nad zlom?

Cieľom tejto aktivity je, aby žiaci jednoducho, pomocou krátkych viet vedeli komunikovať primerane jazykovej úrovni a veku.

Poznámky

Pracovný list (PL) – príloha metodického listu

Pieseň je využiteľná v rámci opakovania literárneho žánru rozprávka, nakoľko v jej obsahu nachádzame prvky, ktoré sú typické pre rozprávky (napr. čarovné predmety a javy – plášť zázračný, čarovať, zmiznúť, zázračný prsteň a pod.).

Učiteľ môže zvoliť aj akúkoľvek inú pieseň vzhľadom na jej náročnosť, obsahové podložie v interakcii s jazykovou zdatnosťou cieľovej skupiny.

Ďalším námetom by mohla byť pieseň Cesta do rozprávky od Mira Jaroša, dostupné na https://www.youtube.com/watch?v=BF-iK-YyQ&list=RDBF-iK-YyQ&start_radio=1 [cit. 01-09-2025]

Alternatívou prezentácie piesne by mohla byť úloha pre žiakov zameraná nasledovne: prednes piesne v duchu pop hudby, rapu, klasické stvárnenie podľa vypočutej predlohy a pod.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Aktivita čítanie

Cieľ aktivity: tiché, hlasné a výrazné čítanie, čítanie s porozumením.

Metódy: práca s literárnym textom, pojmová mapa, metóda otázok a odpovedí, audiovizuálna metóda.

Techniky: práca s obrázkami, brainstorming, stratégia RAP, práca s textom, práca s pracovným listom, rozprávanie príbehu na základe obrázkov a textu.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v skupinách.

Nasleduje práca s **textom č. 2** – príbeh s prvkami rozprávky pod názvom *Matúš a jeho čarovný les*.

Úlohou žiakov je na základe obrázkov predpovedať, o čom bude asi príbeh. Svoje námety zaznamenajú do PL.

Učiteľ najprv vzorovo prečíta rozprávku. Po hlasnom čítaní učiteľ pomocou niekoľkých otázok zisťuje, či žiaci globálne porozumeli prečítanému literárnemu textu. Význam neznámych slov vysvetľuje po slovensky, podľa potreby prekladá do maďarčiny.

Žiaci si potom potichu prečítajú rozprávku, po krátkej príprave aj nahlas. Pri hlasnom čítaní je potrebné dbať na správnu artikuláciu a výslovnosť.

Úlohou žiakov je vytvoriť pojmovú mapu (**úloha č. 3**) kľúčových slov textu. Podľa jazykovej zdatnosti žiakov učiteľ zváži organizačnú formu realizácie tejto úlohy – individuálna práca, práca vo dvojiciach alebo práca v malých skupinkách.

V **úlohe č. 4** učiteľ aplikuje čitateľskú stratégiu RAP. Jej cieľom je porozumieť hlavným myšlienkam a informáciám v texte a vedieť ich následne interpretovať vlastnými slovami (parafrázovanie).

Stratégia má 3 kroky:

- ✓ čítaj,
- ✓ klad' si otázky,
- ✓ odpovedaj na otázky vlastnými slovami.

Fáza č. 1 – čítanie textu (read) – vždy sa číta len jeden odsek.

Fáza č. 2 – vytvorenie otázky (ask) – čo je hlavnou myšlienkou odseku, najdôležitejšia informácia.

Fáza č. 3 – odpovedanie na otázku vlastnými slovami (paraphrase).

Jednotlivé odseky súvislého textu si žiak spracováva touto technikou väčšinou v písomnej podobe, priebežne si zachytáva najdôležitejšie informácie jednotlivých častí a v závere sumarizuje a interpretuje text ako celok. Keď žiaci prvýkrát pracujú s touto stratégiou, jednotlivé kroky môžu ísť pomalšie a odporúča sa pomoc učiteľa pri usmerňovaní, ale keď sa žiaci naučia jednotlivé kroky tejto stratégie, budú vedieť vždy ľahšie efektívne spracovávať text.

Žiaci do PL zapisujú otázky i odpovede k jednotlivým odstavcom textu, ktoré si následne frontálne v kolektíve vyhodnotia.

Poznámky

Výber slov/počet slov v komunikácii je ovplyvnený jazykovou zdatnosťou skupiny. Podľa toho pedagóg volí nielen vyučovaciu metódu, ale rozhodne aj o organizačnej forme – samostatná práca žiakov, práca vo dvojiciach, frontálna práca, skupinová práca alebo kombinovaná forma.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

V **úlohe č. 5** žiaci dávajú obrázky odzrkadľujúce časti príbehu podľa časovej postupnosti do poradia, aby si opätovne fixovali literárny text ako celok.

Po vyplnení predchádzajúcich zadaní žiaci za pomoci pojmovej mapy, stratégie RAP alebo obrázkov v **úlohe č. 6** reprodujú text vlastnými slovami. Učiteľ vedie žiakov k tomu, aby svoje myšlienky štylizovali do jednoduchých úplných viet.

V **úlohe č. 7** žiaci určujú, ktorá uvedená veta je pravdivá (P) a ktorá je nepravdivá (N) podľa prečítaného textu. Správnu odpoveď zakrúžkujú. Nepravdivú vetu ústne preformulujú na pravdivú podľa textu. Učiteľ takýmto spôsobom preveruje porozumenie prečítaného aj vypočutého textu.

Vyplnenie tabuľky v **úlohe č. 8** vyžaduje okrem porozumenia textu aj vedomosti z gramatiky a zručnosť pri práci s internetom. Podobne zručnosť elektronickej komunikácie je nevyhnutná aj pri riešení **úlohy č. 9**, keď so žiakmi učiteľ nacvičuje praktické zručnosti IKT.

Bádateľské úlohy na konci PL poskytujú učiteľovi možnosť zaradenia rôznych typov úloh zameraných na aktivizáciu žiakov, rozvíjanie ich kritického myslenia, aktívnej komunikácie a prezentovania ich kreativity a tvorivosti.

Poznámky

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Záver

Cieľ aktivity: získanie spätnej väzby, motivácia.

Metódy: hodnotenie/sebahodnotenie, metóda otázok a odpovedí, metóda – Koleso šťastia.

Techniky: hodnotiace aktivity – vyjadrenie postoja a názoru, otázky a odpovede.

Organizačné formy: individuálna práca, skupinová práca.

V závere hodiny učiteľ zvolí aktivitu zameranú na autonómne hodnotenie, aby získal spätnú väzbu od žiakov. Pri hodnotení vyučovacej jednotky najskôr hodnotia žiaci hodinu i svoj výkon. Až po žiackom hodnotení hodnotí hodinu a prácu žiakov vyučujúci, aby ich neovplyvnil svojím stanoviskom.

Námet na autonómne hodnotenie

Koleso šťastia

Táto spätnoväzbová technika umožní učiteľovi rýchlo zistiť, ako sa jednotliví žiaci cítili pri práci na hodine. Žiaci si na interaktívnej tabuli vykrúčia otázku zameranú na hodnotenie a spätnú väzbu a úlohou žiaka je na otázku odpovedať. Koleso šťastia vie učiteľ pripraviť v programe Wordwall.

Učiteľ strieda rôzne aktivity zamerané na hodnotenie vyučovacej jednotky.

Postupne, okrem mapovania pocitu žiakov na hodine, vedie učiteľ žiakov k hodnoteniu vlastnej práce na hodine – aktivity, úspešnosť v riešení úloh, miera spolupráce s ostatnými a pod.

Text č. 1 (Peter Hanzely – Peter Guldán: Arabela)

1. Vypočuj si pieseň dvakrát a do textu vpíš vynechané slová.

Keby som bola _____ Arabela,
a v _____ by som voľačo nevedela,
tak by som zmizla preč rovno spred _____
na druhú stranu našej zemegule.

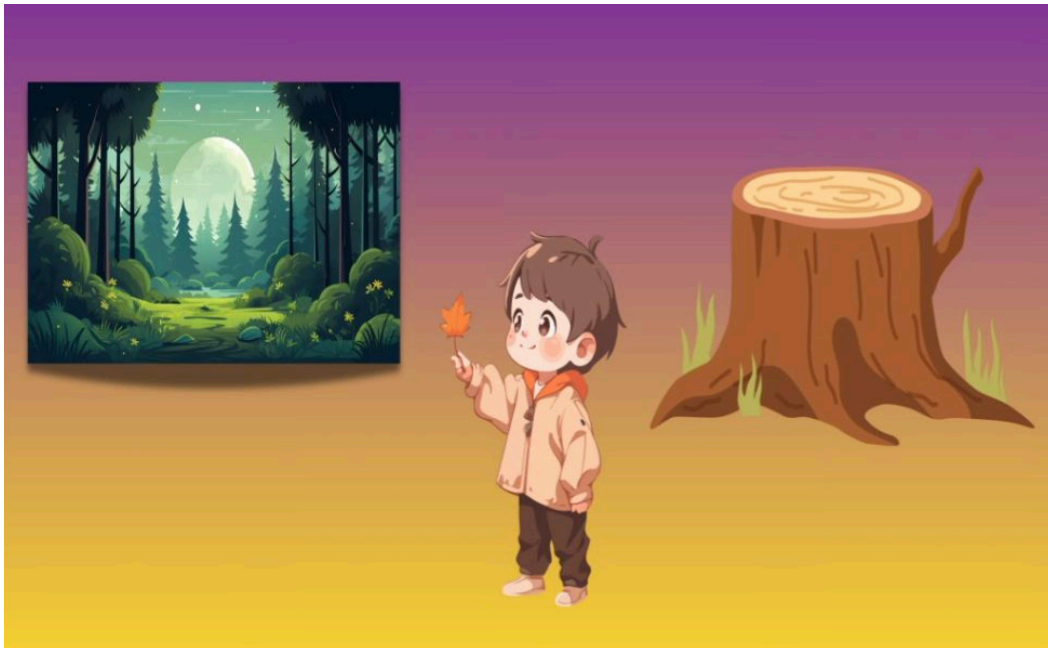
Obliekla by som si jej _____ zázračný,
život v _____ by bol viac než senzačný.
Arabela, Arabela príd!
Obliekla by som si jej _____ zázračný,
život v škole by bol viac než senzačný.
Arabela, Arabela príd!

Keby som bola princezná _____,
nič by som doma pomáhať nemusela.
Prach by jej prsteň premenil na _____,
a kopu riadu na hrášok malilinký.

Na všetko by stačil _____ zázračný,
celý život by bol viac než senzačný.
Arabela, _____ príd!
Na všetko by stačil prsteň zázračný,
celý život by bol viac než senzačný.
Arabela, Arabela príd!
Na všetko by stačil prsteň zázračný,
celý _____ by bol viac než senzačný.
Arabela, Arabela príd!
Na všetko by stačil prsteň _____,
celý život by bol viac než senzačný.
Arabela, Arabela príd!
_____ !

Text č. 2

2. Na základe ilustrácie predpokladaj, o čom bude príbeh. Svoj názor napíš do pracovného listu.

3. Prečítajte si príbeh nahlas. Pri čítaní dbajte na správnu výslovnosť a intonáciu.

Kde bolo, tam bolo, žil raz chlapec menom Matúš, ktorý mal veľmi rád prírodu. Každé ráno sa prechádzal po lese blízko svojho domu, ale jedného dňa si všimol, že veľká časť lesa zmizla. Drevorubači vyrúbali mnoho stromov a zostalo tam len prázdne miesto plné pňov.

Matúš sa rozhodol, že s tým niečo urobí. Navštívil starého lesníka, ktorý mu daroval vrecko so semienkami rôznych stromov – duby, buky, jedle a smrek. „Tieto semienka sú čarovné,“ povedal lesník. „Ak ich zasadiš s láskou a budeš sa o ne starať, vyrastú z nich stromy rýchlejšie, než si myslíš.“

Každý deň po škole chodil Matúš na vyčistené miesto. Najprv odstránil staré pnie a pripravil pôdu. Potom začal sadiť semienka. Pri každom zasadenom semiačku si niečo želal – aby vyrástol silný strom, ktorý poskytne domov vtáčikom, veveričkám a všetkým lesným zvieratám.

Ostatné deti sa mu najprv smiali. „Prečo sadiš stromy? Ved' to bude trvať roky, kým vyrastú!“ hovorili mu. Ale Matúš sa nedal odradiť. Vedel, že robí správnu vec.

A stalo sa niečo neuveriteľné. Semienka, ktoré zasadil, začali rásť omnoho rýchlejšie než bežné stromy. Za pár mesiacov už boli vidieť malé stromčeky, a do roka tam stál mladý lesík. Vtáčiky sa začali vracieť, postavili si hniezda v korunách stromov. Veveričky skákali z konára na konár a zbierali šišky. Dokonca aj srnky začali prichádzať do nového lesa.

Ľudia z dediny žasli nad tým, ako rýchlo les vyrástol. Matúš im prezradil tajomstvo – že to nie je len o sadení stromov, ale hlavne o láske k prírode a starostlivosti o ňu. Inšpiroval tým mnoho ďalších detí a dospelých, ktorí sa k nemu pridali a spoločne začali sadiť stromy aj na iných miestach.

A tak sa z Matúša stal ochranca lesa. Jeho les dodnes rastie a rozpráva príbeh o tom, ako aj jeden človek dokáže zmeniť svet k lepšiemu, ak má dobré srdce a vytrvalo ide za svojím cieľom.

A ak pôjdete niekedy okolo mladého, bujného lesa plného života, možno je to práve ten Matúšov. Stačí sa započúvať do šumu listov a spevu vtákov – rozprávajú príbeh o chlapcovi, ktorý svojou láskou k prírode dokázal vyčarovať nový les.

Zdroj: Andrej Masaryk – Matúš a jeho čarovný les – online rozprávka vytvorená umelou inteligenciou. Dostupné na: <https://rozpravky.online/matus-a-jeho-carovny-les/> [cit. 11-09-2025]

- 4. Vypíš klíčové slová z textu do pojmovej mapy.
Klíčové slová píš postupne podľa jednotlivých odstavcov.**

5. Pracujte vo dvojiciach. Prečítajte si text ešte raz po odstavcoch.

Vytvorte jednu otázku ku každej časti textu. Potom odpovedajte na otázky celou vetou.

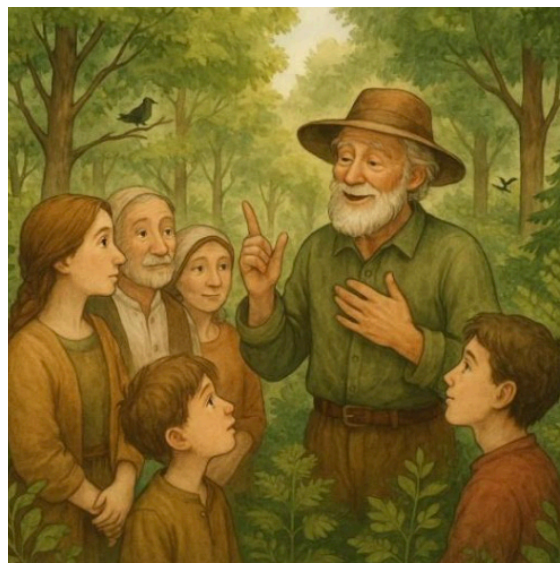
Otázky:

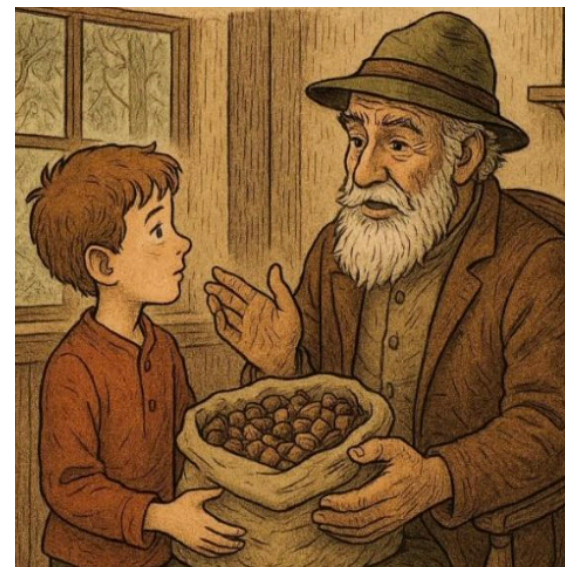
- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____

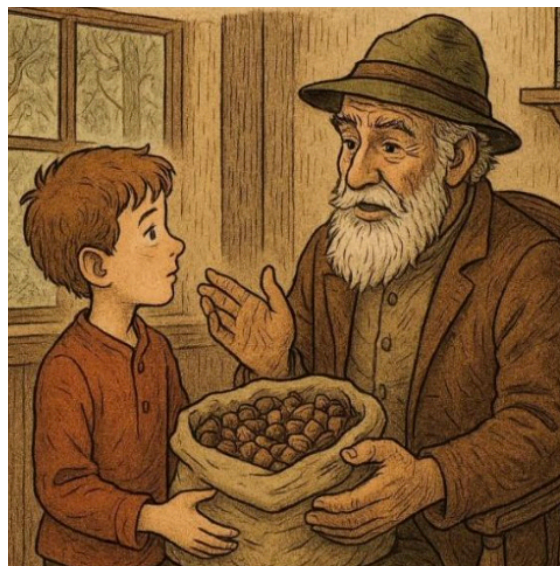
Odpovede na otázky:

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____

6. Usporiadaj obrázky z príbehu podľa časovej postupnosti. Nad obrázok napíš číslo poradia.

Zdroj obrázkov: program Canva

7. Na základe pojmovej mapy prerozprávaj príbeh.

8. Podľa textu urči, ktorá veta je pravdivá a ktorá je nepravdivá. Správnu odpoveď zakrúžkuj.

Drevorubači vyrúbali mnoho stromov. Pravda – Nepravda

Marek zasadil semienka stromov. Pravda – Nepravda

Stromy v lese rástli neuveriteľne rýchlo. Pravda – Nepravda

Zvieratká sa postupne vrátili späť do lesa. Pravda – Nepravda

Matúš nemal dobré srdce. Pravda – Nepravda

9. Vyplň tabuľku.

Úloha	Text č. 1: Arabela	Text č. 2: Matúš a jeho čarovný les
Vypíš vlastné mená z textov.		
K menám vyhľadaj pranostiky na internete.		
Kto je hlavnou postavou?		
Čo chceli zmeniť hlavné postavy?		
Aké črty rozprávky nachádzaš v textoch (veci, javy)?		
Vypíš z 1. strofy alebo 1. odstavca predložky.		
Ak je v texte opytovacia veta, vypíš ju.		

10. Napíš e-mail kamarátovi, v ktorom mu napíšeš, čo urobil Matúš pre prírodu.

Bádatel'ské úlohy

- ◆ Pomocou internetu zisti päť dôležitých informácií o stromoch (dub, smrek), ktoré zasadil Matúš v lese. Informácie zaznamenaj do tabuľky a svoje vedomosti prezentuj spolužiakom.

Dub	Smrek

- ◆ Pomocou aplikácie Bing Tvorca obrázkov vytvorte titulnú fotku k príbehu.
- ◆ Porozprávajte sa o tom, aké úlohy má ochranca prírody.

Text piesne

Keby som bola princezná Arabela

Keby som bola **princezná** Arabela,
a v **škole** by som voľačo nevedela,
tak by som zmizla preč rovno spred **tabule**
na druhú stranu našej zemegule.

Obliekla by som si jej plášť **zázračný**,
život v **škole** by bol stále senzačný.
Arabela, Arabela príd!
Obliekla by som si jej **plášť** zázračný,
život v škole by bol stále senzačný.
Arabela, Arabela príd!

Keby som bola princezná **Arabela**,
nič by som doma pomáhať nemusela.
Prach by jej prsteň premenil na **lentilky**,
a kopu riadu na hrášok malilinký.

Na všetko by stačil **prsteň** zázračný,
celý život by bol viac než senzačný.
Arabela, **Arabela** príd!
Na všetko by stačil prsteň zázračný,
Celý život by bol viac než senzačný.
Arabela, Arabela príd!

Na všetko by stačil **prsteň** zázračný,
celý život by bol viac než senzačný.
Arabela, **Arabela** príd!
Na všetko by stačil prsteň zázračný,
celý život by bol viac než senzačný.
Arabela, Arabela príd!
Arabela, príd!

Metodický list – 6. a 7. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	<i>Rudo Moric: Akého priateľa mala stará mať – práca s literárnym textom</i>
Časová dotácia	blokové vyučovanie – 90 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Pracovný list, kniha, internet, tablet, počítač <i>Zdroj: Moric, Rudo: Akého priateľa mala stará mať, In: Z poľovníckej kapsy, Bratislava, Mladé letá, 1980</i>
Ciele pre 3. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Byť motivovaný k učeniu sa slovenského jazyka. – Porozumieť hovoreným a písaným textom primeraným veku, jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka. – Komunikovať ústne aj písomne v známych aj menej známych tematických oblastiach primerane veku. – Vyjadriť vlastný názor ústne aj písomne a podložiť ho vhodnými argumentmi. – Sformulovať súvislý ústny a písomný prejav o známych témach.
Medzipredmetové vzťahy	Maďarský jazyk a literatúra, biológia, výtvarná výchova, informatika
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Pochopiť krátky ústny prejav a rečový zámer komunikačného partnera v bežných komunikačných situáciách. – Zachytiť kľúčové informácie z počutého prejavu a usporiadať ich podľa významu. – Globálne pochopiť podstatu súvislých textov s obmedzeným počtom neznámych slov.
Prierezové gramotnosti	Environmentálna gramotnosť Digitálna gramotnosť Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Obsahový štandard

Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie.</p> <p>Opis: opísať s použitím detailov osobu, činnosť, dej.</p> <p>Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor.</p> <p>Vyjadrenie želaní a pocitov: vyjadriť radosť, smútok, žiaľ, ľútosť, fyzickú bolesť; utešiť, podporiť, dodať odvahy.</p> <p>Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči.</p> <p>Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, vyjadriť porozumenie príbehu, začať príbeh, rozvinúť dej príbehu, ukončiť príbeh, samostatne porozprávať príbeh, reprodukovať príbeh.</p> <p>Dodržiavanie pravidiel skupinovej diskusie: prihlásiť sa o slovo, počkať na vyzvanie, neskákať do reči, reagovať jazykovo a sociálne primerane, regulovať svoje správanie a tak predchádzať potenciálnym konfliktom.</p>	<p>Pojmové okruhy</p> <p>Vyjadrenie existencie v priestore a v čase.</p> <p>Vyjadrenie vlastníctva a vlastníka: mať koho/čo, vlastníctvo koho/čoho.</p> <p><i>Vyjadrenie priestorových vzťahov:</i> miesto, vzdialenosť.</p> <p><i>Vyjadrenie časových vzťahov:</i> dĺžka trvania, časové ohraničenie deja, konkrétny a približný čas, časová postupnosť dejov.</p> <p><i>Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov:</i> postava, tvar, spôsob vykonávania činnosti.</p> <p><i>Vyjadrenie mentálnych procesov:</i> myslenie, pocity.</p> <p><i>Vyjadrenie modality:</i> potreby, možnosti.</p> <p><i>Používanie jazykových a neverbálnych prostriedkov:</i> mimika, gestá, postoj, podanie ruky, udržiavanie kontaktu zrakom, vzdialenosťou a polohou tela.</p> <p>Lexikológia</p> <p>Spisovné a nespisovné slová, vrátane slangu, synonymá.</p> <p>Zvuková stránka reči a pravopis</p> <p>Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti – slovný prízvuk, spodobovanie; primeraná modulácia hlasu podľa komunikačnej situácie.</p> <p>Správna výslovnosť.</p>	<p>Sprievodné gestá, mimika a rečové návyky na podporu porozumenia a vyjadrenia v ústnej komunikácii a v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.</p>	<p>Človek a príroda: živá a neživá príroda, poľné a lesné zvieratá; počasie, ochrana prírody a životného prostredia.</p>	<p>Literárne texty</p> <p>Slovenská literatúra pre deti a mládež: tematika a žánre veku primeranej súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež.</p> <p>Prozaická tvorba – ukážky zo slovenskej literatúry pre deti a mládež.</p> <p>Literárnovedné pojmy známe z maďarského jazyka a literatúry: autor, spisovateľ, poézia, próza, dej, hlavná a vedľajšia postava, poviedka, umelecké jazykové prostriedky: zdobneniny.</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
	<p>Morfológia</p> <p><i>Podstatné mená:</i> tvorenie správnych tvarov podstatných mien – praktická aplikácia v komunikačných situáciách a pri tvorbe ústneho i písomného prejavu.</p> <p><i>Prídavné mená:</i> zhoda prídavných mien s podstatnými menami.</p>			
Výkonový štandard				
Recepcia				
<p>Počúvanie s porozumením</p> <p>Pochopiť krátky ústny prejav a rečový zámer komunikačného partnera v bežných komunikačných situáciách.</p> <p>Konfrontovať získané informácie s vlastnými znalosťami a skúsenosťami.</p>		<p>Čítanie s porozumením</p> <p>Pri čítaní nahlas uplatňovať správnu výslovnosť a prozodické vlastnosti reči.</p> <p>Globálne pochopiť podstatu súvislých literárnych textov s obmedzeným počtom neznámych slov.</p> <p>Vyhľadať kľúčové slová v rôznych veku primeraných vecných a literárnych textoch</p> <p>Pochopiť význam vybraných neznámych slov a slovných spojení z kontextu prečítaného textu.</p>		
Produkcia				
<p>Ústny prejav</p> <p>Na základe porozumenia prečítaného textu odpovedať na otázky a tvoriť vlastné otázky rôzneho typu.</p> <p>Svoj prejav usporiadať podľa logickej a časovej postupnosti.</p> <p>Po príprave vyrozprávať vlastný zážitok alebo jednoduchý príbeh.</p> <p>Vo svojom prejave uplatňovať pravidlá správnej výslovnosti a prozodické vlastnosti reči.</p> <p>Vyjadriť svoj čitateľský dojem na základe vlastných pocitov a zážitkov z čítania.</p> <p>Zaujať stanovisko k literárnemu textu i postavám a svoj názor primerane zdôvodniť.</p> <p>Používať osvojené jazykové a neverbálne prostriedky v ústnom prejave.</p>		<p>Písomný prejav</p> <p>Používať vhodné obsahové, kompozičné, jazykové a grafické stratégie pri tvorbe písaného textu.</p> <p>Zostaviť osnovy ústnych a písomných prejavov.</p> <p>Pri tvorbe písomného prejavu uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.</p>		

Výkonový štandard

Interakcia

Ústna

Diskutovať v skupinách na dané témy a uplatňovať pritom primerané argumentačné zručnosti.
Dodržiavať zásady efektívnej komunikácie a spolupráce vo dvojici alebo v skupine.

Písomná

Sformulovať jednoduché texty a kratšie písomné útvary.
Uplatňovať osvojené gramatické a pravopisné pravidlá v písanej a v elektronickej interakcii.

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvodná aktivita

Cieľ aktivity: uvedenie žiakov do slovenského jazyka.

Metódy: pojmová mapa, metóda rozhovoru, metóda otázok a odpovedí.

Techniky: aktivizujúce metódy, práca s textom, práca s pracovným listom.

Organizačné formy: práca vo dvojici, práca v skupinách.

Vyučovaciu hodinu sa odporúča začať uvádzacou aktivitou na uvedenie do slovenského jazyka. Hravou formou sa získava predovšetkým záujem žiakov, napr. motivačný rozhovor o prírode, lese, prechádzke vonku, o lesných zvieratách alebo o počasí.

Čiastočne sa nadväzuje na prebranú tému z nižších ročníkov (z 2. cyklu), pretože žiaci sa tejto téme už venovali.

Na úvod učiteľ oboznámi žiakov s cieľom danej vyučovacej hodiny: zoznámiť sa s ukážkou zo slovenskej literatúry pre deti a mládež, čítanie ukážky od slovenského autora *Ruda Morica* s názvom úryvku poviedky *Akého priateľa mala stará mať*.

Poznámky

Pracovný list

Pred čítaním učiteľ aktivizuje žiakov otázkami o ich vlastných zážitkoch spojených s prírodou alebo starými rodičmi. Žiaci voľne rozprávajú, prípadne sa pýtajú spolužiakov.

Žiaci môžu porozprávať o vlastnom čitateľskom zážitku, ak už niekedy čítali literárny text o prírode.

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Námety úloh pred čítaním textu

Učiteľ po prezradení nadpisu textu niekoľko minút nechá žiakov uvažovať nad otázkou: *O čom bude text?* Žiaci chvíľu premýšľajú samostatne, potom vo dvojiciach sformulujú krátku odpoveď na zadanú otázku.

Odpovede žiakov sa zapisujú aj na tabuľu, ktorá je rozdelená na dve časti: *Predpovede* (vyplňajú pre čítaním textu) a *Skutočnosť* (vyplňajú po prečítaní textu, **úloha č. 10 A**). Uvedené odpovede v závere hodiny spoločne porovnávajú.

Prípadne učiteľ napíše na tabuľu slovo nachádzajúce sa v názve úryvku: **PRIATEĽ**. Žiaci môžu spoločne vytvoriť *pojmovú mapu*, pomocou ktorej učiteľ motivuje žiakov zdôraznením toho, čo o danej téme vedia a akú *pojmovú mapu* si spoločne dokážu vytvoriť.

Ak niektorí žiaci odpovedajú na zadanú otázku iba jedným slovom alebo krátkou vetou, je potrebné ich postupne viesť k tomu, aby tvorili jednoduché vety (napríklad o predstave o obsahu textu).

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Námety úloh počas čítania/práce s textom

Aktivita čítanie

Cieľ aktivity: tiché, hlasné a výrazné čítanie, čítanie s porozumením.

Metódy: práca s literárnym textom, pojmová mapa, metóda otázok a odpovedí, metóda INSERT.

Techniky: stratégia RAP, čitateľská stratégia 3 – 2 – 1, práca s textom, práca s pracovným listom.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v skupinách.

Žiaci sa zoznámia s textom tichým čítaním. Po vysvetlení prípadných neznámych slov, si text prečítajú aj nahlas. Pri čítaní žiaci dbajú na správnu výslovnosť, na techniku čítania a snažia sa o výrazné čítanie (intonácia, dôraz, melódia, rytmus, tempo).

Porozumenie textu môže učiteľ skontrolovať zadaním otázok. Úlohou žiakov je nájsť odpovede v texte, resp. odpovedať na otázky. V **úlohe č. 3** žiaci doplnia chýbajúce informácie o literárnom texte, a to autora, názov, miesto deja, postavy, ktoré aj krátko charakterizujú.

Pomocou uvedeného sa zisťuje úroveň informačného čítania.

Ďalšou úlohou po čítaní textu je vyhľadanie a vypísanie kľúčových slov. Svoj výber žiaci aj ústne odôvodnia. Potom utvoria a napíšu niekoľko viet pomocou kľúčových slov.

Následne pomocou umelej inteligencie zadaním kľúčových slov vytvoria ilustráciu/obrázok k textu.

V texte vyhľadajú aj zdobeniny i synonymá k uvedeným slovám v **úlohe č. 7**. Pracovať môžu vo dvojici pomocou slovníka.

Na utvrdenie prečítaného slúži aj *Čitateľská stratégia 3 – 2 – 1*, pri ktorej žiak vyhodnocuje získané informácie tak, že napíše:

- 3 dôležité informácie, ktoré boli v texte,
- 2 informácie, ktoré ho zaujali, boli pre neho nové,
- 1 vec, na ktorú žiak nenašiel odpoveď v texte alebo jej nerozumel.

Pri tejto práci žiaci môžu pracovať vo dvojiciach či samostatne podľa jazykovej úrovne žiakov a uváženia učiteľa.

Žiaci vyhľadajú aj zdobeniny v texte. Pracujú vo dvojiciach a spoločne skontrolujú **úlohu č. 7**.

Námety úloh po práci s textom

Po čítaní žiaci diskutujú o symbolike motýľa – čo môže predstavovať (napr. priateľstvo, plynutie času, zmenu ročných období, prírodnú krásu, farebnosť). Svoje odpovede aj krátko odôvodnia. Motýľa krátko ústne opíšu na základe textu s použitím farieb. Pracujú individuálne, vo dvojiciach alebo v menších skupinách.

Učiteľ sa pýta žiakov, aké je dnes počasie, ktoré ročné obdobie majú najradšej a prečo. Porozprávajú sa o tom, či pozerajú predpoveď počasia, či ich to zaujíma alebo nie. Vyhľadajú aj slová aj slovné spojenia v texte, ktoré vyjadrujú počasie.

Poznámky

Iná úloha

Žiaci majú vytvoriť čo najviac odvodených slov z podstatného mena PRIATEĽ za určitý čas. Pracovať môžu individuálne alebo v skupinách. Po uplynutí zadaného času svoje riešenia skontrolujú aj vyhodnotia spoločne.

Iná aktivita na prácu s textom

Žiaci pracujú s literárnym textom pomocou *čitateľskej stratégie RAP*.

Fáza č. 1 – čítanie textu – vždy sa číta len jeden odsek, spoločne vysvetlia aj neznáme slová.

Fáza č. 2 – utvoria jednoduché otázky – čo je hlavnou myšlienkou odseku, najdôležitejšia informácia.

Fáza č. 3 – odpovedajú na otázku vlastnými slovami.

Jednotlivé odseky v závere žiaci krátko zhrnú a interpretujú text ako celok.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky	Poznámky
<p>Spoločne hľadajú žiaci odpoveď na otázky: <i>Prečo si myslíš, že motýľ prestal chodiť? Ako sa cítil Bohdanko a stará mama?</i></p> <p>Žiaci spoločne sformulujú, aké pocity v nich vyvolal tento príbeh. Ústne odpovedajú aj na to, ktorá časť sa im najviac páčila a prečo.</p> <p>V rámci aktivity doplnia svoje poznatky aj do časti Skutočnosť. Po riešení porovnajú všetky napísané odpovede s Predpoveďou. Ak boli predpovede nesprávne, opravia i vysvetlia ich žiaci ústne. Hľadajú aj podobnosti príbehu medzi predpoveďou aj skutočnosťou.</p> <p>Učiteľ hodnotí alebo kontroluje porozumenie textu aj formou niekoľkých uzavretých úloh, t. j. výber alebo krátka odpoveď. Žiaci vyberajú správnu odpoveď v úlohe č. 8 a následne ju spoločne skontrolujú. Pracujú individuálne, prípadne hodnotia správne odpovede úloh vo dvojiciach a potom aj spoločne.</p> <p>Žiaci môžu riešiť aj tzv. tvorivé úlohy podľa ich zručností, záujmu i vlastnej fantázie. V pracovnom liste v úlohe č. 12 sú uvedené tri možnosti, z ktorých si môžu vyberať (tvorba ilustrácie, pokračovanie príbehu, predstavivosť).</p> <p>V 10. úlohe žiaci napíšu krátku osnovu prečítaného príbehu, v ktorej použijú aj kľúčové slová. Pri riešení písomnej úlohy pracujú vo dvojici alebo individuálne. V nasledujúcej úlohe taktiež pracujú s textom a doplnia dejovú pyramídu na základe prečítaného.</p>	<p>Iná aktivita – práca po čítaní</p> <p>Žiaci si znova prečítajú text. Pri čítaní môžu použiť metódu INSERT. Žiaci používajú 4 znaky a informácie zaznačujú na okraj textu. Nie je potrebné označovať každý riadok alebo každú myšlienku, ktorá je v texte.</p> <p>Znaky:</p> <ul style="list-style-type: none"> √ vieme, informácia je v súlade s mojím poznaním. - vieme nesprávne, informácia nie je v súlade s naším poznaním. + novú informáciu. ? informácia je nejasná, nezrozumiteľná alebo zaujímavá a chceme o nej vedieť viac. <p>Po prečítaní textu žiaci môžu viesť rozhovor na základe otázok a hľadať odpoveď/vysvetlenie na informácie, ktoré označili ako nejasné/či zaujímavé.</p>
Záverečná časť vyučovacej jednotky	
<p>Hodnotenie</p> <p>Ciel' aktivity: získanie spätnej väzby, motivácia.</p> <p>Metódy: hodnotenie/sebahodnotenie, metóda otázok a odpovedí, metóda – RUKA.</p> <p>Techniky: hodnotiace aktivity, hodnotiaci hárok.</p> <p>Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v skupinách.</p> <p>Hodnotenie a sebahodnotenie</p> <p>Na koniec vyučovacej hodiny učiteľ zaradí niektorú formu hodnotenia a sebahodnotenia s cieľom získať spätnú väzbu. Žiak formuluje svoje odpovede na zadané otázky, v hodnotiacom hároku si vyberie a označí svoju odpoveď. Na hodnotenie práce v skupine je vhodná metóda s názvom RUKA, ktorá je uvedená v 15. úlohe pracovného listu.</p>	<p>Diagnostická metóda</p> <p>Spätná väzba</p> <p>Hodnotenie a sebahodnotenie</p> <p>Metóda – RUKA</p>

Naša stará mať bola zlatá stvora. Keď som len mohol z domu uvrznúť, už som bežal pod horu do nízkej chalúčky, v ktorej bývala.

Jedno leto, mohol som mať päť či šesť rokov, odležal som si privčasnú kúpanie. Dlho som nevidel starú mať. No len čo som sa ako-tak vystrábil, hybaj k nej na návštevu.

Privítala ma s otvorenou náručou.

„Dobre, že ideš, Bohdanko! Uvidíš, akého priateľa som si našla.“

Hľadím – v izbe nikoho.

„A kdeže je, stará mať?“ pýtam sa netrpezlivo.

„Či nevidíš?“

Až keď mi ukázala prstom, uvidel som na podobložnici krásneho motýľa.

Sedel na kúsku cukru a kedy-tedy ľahučko pohýbal krídlami.

Ach, tie krídla! Tmavé, skoro čierne, so žltými pruhmi na kraji.

Ako zo zamatu! No krása!

„Priletel od tamtych briez,“ ukazuje stará mať cez oblok na kraj hory.

„A čo robí na tom cukre? Pýtam sa.“

„Cucká sladkosť, maškrtník,“ ticho sa usmieva stará mať, až sa jej hlboké vrásky zbiehajú do venčekov.

Keď sa motýľ nasýtil, začal poletovať po izbici. Sadol si na almaru, potom na stôl pred starú mať. Rozložil pred ňou farby krídel, akoby ju chcel potešiť.

A videl som, ako ho stará mať hladká pohľadom.

Konečne zamával krídelkami, raz, dva razy zakrúžil po izbe a frnk von.

Na tvári starej matky ihral mäkký úsmev, keď hľadela za ním cez oblok.

„Zajtra o takomto čase bude tu zas,“ povedala mi, keď ukladala štipku cukru na poličku.

Na druhý deň som sa nevedel dočkať tej chvíle. Hneď poobede som ubzikol z domu, hoci ma mama posielala do hory na šišky. Keď už mal motýľ priletieť, stará mať položila cukor na okennú dosku, kvapla naň vody – a čakali sme.

„Stará mať, a možnože ani nepríde,“ zapochyboval som, lebo mi bolo dlho tak ticho sedieť.

„Príde, Bohdanko, uvidíš. Každý deň chodí,“ odvetila stará mať s takou istotou, že som zaraz prestal pochybovať.

Skutočne! O chvíľu bol tu! Brnkol na poličku, potom si chvíľu sadol na záclonku – a už bol na sladkosti. Stará mať si prisadla ku mne a hladkala ma po hlave. Pritom nespustila oči z motýľa...

Takto sme každý deň čakávali motýľa so žltými pruhmi. Nebol to už len priateľ starej mamy, ale aj môj. Prichádzal denne, vždy v presný čas, až do neskorej jesene.

Potom nastali dažde, od hory začal fúkať chladný vietor. Istého daždivého dňa sme čakali nadarmo. Motýľ nepriletel.

Stará mať si vzdychla a mne tiež čosi stískalo hrdlo.

„Možno ešte zajtra príde,“ riekla stará mať, ale hneď sa zahľadela do hustého dažďa a ja som vedel, že to povedala len pre vlastnú a vari aj moju potechu.

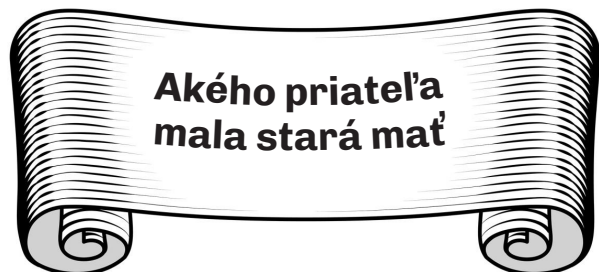
A veru motýľ ani nasledujúci deň ani neskôr viac nepriletel. Asi po týždni márneho vyčkávania stará mať nedala sladkosť na oblok. Iba čo ticho riekla: „Odišiel na zimný spánok. Už naisto nepríde.“

Bolo mi do plaču. Možno aj preto, že vonku sa tak chytro približovala zima.

„Stará mať, pravda, na rok si zase nájdeme takého priateľa,“ pritúľil som sa k starkej. A ona ma pohľadila a prikývla. Hneď mi bolo ľahšie.

Práca s textom

1. Napíš svoje predpovede, o čom bude text podľa názvu ukážky:

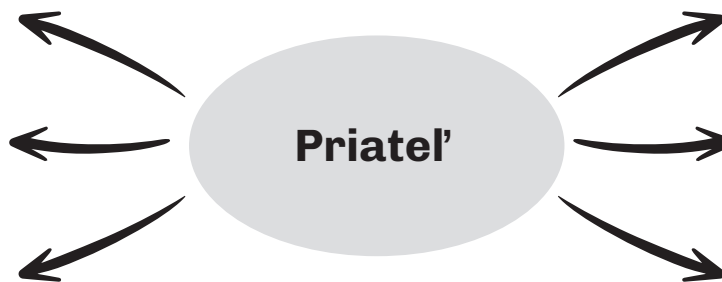
Predpoveď:

Text bude o:

Skutočnosť:

Text bol o:

2. a) Pojmová mapa. Napíš, čo sa spája so slovom PRIATEĽ.

b) Utvor a napíš čo najviac odvodených slov od podstatného mena priateľ.

Úlohy počas čítania textu

3. Prečítaj príbeh nahlas. Pri čítaní dbaj na správnu výslovnosť. Doplň chýbajúce informácie o texte.

Autor: _____ Priestor deja (kde sa odohráva dej): _____

Názov: _____ Čas deja (kedy sa odohráva dej): _____

Hlavná postava: _____

Charakteristika postavy: _____

Vedľajšie postavy a ich charakteristika: _____

4. a) Vyhľadaj a napíš kľúčové slová textu. Svoj výber ústne odôvodni.

b) Utvor vety týkajúce sa prečítaného textu pomocou kľúčových slov.

c) Čitateľská stratégia 3 – 2 – 1. Napíš:

➔ 3 dôležité informácie, ktoré boli v texte: _____

➔ 2 informácie, ktoré ťa zaujali alebo boli nové:

➔ 1 vec, na ktorú si nenašiel/nenašla odpoveď alebo si nerozumel/-a:

5. O ukážke platí, že je to text

- a) epický. b) lyrický. c) dramatický.

6. Prečítaný príbeh je

- a) rozprávka. b) povest'. c) poviedka.

7. Vypíš z textu zdrobneniny.

8. Napíš synonymum k nasledujúcim slovám.

priateľ _____ odvetiť _____ nadarmo _____
oblok _____ brnkol _____ chytro _____

9. Zakrúžkuj správnu odpoveď.

A. Ako sa volal chlapec v príbehu?

- a) Bohdan
- b) Bohuš
- c) Bohdanko

C. Motýľ si získal pozornosť starej matky tým, že

- a) bol hlučný.
- b) stále lietal.
- c) cmúľal cukor.

E. Bohdanko nešiel do hory na šušky, lebo

- a) sa bál.
- b) čakal motýľa.
- c) bol chorý.

B. Kde bývala stará mama?

- a) v meste
- b) v chalúpke
- c) v byte

D. Ako vyzerali krídla motýľa? Boli

- a) tmavé so žltými pruhmi.
- b) biele s modrými bodkami.
- c) červené s čiernymi škvrnami.

F. Čo urobila stará mama, keď motýľ nepriletel?

- a) rozplakala sa
- b) položila cukor na oblok
- c) povedala, že odišiel na zimný spánok

10. Napíš krátku osnovu príbehu použitím kľúčových slov.

11. Úlohy po prečítaní textu.

A) Vo dvojiciach sa rozpamätajte na vaše predpovede z úvodu práce s textom. Porovnajte ich s vedomosťami po prečítaní textu a utvorte krátke dialógy o nasledujúcom: V čom sa vaše príbehy podobali s predstaveným príbehom? Čo sa udialo? Ako sa zachovali postavy príbehu?

B) Doplňte dejovú pyramídu na základe prečítaného.

meno hlavnej postavy _____

opíš hlavnú postavu _____

charakterizuj miesto, kde sa príbeh odohráva _____

opíš dej príbehu _____

charakterizuj motýľa _____

opíš záver príbehu _____

príbeh dokonči inak _____

12. Tvorivé úlohy.

- ➔ Ústne prerozprávaj pokračovanie príbehu, pričom odpovedz na otázku: Čo sa stalo o rok, keď prišla jar?
- ➔ Vytvor ilustráciu k príbehu.
- ➔ Predstav si, že si motýľ. Napíš, ako si sa spriatelil so starou mamou.

13. Hodnotenie a sebahodnotenie. Odpovedz na nasledujúce otázky.

1. Čo sa mi na vyučovacej hodine najviac páčilo? _____
2. Čo by som chcel/-a nabudúce zlepšiť? _____
3. Ako som sa cítil/-a pri práci s týmto príbehom? _____
4. Ako by som ohodnotil/-a svoju snahu na škále od 1 do 5? _____
(1 = veľmi málo, 5 = veľmi veľa) Odpoveď: _____

14. Hodnotiaci hárok: Vyber si odpoveď.

	áno	trochu	nie
1. Rozumel/-a som obsahu príbehu.			
2. Vedel/-a som odpovedať na otázky o texte.			
3. Aktívne som sa zapojil/-a do vyučovacej hodiny.			
4. Spolupracoval/-a som so spolužiakmi.			

15. Hodnotenie práce v skupine: Ruka

Aktivita: Obkresli si ruku. Do jednotlivých prstov napíš, ako hodnotíš prácu skupiny.

1. Palec – čo bolo na práci skupiny dobré.
2. Ukazovák – pozor, výstraha, na čo chcem poukázať, upozorniť.
3. Prostredník – čo bolo na práci skupiny zlé, čoho je potrebné sa v budúcnosti vyvarovať.
4. Prstenník – čo som si z práce odniesol/-a.
5. Malíček – čoho bolo málo, čo treba v budúcnosti posilniť.

RUKA

Metodický list – 8. a 9. ročník

Názov tematického okruhu	Človek a príroda
Téma vyučovacej jednotky	<i>Tatranský národný park – práca s textom</i>
Časová dotácia	blokové vyučovanie – 90 minút
Materiálno-technické zabezpečenie	Internet, tablet, počítač Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Tatransk%C3%BD_n%C3%A1rodn%C3%BD_park [cit. 14-09-2025]
Ciele pre 3. cyklus	<ul style="list-style-type: none"> – Porozumieť hovoreným a písaným textom primeraným veku, jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka. – Vyjadriť vlastný názor ústne aj písomne a podložiť ho vhodnými argumentmi. – Sformulovať súvislý ústny a písomný prejav o známych témach. – Vhodne používať jazykové prostriedky v ústnom a písomnom prejave. – Vyhľadávať, triediť, usporadúvať a hodnotiť informácie z hodnoverných zdrojov podľa ich dôležitosti.
Medzipredmetové vzťahy	Biológia, geografia, matematika, informatika
Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka	<ul style="list-style-type: none"> – Pochopíť krátky ústny prejav a rečový zámer komunikačného partnera v bežných komunikačných situáciách. – Zachytiť kľúčové informácie z počutého prejavu a usporiadať ich podľa významu. – Globálne pochopiť podstatu súvislých textov s obmedzeným počtom neznámych slov.
Prierezové gramotnosti	Environmentálna gramotnosť Digitálna gramotnosť Občianska gramotnosť Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Obsahový štandard

Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>Požiadanie a poskytnutie informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo.</p> <p>Opis: opísať s použitím detailov predmet, miesto.</p> <p>Vyjadrenie názoru: zistiť a vyjadriť názor, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber.</p> <p>Vyjadrenie schopnosti: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť.</p> <p>Predstavenie záľub a preferencií: vyjadriť, čo mám/nemám rád, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to.</p> <p>Zaujatie postoja: vyjadriť súhlas/nesúhlas; vyjadriť odporúčania, príkazy, zákazy so zdôvodnením.</p> <p>Vyjadrenie návrhu a reakcia naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, odmietnuť niečo; poradiť, poďakovať sa, ponúknuť pomoc.</p> <p>Reagovanie na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, jednoducho zhodnotiť udalosť.</p> <p>Porozprávanie príbehu a reakcia naň: vyjadriť, či sa príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, samostatne porozprávať príbeh,</p>	<p>Pojmové okruhy Vyjadrenie existencie v priestore a v čase.</p> <p><i>Vyjadrenie priestorových vzťahov:</i> miesto, smerovanie, poloha, diaľka, vzdialenosť.</p> <p><i>Vyjadrenie časových vzťahov:</i> dĺžka trvania, časové ohraničenie deja, termíny, dáta, časová postupnosť dejov.</p> <p><i>Vyjadrenie kvantitatívnych vzťahov:</i> poradie, dĺžka, hmotnosť, miera, porovnávanie počtu, množstva a miery.</p> <p><i>Vyjadrenie kvalitatívnych vzťahov:</i> rozloha, kvalita, hmota/látka/materiál, spôsob vykonávania činnosti.</p> <p><i>Vyjadrenie mentálnych procesov:</i> myslenie, pamäť, pocity.</p> <p><i>Vyjadrenie logických vzťahov:</i> priradenosť, podradenosť, stupňovanie, odporovanie, príčina – dôsledok, účel – prostriedok, podmienka v rámci tematických okruhov.</p> <p><i>Vyjadrenie modality:</i> potreby, nutnosti, nevyhnutnosti, možnosti.</p> <p>Vyjadrenie uvažovania, znalosti, informovanosti.</p>	<p>Vybrané aspekty každodenného života ľudí v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.</p> <p>Sprievodné gestá, mimika a rečové návyky na podporu porozumenia a vyjadrenia v ústnej komunikácii v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>Vybrané aspekty každodenného života v rôznych komunikačných kontextoch a oblastiach v rámci tematických okruhov.</p>	<p>Človek a príroda: živá a neživá príroda, kvety a rastliny okolo nás, lesné zvieratá, počasie, ochrana prírody a životného prostredia, národné parky, chránené oblasti a prírodné rezervácie.</p>	<p>Texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary: pohľadnice, pozdravy. Jednoduchý opis osoby a predmetu, jednoduchá charakteristika.</p> <p>Publicistické texty v novinách alebo na internete: inzeráty, krátke správy.</p>

Obsahový štandard				
Funkcie jazyka	Jazykové prostriedky	Sociolingválna zložka	Tematický okruh/téma	Druhy textov
<p>reprodukovať príbeh, zhrnúť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh.</p> <p>Kooperácia: komunikovať primerané množstvo informácií; hovoriť k veci, jasne a zrozumiteľne.</p> <p>Dodržiavanie pravidiel skupinovej diskusie: prihlásiť sa o slovo, neskákať do reči, reagovať jazykovo a sociálne primerane, uplatňovať efektívnu dialogickú komunikáciu pri riešení problémov v kolektíve, regulovať svoje správanie a tak predchádzať potenciálnym konfliktom.</p>	<p>Zvuková stránka reči a pravopis Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti – slovný prízvuk, splývavá výslovnosť, spodobovanie; primeraná modulácia hlasu podľa komunikačnej situácie – vetná melódia, pauza a tempo.</p> <p>Morfológia <i>Podstatné mená:</i> používanie správnych tvarov podstatných mien. <i>Prídavné mená:</i> zhoda prídavných mien s podstatnými menami.</p> <p>Syntax Tvorenie jednoduchých rozvitých viet, správny slovosled slov vo vetách.</p>			

Výkonový štandard

Recepcia

Počúvanie s porozumením

Pochopiť krátky ústny prejav a rečový zámer komunikačného partnera v bežných komunikačných situáciách.

Usporiadať kľúčové informácie z počutého prejavu.

Porozumieť jednoduchej prezentácii a hlavným myšlienkam autentických rozhovorov a kratších súvislých prejavov na známu tému.

Porozumieť explicitným významom počúvaného textu a vyvodíť základné implicitné významy.

Konfrontovať získané informácie s vlastnými znalosťami a skúsenosťami.

Čítanie s porozumením

Globálne pochopiť podstatu súvislých textov s obmedzeným počtom neznámych slov.

Vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie vo vecnom aj literárnom texte a usporiadať ich podľa významu a dôležitosti.

Produkcia

Ústny prejav

Začať, udržať a ukončiť komunikáciu primerane spoločenskej situácii a téme.

Samostatne pripraviť logicky štruktúrovanú krátku prezentáciu na známu tému a zrozumiteľne ju predniesť.

Na základe porozumenia prečítaného alebo vypočutého textu odpovedať na otázky a tvoriť vlastné otázky rôzneho typu.

Vo svojom prejave uplatňovať pravidlá správnej výslovnosti a prozodické vlastnosti reči.

Písomný prejav

Na základe prípravy napísať list alebo kratší písomný útvar.

Pri tvorbe písomného prejavu uplatňovať osvojené jazykové prostriedky a základné pravidlá slovenského pravopisu.

Interakcia

Ústna

Dodržiavať zásady efektívnej komunikácie a spolupráce vo dvojici alebo v skupine.

Spolupracovať pri riešení úloh a problémov v kolektíve, využívať tvorivé myslenie a predchádzať konfliktom reguláciou vlastného správania.

Písomná

Sformulovať jednoduché texty osobného charakteru a kratšie písomné útvary.

Uplatňovať osvojené gramatické a pravopisné pravidlá v písanej a v elektronickej interakcii.

Odporúčaný postup

Úvodná časť vyučovacej jednotky

Úvodná aktivita

Ciel aktivity: uvedenie žiakov do slovenského jazyka.

Metódy: pojmová mapa, metóda rozhovoru, metóda otázok a odpovedí.

Techniky: aktivizujúce metódy, práca s textom, práca s pracovným listom.

Organizačné formy: práca vo dvojici, práca v skupinách.

Na začiatku vyučovacej hodiny sa odporúča aplikovať vhodné cvičenie na uvedenie žiakov do slovenského jazyka. Je možné začať motivačným rozhovorom, pri ktorom sa nadväzuje na prebraný tematický okruh *Človek a príroda*.

Najprv učiteľ povie žiakom slová, napríklad *príroda, národný park, životné prostredie, voľný čas, chránená oblasť* a podobne.

Pýta sa žiakov, čo pod týmito slovami/slovnými spojeniami rozumejú, čo znamenajú, aký majú význam. Napíše niektoré slová/slovné spojenia na tabuľu a podľa toho žiaci spoločne tvoria pojmovú mapu (ktorá môže mať rôznu formu).

Motivačný rozhovor

Učiteľ sa pýta, žiaci odpovedajú alebo žiaci sa navzájom pýtajú i odpovedajú. Pracovať môžu aj spoločne alebo v skupinách, hovoria napríklad o prírode, o národných parkoch, pričom učiteľ dáva možnosť každému vyjadriť krátko svoj názor alebo aj nejaký zážitok.

Úvodné/motivačné otázky (**úloha č. 2**) sa môžu týkať slov alebo slovných spojení ako *príroda, voľný čas, Tatry, národné parky, chránené oblasti, TANAP* a iné.

V pracovnom liste sú uvedené vzorové otázky na dané slová alebo slovné spojenia, ktoré môže zvlášť zadať učiteľ dvojici alebo malej skupine a následne sa k otázkam môžu žiaci aj spoločne vyjadriť.

K dispozícii je aj pomocný obrázkový materiál v prílohe (pracovný list), o ktorých v úvode, prípadne na záver hodiny sa žiaci spoločne alebo aj v menších skupinách porozprávajú.

Prípadne žiaci samostatne vyhľadajú niekoľko obrázkov o TANAP-e na internete.

Učiteľ oboznámi žiakov s cieľom vyučovacej hodiny.

Povie im, že budú pracovať s textom, budú sa venovať počúvaniu s porozumením, budú pracovať s informáciami ohľadom TANAP-u v rámci známej témy o prírode. Učiteľ podá veľmi krátke základné informácie o obsahu nahrávky už pred samotným vypočutím textu.

Následne učiteľ informuje žiakov, že práca s textom sa bude deliť na 3 časti/úlohy:

1. Námety úloh pred počúvaním/čítaním textu
2. Námety úloh počas počúvania/práce s textom
3. Námety úloh po počúvaní/po práci s textom

Poznámky

Pracovný list

Čiastočne sa nadväzuje na prebranú tému z nižších ročníkov, pretože žiaci sa tejto téme už venovali každoročne, pričom sa využijú aj medzipredmetové vzťahy, prierezové témy, prierezová gramotnosť.

Učiteľ by mal každého žiaka osloviť už na začiatku hodiny a aktívne zapájať do vyučovacej hodiny, aby každý mal možnosť vyjadriť sa, hovoriť po slovensky niekoľko slov, slovných spojení alebo viet na úvod.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Námety úloh pred počúvaním/čítaním textu

Cieľ aktivity: príprava žiakov na počúvanie/čítanie textu.

Metódy: K-W-L metóda, metóda otázok a odpovedí.

Techniky: aktivizujúce metódy zamerané na rozvoj počúvania a čítania, práca s textom, práca s pracovným listom.

Organizačné formy: individuálna práca, frontálna práca, práca v skupinách.

V prvej časti pred počúvaním alebo čítaním textu žiaci predpokladajú, či sú uvedené tvrdenia v tabuľke pravdivé alebo nepravdivé. Vyjadria svoje písomné alebo ústne stanovisko k uvedeným informáciám v tabuľke.

V ďalšej úlohe žiaci pracujú pomocou K-W-L metódy. Je to čitateľská stratégia, ktorá podporuje aktívne učenie, podporuje kritické myslenie a interakciu žiak – učiteľ. Názov je odvodený od začiatočných písmen anglických slov. V typickom grafe KWL sú tri stĺpce:

K – Čo viem

W – Čo chcem vedieť

L – Čo som sa naučil/-a

Žiaci na úvod vyplňajú tabuľku s tromi stĺpcami pred a počas čítania. Pred čítaním si obnovujú doterajšie vedomosti o danej téme. Potom formulujú otázky, čo by ešte o téme chceli vedieť a počas počúvania/čítania a po vypočutí/prečítaní zosumarizujú nové poznatky, ktoré sa dozvedeli/naučili sa.

V tabuľke žiaci vyplnia prvé dva stĺpce. Do prvého stĺpca napíšu všetko, čo vedia o Tatranskom národnom parku. Do druhého stĺpca sformulujú otázky, ktoré by sa chceli dozvedieť.

Námety úloh počas počúvania/práce s textom

Cieľ aktivity: globálne porozumenie textu, rozlišovanie základných a doplňovacích informácií v texte.

Metódy: K-W-L metóda, metóda otázok a odpovedí, práca s informáciami.

Techniky: aktivizujúce metódy zamerané na rozvoj počúvania a čítania, práca s textom.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v menších skupinách.

Žiaci majú za úlohu vypočuť si text dvakrát. Pri prvom počúvaní sa zamerajú na základné informácie, prípadne na slovnú zásobu. Počas druhého počúvania sa žiaci sústredia na detaily počúvaného textu. Podobne postupujú aj počas čítania textu.

Žiaci na základe textu doplnia druhý stĺpec v tabuľke. Porovnajú svoj názor so skutočnosťou, ktorú sa dozvedeli pri počúvaní/čítaní.

Na záver žiaci vyplnia tretí stĺpec K-W-L tabuľky, do ktorého napíšu najdôležitejšie informácie, ktoré sa z textu dozvedeli.

Žiaci môžu pri vyplňaní tejto časti tabuľky pracovať individuálne, vo dvojiciach i v menších skupinách. Zamerajú sa na to, čo sa z textu dozvedeli alebo naučili.

Poznámky

Východiskový text je vhodný na počúvanie s porozumením aj na čítanie s porozumením. Učiteľ sa rozhoduje podľa zloženia triedy alebo skupiny, pričom sú uvedené námety a úlohy na počúvanie s porozumením aj na čítanie s porozumením.

Dostupný zdroj je uvedený v úvode.

Rozvíjať čitateľskú gramotnosť žiakov pomáhajú aktivizujúce metódy, ktoré zlepšujú úroveň čítania, porozumenia textu, rozvíjajú čitateľské zručnosti žiakov. Jednou z vhodných metód je metóda K-W-L.

Je možné doplniť aj voliteľný stĺpec „H“, ktorý umožňuje graf KWHL (napr. v 9. ročníku).

• H – Ako sa naučím

Použitie tabuľky KWL je veľmi dobrý spôsob, ako sledovať pokrok a identifikovať akékoľvek mylné predstavy, ktoré môžu mať žiaci na začiatku aktivity.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

V ďalšej časti sa žiaci venujú práci so súvislým textom. Doplňia správne tvary slovies do uvedených viet v pracovnom liste. Jazykovo menej zdatní žiaci v úlohe 4. b) doplnia tvar slovies v zátvorkách. Pracovať môžu individuálne alebo vo dvojiciach. Na záver text prečítajú nahlas, spoločne skontrolujú a v prípade potreby aj opravujú. Úloha č. 5 je pre menej zdatných žiakov, ktorí do textu dopĺňajú chýbajúce informácie na základe východiskového textu.

Pracujú individuálne a na záver odpovede si porovnajú i skontrolujú.

Námety úloh po počúvaní/po práci s textom

Cieľ aktivity: precvičovanie zručností a rozvoj jazykových kompetencií.

Metódy: tvorba písomného prejavu, práca s informáciami.

Techniky: aktivizujúce metódy zamerané na rozvoj písania, práca s textom.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v skupinách.

V **úlohe č. 6 a)** majú žiaci napísať krátky list o Tatranskom národnom parku priateľovi, ktorý žije v Anglicku.

V nasledujúcej úlohe žiaci v skupinách vyhľadajú odpovede na sformulované otázky uvedené v 2. stĺpci

K-W-L tabuľky, na ktoré ešte nedostali odpoveď.

Pracujú s internetom alebo s publikáciou s názvom *Príroda Tatier pohľadom Správy TANAP-u*.

Práca s textom

Cieľ aktivity: precvičovanie zručností.

Metódy: metóda otázok a odpovedí, práca s informáciami, práca s textom.

Techniky: aktivizujúce metódy zamerané na rozvoj hovorenia, práca s textom.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici.

Učiteľ zadá žiakom po druhom vypočutí textu niekoľko otázok, na ktoré odpovedajú písomne alebo ústne. V ďalšej úlohe žiaci majú za úlohu napísať správne uvedené skratky. Na záver písomné odpovede spoločne skontrolujú a opravujú, prípadne ich správnosť si overujú na internete.

Námety úloh na čítanie s porozumením

Cieľ aktivity: precvičovanie zručností a kontrola pochopenia textu.

Metódy: metóda otázok a odpovedí, práca s informáciami.

Techniky: aktivizujúce metódy zamerané na rozvoj počúvania a čítania, práca s textom.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v menších skupinách.

Poznámky

Žiaci napíšu krátky súvislý text o Tatranskom národnom parku. Podľa zadania učiteľa píše list alebo krátku správu.

Diferenciácia

Jazykovo menej nadaní žiaci môžu napísať krátku správu o návšteve TANAP-u/Vysokých Tatier/prírody na základe zadania učiteľa.

Odporúčaný postup

Expozičná časť vyučovacej jednotky

Žiaci riešia niekoľko úloh zameraných na čítanie s porozumením k textu o Tatranskom národnom parku. Sú to rôznorodé úlohy zamerané na prácu s textom, ktoré zahŕňajú vyhľadávanie informácií, pričom vyžadujú aj logické myslenie. Žiaci dopĺňajú do viet chýbajúce informácie, vyberajú správnu odpoveď z uvedených možností, priradujú informácie, usporiadajú jednotlivé udalosti podľa časovej postupnosti.

V úlohe č. 11 žiaci pracujú vo dvojiciach alebo v štvorčlenných skupinách. Každá dvojica spoločne sformuluje 3 pravdivé a 3 nepravdivé vety na základe prečítaného textu. Napíšu ich do pracovného listu alebo do zošita. Následne sa spoja 2 dvojice do štvorčlennej skupiny. Navzájom si nahlas prečítajú svoje tvrdenia. Spoločne rozhodnú, ktoré tvrdenia sú pravdivé (P) a ktoré sú nepravdivé (N). Každé tvrdenie označia a zároveň zdôvodnia svoje rozhodnutie na základe textu. Nepravdivé vety ústne preformulujú na pravdivé podľa textu.

Poznámky

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Záverečné aktivity

Cieľ aktivity: riešenie úloh v závere hodiny s cieľom zhrnutia prebraného učiva a práce s textom.

Metódy: päťveršová báseň, tvorivé písanie, metóda otázok a odpovedí.

Techniky: aktivizujúce metódy, práca s textom.

Organizačné formy: práca vo dvojici, práca v skupinách, prezentácia.

V 12. úlohe sa žiaci zahrajú na vedeckú konferenciu. Zadanie úlohy je nasledovné: Predstav si, že si na environmentálnej konferencii. Priprav si na konferenciu krátky ústny/písomný prejav/prezentáciu o ochrane životného prostredia alebo o tatranskej prírode.

Svoj pripravený prejav prednesú v triede ostatným spolužiakom. Po prednáške poslucháči (spolužiaci) môžu klásť otázky.

Informácie k téme získajú aj na internete.

Nasleduje úloha cinquian, čiže päťveršová báseň. Žiaci napíšu päťveršie na nasledujúce slová: príroda/park/rastlina, resp. podľa výberu pedagóga.

1. verš – 1 východiskové slovo (téma, podstatné meno)
2. verš – 2 slová (prídavné mená opisujúce tému, vlastnosti)
3. verš – 3 slová (slovesá vyjadrujúce dej, činnosť, stav východiskového slova)
4. verš – 4 slová (pocit alebo myšlienka o téme, emocionálny vzťah k slovu v prvom verši)
5. verš – 1 slovo (synonymum alebo zhrnutie témy)

Pracovať môžu individuálne alebo vo dvojiciach, prípadne jedno slovo zo zadania úlohy riešia ako písomnú domácu úlohu.

Na záver žiaci pripraví aj niekoľko otázok o Tatrách. Zadajú ich ostatným žiakom, a tak si zahrajú medzi sebou tzv. vedomostný kvíz.

Pracovať môžu v menších skupinách. Odpovede spoločne vyhodnotia, prípadne o nich spoločne diskutujú.

Diferenciácia

Učiteľ podľa jazykových zručností určí, či majú žiaci pripraviť prejav na konferenciu ústne alebo písomne, prípadne formou prezentácie.

Diferenciácia

Úloha pre jazykovo menej zdatných žiakov: Žiaci pripraví krátky rozhovor vo dvojici o Tatrách na základe východiskového textu a získaných informácií. Po príprave žiaci prednesú rozhovory pred ostatnými.

Odporúčaný postup

Záverečná časť vyučovacej jednotky

Hodnotenie a sebahodnotenie

Cieľ aktivity: získanie spätnej väzby a pozitívna motivácia.

Metódy: hodnotenie/sebahodnotenie, metóda otázok a odpovedí.

Techniky: hodnotiace aktivity, hodnotiaci rozhovor.

Organizačné formy: individuálna práca, práca vo dvojici, práca v skupinách.

Spätná väzba/Sebahodnotenie a hodnotenie

Jednou z foriem hodnotenia sú hodnotiace aktivity, v ktorých žiak formuluje odpovede na zadané štyri otázky v závere vyučovacej hodiny.

Hodnotenie vo dvojici

Každý žiak zhodnotí prácu svojho spolužiaka, s ktorým pracoval vo dvojici. Poukáže na dve úspešné veci, ktoré spolužiak zvládol a na jednu, ktorú treba ešte zlepšiť.

Hodnotiaci rozhovor

Po ukončení práce učiteľ vedie so žiakmi rozhovor o tom, ako sa im v skupine/vo dvojici pracovalo, čo vedeli správne riešiť, na čom sa dohodli, čo zvládli dobre a v čom potrebujú pomoc.

Poznámky

Cieľom záverečného hodnotenia je získať spätnú väzbu o výchovno-vzdelávacom procese aj o rozvoji zručností žiakov. Pomocou hodnotenia učiteľ vedie žiakov k hodnoteniu vlastnej práce, spolupráce s ostatnými i pokroku v učení sa.

Motivujúca spätná väzba je jedným z najefektívnejších nástrojov na podporu učenia sa jazyka.

Je dôležité dávať priestor žiakom na sebahodnotenie – zhodnotiť, ako pracovali pri rôznych činnostiach, ako sa môžu niečo nové naučiť, ako to dosiahnuť pomocou už poznaného, aké použili metódy a postupy.

1. Vytvor pojmovú mapu súvisiacu s témou: príroda.

2. Tvorivé úlohy.

Príroda

- ➔ Čo znamená pre teba príroda? Je dôležitá a prečo? Vieš si predstaviť život bez nej?
- ➔ Kedy si naposledy zažil/-a niečo výnimočné alebo zaujímavé v prírode? Čo to bolo? Čo sa stalo? Kde to bolo?
- ➔ Myslíš si, že mladí ľudia dnes trávajú dosť času v prírode? Prečo áno alebo nie? Akým spôsobom?

Voľný čas

- ➔ Ako najradšej tráviš voľný čas? Uprednostňuješ aj pobyt v prírode?
- ➔ Keby si mal/-a voľný víkend bez internetu, kam by si išiel/išla? Prečo?
- ➔ Myslíš si, že pobyt v prírode môže zlepšiť náladu alebo zdravie? Prečo?

Tatry

- ➔ Bol/-a si už niekedy vo Vysokých/Nízkych Tatrách? Ak áno, čo ťa tam najviac zaujalo? Prečo?
- ➔ Prečo sú Tatry považované za národný symbol Slovenska?
- ➔ Čo by si odporučil/-a turistovi, ktorý ide do Tatier prvýkrát?

Národné parky

- ➔ Vieš, čo sú národné parky? Prečo ich máme?
- ➔ Myslíš si, že ochrana prírody v národných parkoch je dostatočná?
- ➔ Ak by si mohol/mohla vytvoriť nový národný park, kde by bol a čo by chránil?

Chránené oblasti

- ➔ Aký je rozdiel medzi národným parkom a chránenou krajinnou oblasťou?
- ➔ Prečo je dôležité chrániť určité oblasti pred zásahom človeka?
- ➔ Poznáš nejakú chránenú oblasť vo svojom okolí? Bol/-a si už tam?

TANAP (Tatranský národný park)

- ➔ Čo vieš o TANAP-e? Prečo je výnimočný?
- ➔ Aké zvieratá alebo rastliny sú typické pre TANAP?
- ➔ Myslíš si, že turisti by mali mať obmedzený prístup do niektorých častí TANAP-u? Prečo?

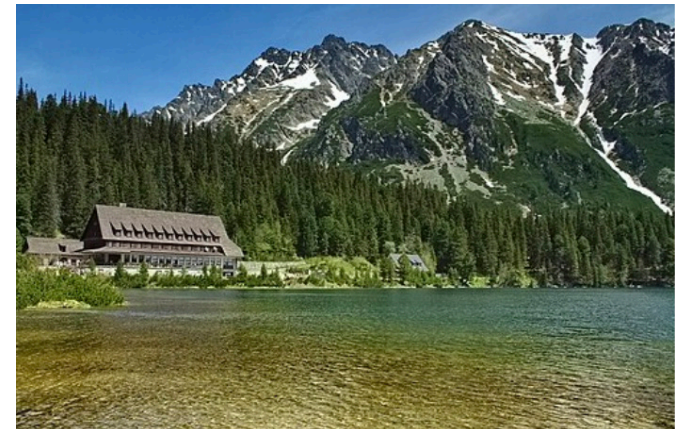
3. Práca s textom. Pozorne si prečítaj text.

Tatranský národný park

Slovensko svojou rozlohou nie je síce veľkou krajinou, ale môže sa pýšiť až deviatimi národnými parkami. Najstarším národným parkom na Slovensku je Tatranský národný park (TANAP) vyhlásený už v roku 1949 na severe Slovenska. Zahŕňa vysokohorskú oblasť Tatier a je v európskom meradle jedinečný ochranou flóry a fauny v najvyšších európskych veľhorách ležiacich severne od Álp. Tatranský národný park vznikol ako prvý na Slovensku a o päť rokov neskôr sa vytvoril národný park aj na poľskej strane Tatier. Spolu s poľským národným parkom sú Tatry od roku 1993 Biosferickou rezerváciou UNESCO. Správa národného parku sídli v Tatranskej Lomnici a v Liptovskom Mikuláši.

Na vlastnom území TANAP-u sa chránia najmä horské a vysokohorské rastliny, ako sú napr. porasty kosodreviny a borovic alebo nádherná kvetinka plesnivec alpínsky, ktorý nájdeme na mnohých pohľadniciach z Tatier. Zo vzácnych živočíchov tu žijú orol skalný, medveď hnedý, kamzík tatranský alebo svišť tatranský. Najvzácnejší z nich je kamzík – symbol Tatier. Patrí medzi unikátne druhy kamzíka, pretože sa po skončení ľadových dôb vyvíjal tisíce rokov úplne izolovane. Z tohto dôvodu sa líši od svojich príbuzných kamzíkov v Alpách či Apeninách a tento druh nemožno nájsť nikde inde na Zemi. Keďže v súčasnosti je ich len čosi viac ako 1 000 kusov, chránené sú veľmi prísne.

Na území Vysokých Tatier sa nachádza najvyšší vrch Slovenska Gerlachovský štít (2 655 m) a symbol Slovenska Kriváň. Park je charakteristický aj výskytom vyše 100 plies a niekoľkých vodopádov. Najväčšie a najhlbšie z tatranských plies je Veľké Hincovo pleso, najvyššie položené jazero je Modré pleso (2 192 m n. m.). Najčastejšie navštevovanými sú Štrbské a Popradské pleso. Jediná verejnosti prístupná jaskyňa je Belianska jaskyňa.

Zdroj fotografií: https://sk.wikipedia.org/wiki/Tatransk%C3%BD_n%C3%A1rodn%C3%BD_park

Úlohy pred počúvaním/čítaním textu

a) Predpokladaj, či je uvedené tvrdenie pravdivé (P) alebo nepravdivé (N). Vyjadri v tabuľke svoje stanovisko k uvedeným informáciám.

Vlastný názor	Podľa textu	Tvrdenie
		Na Slovensku je deväť národných parkov.
		TANAP je v poradí druhý najstarší národný park na Slovensku.
		Symbolom Tatier je medveď hnedý.
		Gerlachovský štít je najvyšším vrchom Slovenska.
		Plesnivec alpínsky nie je chránenou rastlinou.

b) Pracuj pomocou K-W-L tabuľky. Vyplň prvé dva stĺpce. V prvom stĺpci napíš všetko, čo vieš o Tatranskom národnom parku. Do druhého stĺpca sformuluj otázky, čo by si sa chcel/-a dozvedieť.

Čo o tejto téme viem? (vyplní žiak pred počúvaním)	Čo by som o tejto téme chcel/-a vedieť? (vyplní žiak pred počúvaním)	Čo som sa z textu dozvedel/-a, naučil/-a? (vyplní žiak po počúvaní textu)

Úlohy počas počúvania/práce s textom

c) Na základe textu doplň druhý stĺpec v tabuľke. Porovnaj svoj názor so skutočnosťou, ktorú si sa dozvedel/-a pri počúvaní.

Vlastný názor	Podľa textu	Tvrdenie
		Na Slovensku je deväť národných parkov.
		TANAP je v poradí druhý najstarší národný park na Slovensku.
		Symbolom Tatier je medveď hnedý.
		Gerlachovský štít je najvyšším vrchom Slovenska.
		Plesnivec alpský nie je chránenou rastlinou.

d) Pracuj pomocou K-W-L tabuľky. Vyplň tretí stĺpec, do ktorého napíš najdôležitejšie informácie, ktoré si sa z textu dozvedel/-a.

Čo o tejto téme viem? (vyplní žiak pred počúvaním)	Čo by som o tejto téme chcel/-a vedieť? (vyplní žiak pred počúvaním)	Čo som sa z textu dozvedel/-a, naučil/-a? (vyplní žiak po počúvaní textu)

4. a) Doplň správne tvary slovies do nasledujúcich viet.

Na vlastnom území TANAP-u sa _____ najmä horské a vysokohorské rastliny ako sú napr. porasty kosodreviny a borovic alebo nádherná kvetinka plesnivec alpínsky, ktorý _____ na mnohých pohľadniciach z Tatier. Zo vzácnych živočíchov tu _____ orol skalný, medveď hnedý, kamzík tatranský alebo svišť tatranský. Najvzácnejší z nich _____ kamzík – symbol Tatier. Patrí medzi unikátne druhy kamzíka, pretože sa po skončení ľadových dôb _____ tisíce rokov úplne izolovane. Z tohto dôvodu sa líši od svojich príbuzných kamzíkov v Alpách či Apeninách a tento druh nemožno nájsť nikde inde na Zemi. Keďže v súčasnosti je ich len čosi viac ako 1 000 kusov, chránené sú veľmi prísne.

Slovesá na doplnenie: byť, chrániť, nájsť, vyvíjať, žiť

b) Doplň správne tvary slovies v zátvorke do nasledujúcich viet.

Na vlastnom území TANAP-u sa (chrániť) _____ najmä horské a vysokohorské rastliny ako sú napr. porasty kosodreviny a borovic alebo nádherná kvetinka plesnivec alpínsky, ktorý (nájsť) _____ na mnohých pohľadniciach z Tatier. Zo vzácnych živočíchov tu (žiť) _____ orol skalný, medveď hnedý, kamzík tatranský alebo svišť tatranský. Najvzácnejší z nich (býť) _____ kamzík – symbol Tatier. Patrí medzi unikátne druhy kamzíka, pretože sa po skončení ľadových dôb (vyvíjať) _____ tisíce rokov úplne izolovane. Z tohto dôvodu sa líši od svojich príbuzných kamzíkov v Alpách či Apeninách a tento druh nemožno nájsť nikde inde na Zemi. Keďže v súčasnosti je ich len čosi viac ako 1 000 kusov, chránené sú veľmi prísne.

5. Doplň do viet chýbajúce informácie podľa textu.

Na území Vysokých Tatier sa nachádza _____ vrch Slovenska, Gerlachovský štít (2 655 m) a symbol Slovenska _____. Park je charakteristický aj výskytom vyše _____ plies a niekoľkých _____. Najväčšie a najhlbšie z tatranských plies je Veľké Hincovo pleso, najvyššie položené jazero je _____ (2 192 m n. m.). Najčastejšie navštevovanými sú Štrbské a Popradské pleso. Jediná verejnosti prístupná _____ je Belianska jaskyňa.

Úlohy po počúvaní:

6. a) Napíš krátky list o Tatranskom národnom parku priateľovi/priateľke, ktorý/-á žije v Anglicku.

b) Vyhľadajte v skupinách odpovede na sformulované otázky uvedené v 2. stĺpci K-W-L tabuľky, na ktoré ste nedostali odpoveď. Pracujte s internetom alebo s publikáciou s názvom *Príroda Tatier pohľadom Správy TANAP-u*.

7. Napíš správne číslicu podľa textu.

a) Ktoré dva roky sa spomínajú vo vypočutom texte? _____

b) V ktorom roku bol vyhlásený TANAP za najstarší národný park na Slovensku? _____

c) Koľko metrov vysoký je Gerlachovský štít? _____

d) Napíš, čo znamenajú nasledujúce skratky.

TANAP – _____

UNESCO – _____

M – _____

m n. m. – _____

8. Úlohy na čítanie s porozumením:

a) **Doplň nasledujúcu vetu:** Tatranský národný park bol vyhlásený v roku _____ za najstarší národný park na území Slovenska.

b) **Vyber správnu odpoveď na nasledujúcu otázku:** Čím je Tatranský národný park výnimočný v európskom meradle?

- a) najväčším počtom turistov
- b) ochranou flóry a fauny
- c) najdlhšou turistickou trasou
- d) najnižším počtom jazier

c) **Prirad' správne informácie k uvedeným miestam v tabuľke.**

a) Tatranská Lomnica	1) Sídlo správy TANAP-u
b) Liptovský Mikuláš	2) Vznik národného parku v roku 1954
c) Poľská strana Tatier	3) Biosferická rezervácia od roku 1993
d) UNESCO	4) Druhé sídlo správy TANAP-u

a)	b)	c)	d)

9. Odpovedz na nasledujúcu otázku písomne.

Prečo môžeme považovať TANAP za významný nielen pre Slovensko, ale aj pre Európu?

10. Usporiadaj a očísľuj nasledujúce udalosti podľa časovej postupnosti.

- _____ Vznik TANAP-u
- _____ Vznik národného parku na poľskej strane Tatier
- _____ Zahŕnutie Tatier do Biosferickej rezervácie UNESCO

11. Práca vo dvojiciach alebo vo štvorčlenných skupinách. Každá dvojica spoločne sformuluje a napíše 3 pravdivé a 3 nepravdivé vety na základe prečítaného textu.

Pravdivé vety:

Nepravdivé vety:

12. Vedecká konferencia. Predstav si, že si na environmentálnej konferencii. Priprav si na konferenciu krátky písomný prejav o ochrane životného prostredia alebo o tatranskej prírode.

13. Záverečná úloha – cinquian, čiže päťveršová báseň. Napíš päťveršie na nasledujúce slová: príroda, park, rastlina.

1. verš – 1 východiskové slovo
(téma, podstatné meno)

2. verš – 2 slová (prídavné mená
opisujúce tému, vlastnosti)

3. verš – 3 slová (slovesá vyjadrujúce dej,
činnosť, stav východiskového slova)

4. verš – 4 slová (pocit alebo myšlienka
o téme, emocionálny vzťah k slovu
v prvom verši)

5. verš – 1 slovo (synonymum
alebo zhrnutie témy)

14. Skupinová práca. Vedomostný kvíz. Napíšte minimálne päť otázok o Tatrách.

15. Sebahodnotenie. Sformuluj svoje odpovede na nasledujúce otázky.

Čo som sa dnes naučil/-a?

Čo sa mi páčilo/nepáčilo?

Čo bolo dobré a čo mohlo byť lepšie?

Čo ešte potrebujem vedieť o tejto téme?

Odporúčaná literatúra

Vo vyučovaní SJSJ odporúčame využívať sériu publikácií Metodický model vyučovania SJSJ v 1. až 9. ročníku ZŠ s VJM, ktoré sú dostupné aj na webovom sídle NIVaM na metodickom portáli Učíme.

- Halászová, A. a kol. (2021). *Metodický model vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre 1. – 4. ročník ZŠ s VJM*

Dostupné na:

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_1rocnik_zssvjm_publikacia_130str.pdf

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_2rocnik_zssvjm_publikacia_156str.pdf

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_3rocnik_zssvjm_publikacia_164str.pdf

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_4rocnik_zssvjm_publikacia_148str.pdf

- Hamarová, M. a kol. (2021). *Metodický model vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre 5. – 9. ročník ZŠ s VJM*

Dostupné na:

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_5rocnik_zssvjm_publikacia_152str.pdf

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_6rocnik_zssvjm_publikacia_136str.pdf

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_7rocnik_zssvjm_publikacia_156str.pdf

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_8rocnik_zssvjm_publikacia_156str.pdf

https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/sjslsvjm/metodicky_model_vyučovania_sjsl_9rocnik_zssvjm_publikacia_156str.pdf

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

**Metodická príručka pre 1. stupeň (1. a 2. cyklus)
a 2. stupeň (3. cyklus) ZŠ s VJM**

Autori:

Mgr. Andrea Döményová
PaedDr. Anita Halászová
Mgr. Monika Hamarová
Mgr. Anita Horváth
PaedDr. Klaudia Kováč
Mgr. Marta Szabóová

Recenzenti:

doc. PaedDr. Patrik Šenkár, PhD.
PhDr. Janka Píšová, PhD.

Jazyková úprava:

PhDr. Martin Lokša

Grafické spracovanie:

Miroslav Lukačovič

Vydal: NIVaM
Vydanie: prvé
Formát: elektronický
Rok vydania: 2026

ISBN: 978-80-565-1705-5
EAN: 9788056517055

